

MAANPUOLUSTUS- KORKEAKOULU

OPINTO-OPAS 2014
Sotatieteiden maisterin tutkinto

- ▶ **SM5-kurssi**
- ▶ **SMOHJ14-kurssi**
- ▶ **SMSIV14**

Lukijalle	5
1 SOTATIETEIDEN MAISTERIN TUTKINNON OPINTOPOLKU (SM)	6
1.1 Opintojen sisältö ja kulku	6
1.2 Opintojen aikaiset valinnat ja vaiheet	7
1.3 Ohjaajien sotatieteiden maisterin opinnot (SMOHJ)	8
1.4 Opintopolut ja opintojaksotarjonta	10
1.4.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op	10
1.4.2 Kaikille maisteriopiskelijoille pakolliset opinnot 25 op	11
1.4.3 Oppiaineiden aineopintoina suoritettava pitkän sivu- aineen harjoitustyö 10 op ja syventävät opinnot 80 op	12
1.4.4 Johtaminen pääaineena 80 op	12
1.4.5 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op	13
1.4.6 Sotataito pääaineena 80 op	14
1.4.7 Sotatekniikka pääaineena 80 op	16
2 UPSEERIN VIRKAAN JOHTAVAN SOTATIETEIDEN MAISTERIN OPINTOJAKSOKUVAUKSET	18
2.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op	18
2.2 Kaikille pakolliset opinnot 25 op	32
2.3 Johtaminen pääaineena 80 op	68
2.4 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op	87
2.5 Sotataito pääaineena 80 op (strategia, sotahistoria ja taktiikka)	108
2.5.1 Pääaineena strategia	113
2.5.2 Pääaineena sotahistoria	116
2.5.3 Pääaineena taktiikka ja sotalinjojen eriytyvät sisältöopinnot	120
2.6 Sotatekniikka pääaineena 80 op	146
3 SOTATIETEIDEN MAISTERIN TUTKINTO (SMSIV)	161
3.1 Opintojen sisältö ja kulku	161
3.2 Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto	163
3.2.1 Opintopolku	163
3.2.2 Opintojaksokuvaukset	165
3.3 Kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto	175
3.3.1 Opintopolku	175
3.3.2 Opintojaksokuvaukset	177

Lukijalle

Opinto-oppaan yleisessä osassa kerrotaan opiskelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa sekä sen alaisissa puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa (PAT-koulut). Tämä kädessäsi oleva eriytyvä opas keskittyy sotatieteiden maisteriopintoihin (SM).

Sotatieteiden maisteriopiskelijoita ovat upseerin virkaan johtavia opintoja opiskelevat upseerit (SM), ohjaajaksi (lentäjät) opiskelevat upseerit (SMOHJ) sekä opiskelijat, jotka opiskelevat kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden asiantuntijoiksi (SMSIV).

Sotatieteiden maisteritutkinnon opinto-oppaassa kuvataan SM-tutkinnon kokonaisuus, opintojen sisältö, opintopolut ja opintojaksokuvaukset. Suunniteltaessa tulevia opintoja ja niiden toteutusta opiskelija saa tietoja opinto-oppaiden yleisestä ja yksityiskohtaisesta osasta. Ohjausta ja neuvontaa opintojen suunnitteluun annetaan Opintoasiainosastolla, Maisteriosastolla sekä PAT-kouluilla.

Ole rohkeasti yhteydessä jos jokin asia mietityttää Sinua!

Iloa ja intoa tuleviin opintoihisi!

Opinto-oppaan toimittajat

1 Sotatieteiden maisterin tutkinnon opintopolku (SM)

Sotatieteiden maisterin (SM) tutkintoon johtavat opinnot aloitetaan pääsääntöisesti neljän vuoden työelämäjakson jälkeen ja opinnot kestävät kaksi vuotta. Opistoupseeritaustaiset opiskelijat (joilla on riittävästi työkokemusta) ja ohjaajiksi (lentäjät, SMOHJ) opiskelevat jatkavat suoraan maisterivaiheeseen kandidaattiopintojen jälkeen. Maisteriopinnot suoritetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa pääaineen syventävien opintojen pohjalta. Puolustushaarat määräävät opiskelijan pää- ja sivuaineen sekä puolustushaara-, aselaji- ja toimialakoulun (PAT-koulun). Osa sotatieteellisistä ja sotilasammattillisista opinnoista suoritetaan PAT-kouluissa. Ohjaajaopiskelijat suorittavat maisteritutkinnon ja sotilasammattilliset opinnot kuudessa vuodessa ja opistoupseeritaustaiset opiskelijat kahdessa vuodessa.

Opintojen aikana opiskelijat ovat määräaikaisessa virkasuhteessa joukko-osastoissaan, mutta komennettuina kursseille. Ohjaajaopiskelijat ovat sotatieteiden kandidaattivaiheen aikana suoritetun sotilaslentäjän pätevyyden jälkeen vakinaisessa upseerin virassa. Sotatieteiden maisterin tutkinnon ja siihen liittyvien sotilasammattillisten opintojen suorittamisen jälkeen opiskelijat nimitetään vakinaiseen upseerin virkaan.

Tässä oppaassa kuvattu opetussuunnitelma koskee kaksivuotista maisterikurssia: SM5, SM-SIV14 (ei johda upseerin virkaan) opiskelijoita sekä kuusivuotista ohjaajakurssia SMOHJ14 ja muita jo aikaisemmin opintonsa aloittaneita ohjaajakursseja. Oppaassa käydään läpi opintojen eri vaiheet ja opintoihin liittyvät valinnat sekä mahdolliset eriytyvät opintopolut.

Opintojaksokuvauksissa esitetään opinnot yleisellä tasolla: osaamistavoite, sisältö, kirjallisuus, arviointi, suoritustapa sekä toteutuspaikka ja vastuutaho. Voimassaolevan opetussuunnitelman (OPS) pohjalta laaditut opiskelijoiden henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat (HOPS) määrittävät opintokokonaisuuksien yksityiskohtaiset opintosisällöt.

1.1 Opintojen sisältö ja kulku

Upseerikoulutuksen kokonaisuus muodostuu sotatieteellisistä perustutkinnoista, jatkotutkinnoista sekä täydennyskoulutuksesta ja sotilasammattillisista opinnoista, jotka suoritetaan tutkinnon rinnalla. Sotatieteelliset opinnot täydentävät tutkintoon johtavaa opetusta ja ne ovat edellytyksenä upseerin virkaan nimittämiselle. Sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintojen välissä on neljän vuoden työelämäjakso. Työelämäjakson jälkeen suoritetaan ylempi korkeakoulututkinto eli maisterin tutkinto, kahdessa vuodessa. Ohjaajaopinnoissa erillistä työelämäjaksoa ei ole, vaan maisterivaiheen opinnot jatkuvat suoraan kandidaattiopinnoista ja näin ollen opinnot kestävät kuusi vuotta.

Sotilasammattillisten opintojen tavoitteena on antaa opiskelijoille upseerin virkatehtävissä tarvittavat ammatilliset lisenssit ja osaaminen. Opinnot, jotka eivät tuota oppiaineen aine- tai syventävien opintojen PE:n normissa vahvistamia tutkintovaatimuksia, ovat sotilasammattillisia opintoja. Osa sotilasammattillisista opinnoista suoritetaan MPK-K:ssa ja osa puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa sekä raja- ja merivartiokouluissa

(H1753/21.8.2012). Sotilasammattillisiin opintoihin on käytettävissä maisteriopintojen aikana noin kaksi kuukautta.

Alla olevassa kuvassa on kuvattuna sotatieteiden maisterin tutkinnon rakenteet ja eroavaisuudet.

Upseerit	Siviiliopiskelijat
Kieli- ja viestintäopinnot 5 op	Kieli- ja viestintäopinnot 5 op
Pääaineen syventävät opinnot 80 op (sis. Pro gradu –tutkielman)	Pääaineen syventävät opinnot 80 op (sis. Pro gradu –tutkielman)
Sivuaineopinnot 10 op: harjoitustyö	
Kaikille pakolliset yhteiset opinnot 25 op	Sivuaineopinnot 25 op
Sotilasammattilliset opinnot: Maa-, meri- ja ilmavoimat, RVL	Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op

1.2 Opintojen aikaiset valinnat ja vaiheet

Maisterivaiheen opinnot alkavat orientoivalla jaksolla (1 vuosi) ennen varsinaisten opintojen alkamista. Orientoivan vaiheen tarkoituksena on antaa perusteet ja valmiudet sotatieteiden maisteriopintojen suorittamiseen sekä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimiseen. Orientoivan vaiheen tärkeimpänä tehtävänä on tutustua tulevaan opintotarjontaan sekä pohtia tulevan tutkimustyön aihealuetta ja aloittaa pitkän sivuaineen harjoitustyön tekeminen, ellei työtä ole tehty jo työelämävaiheen aikana. Orientoivan vaiheen aikana luodaan orientoivan vaiheen HOPS.

Maisterivaiheen opinnot aloitetaan yhteisesti Maanpuolustuskorkeakoululla kaikille yhteisillä ja pakollisilla tutkimusmenetelmäopinnoilla sekä HOPS:n tekemisellä yhteistyössä ainelaitosten, opintohallinnon ja kurssinjohdon kanssa. Yhteisten opintojen jälkeen opiskelijat eriytyvät omien pääaineidensa syventäviin opintoihin, joissa opiskellaan pääaineen sisältö-opintoja sekä perehdytään pro gradu -tutkielman tekemiseen.

Ensimmäisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella opiskelijat jatkavat pääaineen syventävien opintojen sekä kaikille yhteisten opintojen opiskelua. Keväällä opiskelijoilla on myös ensimmäinen mahdollisuus osallistua pitkän sivuaineen harjoitustyön seminaariin. Syyslukukaudella aloitetaan myös pro gradu -tutkielman tekeminen.

Toinen opiskeluvuosi alkaa jatkamalla pääaineen opintoja. Syyskuun puolivälissä opiskelijat siirtyvät puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluille (PAT-koulut), joissa opinnot kestävät syyslukukauden loppuun saakka. PAT-kouluilla opiskellaan sekä sotatieteellisiä että sotilasammattillisia opintoja. Toisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella keskitytään opiskelemaan pääaineen valinnaisia sisältöopintoja sekä viimeistellään pro gradu -tutkielma palautusta varten. Opinnit päättyvät kaikille yhteisiin opintoihin sekä pro gradu -seminaareihin.

Sotatieteiden maisterivaiheen pääainevaihtoehtoina ovat johtaminen, sotataito, sotilaspedagogiikka tai sotatekniikka. Opiskelija voi suuntautua sotataidon sisällä taktiikan, strategian tai sotahistorian opintoihin. Jokaisen opiskelijan tulee valita sotataito joko pääaineekseen tai pitkäksi sivuaineekseen.

Pääaineen ja pitkän sivuaineen valinta on rajoitettu tietyillä opintosuunnilla puolustushaarojen erityisvaatimusten vuoksi.

- Ilmasotalinjan lentoteknisellä opintosuunnalla pääaine on sotatekniikka ja pitkänä sivuaineena sotataito.
- Merisotalinjalla pääaine ja pitkä sivuaine tulee valita aineyhdistelmästä sotataito ja sotatekniikka.
- Fyysiseen toimintakykyyn erikoistuvien opiskelijoiden pääaine on sotilaspedagogiikka.

Puolustushaaraesikunta käskee kaikkien opiskelijoiden pää- ja sivuaineen sekä PAT-vaiheen opinnot omien tarpeidensa mukaisesti. Pääaineen vaihto maisteriopintojen alkaessa on mahdollista, mutta vaihto edellyttää täydentävien opintojen suorittamista ennen varsinaisten opintojen alkamista, jotta opiskelija saavuttaa sotatieteiden maisteriopinnoissa tarvittavat valmiudet. Täydentävät opinnot eivät sisälly maisterintutkintoon, vaan ne ovat täydentäviä eli ylimääräisiä opintoja. Sotatieteiden maisteriopiskelijoiden pää- ja sivuaineen vaihto keskenään on mahdollinen ilman täydentäviä opintoja. Myös vaihto sotataidon sisällä on mahdollinen.

1.3 Ohjaajien sotatieteiden maisterin opinnot (SMOHJ)

Ohjaajaopiskelijoiden opintojen suoritustapa poikkeaa normaalista suoritustavasta, sillä ohjaajien sotatieteiden maisteriopintovaihe kestää kuusi vuotta. Ohjaajat suunnittelevat oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa seitsemän eri opetussuunnitelman pohjalta. Ohjaa-

jat suorittavat maisteriopintonsa työn ohella sovittaen yhteen tutkinto-opinnot, lentopalveluksen (sisältäen lentokoulutuksen) sekä muut virkatehtävät. Kuuden vuoden opintovaihe perustuu lentokoulutuksen luonteeseen, joka ei salli pitkiä taukoja. Tarkoituksena on, että opintoja suoritetaan tasaisesti kuuden vuoden aikana lentokoulutuksen kriittiset vaiheet huomioiden.

Ohjaajien maisteriopinnot aloitetaan heti sotatieteiden kandidaatiksi valmistumisen jälkeen. Muista maisteriopiskelijoista poiketen ohjaajilla ei ole erillistä orientoivaa vaihetta ennen varsinaisten opintojen alkamista. Maisteriopintojen aikana ohjaajat ovat vakituudessa upseerin virassa. Edellytyksenä vakitukselle viralle ovat hyväksytysti suoritettu sotatieteiden kandidaatin tutkinto ja rinnalla suoritettavat sotilasammattilliset opinnot sekä sotilaslentäjän pätevyys. Ohjaajaopiskelijat ovat komennettuina opintojaksoille, jotka sisältyvät sotatieteiden maisteritutkintoon tai sen rinnalla suoritettaviin sotilasammattillisiin opintoihin.

Ohjaajien maisteriopinnot etenevät henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti. Opintojen suunnittelun merkitys korostuu ohjaajilla pitkän opintoajan vuoksi. Yksityiskohtainen HOPS päivitetään vuosittain voimassaolevan opetussuunnitelman mukaisesti. Opiskelijat nostetaan suunnitelluille opinnoille voimassaolevan HOPS:n perusteella Maanpuolustuskorkeakoulun Opintoasiainosastolla. Jokainen opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman oman tilanteensa mukaisesti eli jokaisella opiskelijalla on omanlaisensa opintosuunnitelma. Opintojen suunnittelussa opiskelijoiden tukena ovat Maanpuolustuskorkeakoulun, Ilmasotakoulun (ilmavoimien ohjaajat), Helikopteripataljoonan (maavoimien ohjaajat) sekä Raja- ja Merivartiokoulun (Rajavartiolaitoksen ohjaajat) kurssin johtajat ja koulutussuunnittelijat.

Ohjaajien maisteriopinnot alkavat kolmen viikon pituisella jaksolla Maanpuolustuskorkeakoululla ja jatkuvat siitä henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien mukaisesti kuuden vuoden ajan. Opintosuunnitelma rakentuu pitkälti pääaineopintojen mukaisesti. Ohjaajilla ei ole erillistä PAT-vaihetta, vaan sotilasammattilliset opinnot suoritetaan sotatieteellisten opintojen tavoin henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman määrittämässä aikataulussa. Tutkimustyöskentely ajoittuu kahdelle viimeiselle opintovuodelle. Sotatieteiden maisteriksi valmistuminen tapahtuu samanaikaisesti oman kadettikurssin kanssa.

1.4 Opintopolut ja opintojaksotarjonta

Tässä kappaleessa kuvataan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintopolut ja opintojaksotarjonta.

1.4.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op

Pakolliset äidinkielen opinnot 2 op

YM01A	Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op tai
YM01B	Vetenskapligt skrivande, 2 sp
KYPSSM	Maisterin kypsyysnäyte, 0 op
KYPSSM	Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp

Opintojakso YM01A/B valitaan äidinkielen mukaan. Kypsyysnäyte on pakollinen maisterintutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, joka integroidaan opinnäytteeseen. Jos opiskelija on osoittanut kielitaitonsa kandidaattivaiheessa, sitä ei tarvitse osoittaa uudelleen maisterivaiheessa. Maisterivaiheessa opiskelijan tulee osoittaa tutkielmansa tieteenalan hallintaa. Kypsyysnäyte ei tuota erillisiä opintopisteitä tutkintoon.

Pakolliset vieraan kielen opinnot 3 op

Opintojakso YM02A jakaantuu neljään kielivaihtoehtoon: englanti, saksa, ranska ja venäjä. Opiskeltava kieli valitaan taitotason mukaan.

YM02A	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot:
••YM02AE	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
••YM02AS	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op
••YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
••YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Valinnaiset kieliopinnot

Pakollisten kieli- ja viestintäopinnot lisäksi opiskelija voi halutessaan suorittaa valinnaisia kieliopinnot, jotka ovat ylimääräisiä opintoja tutkintoon kuuluvien pakollisten opintojen lisäksi.

YM03V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op
YM04V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op
YM05V	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso:
••YM05VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op
••YM05VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op
••YM05VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op
YM06V	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso:
••YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
••YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
••YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

Myös kaikki kandidaattitutkinnon vapaaehtoiset vieraan kielen opintojaksot ovat avoimia SM-opiskelijoille.

1.4.2 Kaikille maisteriopiskelijoille pakolliset opinnot 25 op

Sotatieteiden maisterin tutkintoon sisältyy kaikille opiskelijoille pakollisia ja yhteisiä opintoja 25 opintopistettä pääaineesta riippumatta. Opinnot on eritelty joukkoyksikön taisteluun ja rauhan ajan päällikön valmiuksiin liittyviin opintoihin seuraavasti:

Joukkoyksikön taistelu 20 op

5C01 Johdatus joukkoyksikön taisteluun, 3 op

5C05 Yhtymän taistelu, 3 op

Opintojaksot 5C01 ja 5C05 ovat kaikille maisteriopiskelijoille pakollisia.

5C02MAA Joukkoyksikön taistelu 1, 4 op tai

5C02ILMA_14 Ilmaoperaatioalueen taistelu 1, 4 op tai

5C02MERI Meripuolustuksen perusteet 1, 4 op tai

5C02RVLOH Rajavartiolaituksen ilmailu ja ilmatilan hallinta poikkeusoloissa, 4 op

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, ilma, meri, raja mukaisesti.

Maavoimien helikopteriopintosuunnan opiskelijat valitsevat opintojakson 5C02MAA.

Ilmatorjuntaopintosuunnan opiskelija valitsee opintojakson 5C02ILMA_14.

5C03MAA Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op tai

5C03ILMA_14 Ilmaoperaatioalueen taistelu 2, 4 op tai

5C03MERI Meripuolustuksen perusteet 2, 4 op tai

5C03HEKO Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op tai

5C03RVL Rajajoukkojen operatiivisen toiminnan johtaminen poikkeusoloissa, 4 op

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, ilma, meri, raja mukaisesti pl. helikopteriopintosuunnan opiskelijat, jotka valitsevat opintojakson 5C03HEKO.

Ilmatorjuntaopintosuunnan opiskelija valitsee opintojakson 5C03MAA.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op tai

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet LOGISTIikka, 6 op

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet ILMATORJUNTA, 6 op

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet JOJÄ, 6 op

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet PIONJASLU, 6 op

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet PS, 6 op

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet KT 6 op

5C04ILMA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op tai

5C04MERI Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op tai

5C04HEKO Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op tai

5C04RVL Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, ilma, meri, raja mukaisesti pl. helikopteriopintosuunnan opiskelijat, jotka valitsevat opintojakson 5C04HEKO.

Ilmatorjuntaopintosuunnan opiskelija valitsee opintojakson 5C04ILMA.

Rauhan ajan päällikön valmiudet 5 op

5C06 Rauhan ajan perusyksikön johtaminen ja hallinto, 3 op

5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus, 2 op

Opintojaksot 5C06 ja 5C07 ovat kaikille maisteriopiskelijoille pakollisia.

1.4.3 Oppiaineiden aineopintoina suoritettava pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op ja syventävät opinnot 80 op

Sotatieteiden maisteriopintoihin sisältyy pitkän sivuaineen aineopintoja 10 opintopistettä, joka koostuu harjoitustyöstä. Harjoitustyön tekemisen voi aloittaa jo kandidaatti- tai työelämävaiheessa. Pitkän sivuaineen harjoitustyöseminaariin osallistutaan osana maisterin tutkinnon opintoja. Harjoitustyön opintojakso valitaan seuraavista vaihtoehdoista pitkän sivuaineen mukaisesti:

1B09 Johtamisen harjoitustyö, 10 op

2B06TAKT Taktiikan harjoitustyö, 10 op

2B06STRA Strategian harjoitustyö, 10 op

2B06SHIS Sotahistorian harjoitustyö, 10 op

3B07 Sotilaspedagogiikan harjoitustyö, 10 op

4B08 Sotatekniikan harjoitustyö, 10 op

Opiskelijat suorittavat pääaineesta syventävät opinnot, yhteensä 80 opintopistettä, joka sisältää pro gradu -tutkielman. Seuraavassa on esitelty oppiaineiden syventävien opintojen opintojaksotarjonta.

1.4.4 Johtaminen pääaineena 80 op

Johtamisen syventävät opinnot koostuvat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille yhteisistä sisältöopinnoista, tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista, valinnaisista opinnoista ja eriytyvistä sisältöopinnoista.

Aineopinnot 10 op

1B09 Johtamisen harjoitustyö, 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 21 op

1C01 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op

1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä, 2, 5 op

1C03_14 Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi, 3 op

1C07_14 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op

1C09_14 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa, 3 op

Opintojaksot 1C01, 1C02_14, 1C03_14, 1C04, 1C07_14 ja 1C09_14 ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

Johtamisen tutkimusmenetelmäopintojen kokonaisuus on yhteensä 15 op ja se koostuu pakollisista ja valinnaisista opintojaksoista.

Pakolliset tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

- 1YTUTKMEN** Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op
1C05A_14 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op
1C05B_14 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op
1C05C_14 Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op

Nämä opintojaksot ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia.

Tutkielmaopinnot 34 op

- 1C06** Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Opintojakso on kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollinen.

Valinnaiset opinnot 10 op

Valinnaisten opintojen tarkoituksena on tukea opinnäytetyön tekemistä. Opintoja voi valita sekä johtamisen laitoksen että muiden ainelaitosten opintotarjonnasta. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa. Johtamisen valinnaisten opintojen opintojaksotarjontaan sisältyy:

- 1C08A_14** Strateginen johtaminen, 10 op
1C08B_14 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä, 10 op
1C08C_14 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op
1C08D_14 Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op
1C08E_14 Pedagoginen johtaminen, 10 op

1.4.5 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op

Sotilaspedagogiikan syventäviin opintoihin kuuluu kaikille pääaineopiskelijoille yhteisiä sisältöopintoja, valinnaisia opintoja, eriytyviä sisältöopintoja ja tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopintoja.

Aineopinnot 10 op

- 3B07** Sotilaspedagogiikan harjoitustyö, 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 21 op

- 3C01_14** Pedagoginen johtaminen, 5 op
3C02_14 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi, 6 op
3C03_14 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op
3C10 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op
3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen, 3 op

Opintojaksot 3C01_14, 3C02_14, 3C03_14, 3C010 ja 3C11 ovat kaikille sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Valinnaiset sisältöopinnot 10 op

Valinnaisten sisältöopintojen tarkoituksena on tukea oppinnäytetyön tekemistä. Opinnit voi lähtökohtaisesti suorittaa myös muussa yliopistossa. Opintojen tarkempi sisältö ja yksityiskohtainen suoritustapa määritetään HOPS:issa. Valitaan yksi seuraavista opintojaksoista:

3C08A_14	Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op
3C08B_14	Opetusteknologiat, 10 op
3C08C_14	Toimintakyvyn syventäminen, 10 op
3C08D_14	Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op
3C08F_14	Human factors -tutkimus, 10 op

Eriytyvät sisältöopinnot 12 op

3C08E	Fyysisen toimintakyvyn syventävä opintokokonaisuus
••3C08E1	Sotilaan fyysisen toimintakyvyn syventävä kurssi, 4 op
••3C08E2	Biomekaniikka sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä, 4 op
••3C08E3	Valmennus- ja testausoppi sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä, 4 op

Fyysisen toimintakyvyn syventävä opintokokonaisuus on pakollinen kyseisiä opintoja opiskeleville sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille. Opintokokonaisuus korvaa valinnaiset sisältöopinnot sekä opintojakson 3C05A. Opintokokonaisuudelle ei ole mahdollista osallistua, jos opiskelijalla ei ole aiemmin suoritettuna 3B08FT/vastaavia opintoja.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

3YTUTKMEN	Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op
3C04	Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op
3C05A	Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op
3C06	Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op
3C07	Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op

Opintojaksot ovat kaikille sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille pakollisia, poislukien FYKA:n erikoistuvat, jotka eivät suorita opintojaksoa 3C05A.

1.4.6 Sotataito pääaineena 80 op

Sotataidon syventävät opinnot koostuvat kaikille sotataidon opiskelijoille yhteisistä sisältöopinnoista, pääaineen (strategia ja sotahistoria) eriytyvistä sisältöopinnoista, pääaineen (taktiikka) ja sotalinjojen (maa-, meri- ja ilmasotalinjat) eriytyvistä sisältöopinnoista, valinnaisista opinnoista, kaikille yhteisistä tutkimusmenetelmäopinnoista ja pääaineittain eriytyvistä tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista.

Aineopinnot 10 op

2B06TAKT	Taktiikan harjoitustyö, 10 op
2B06STRA	Strategian harjoitustyö, 10 op
2B06SHIS	Sotahistorian harjoitustyö, 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 6 op**2C01 Sotataidon kehittyminen, 6 op**

Tämä opintojakso on kaikille sotataittoa (sotahistoria, strategia, taktiikka) pääaineena opiskeleville pakollinen.

Pääaineena strategia, eriytyvät sisältöopinnot 15 op**2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op****2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset, 7 op****2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op****Pääaineena sotahistoria, eriytyvät sisältöopinnot 15 op****2C02GVA Sotataidon teoriat, 3 op****2C02HV Liikesodankäynnin 1900-luvun sovellukset, 6 op****2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op****Pääaineen taktiikka ja sotalinjojen eriytyvät sisältöopinnot 15 op****1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op****2C02DV_14 Joukkoyksikön taistelu rakennetulla alueella, 3 op****2C02EV_14 Joukkoyksikön viivytystaistelu laajalla alueella, 4 op****2C02FV_14 Valmiusyhtymän taistelu, 3 op**

Taktiikan maasotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 1C02_14, 2C02DV_14, 2C02EV_14 ja 2C02FV_14.

2C02MERI Merisodan teoria ja meripuolustuksen uhkakuva, 7 op**2C02DVMERI Merivoimien huoltojärjestelmä, 3 op****2C02EVMER14 Taisteluosaston taistelu 1, 3 op****2C02FVMER14 Taisteluosaston taistelu 2, 2 op**

Taktiikan merisotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 2C02MERI, 2C02DVMERI, 2C02EVMER14 2C02FVMER14.

2C02AILMA Ilmasodan teoriat ja ilmiöt, 7 op**2C02BILMA Ilmapuolustuksen taistelun erityispiirteet, 3 op****2C02CILMA Sotataidon soveltavat teoriat, 3 op****2C02DILMA Sotataidon paradigma tieteiden kentässä, 2 op**

Taktiikan ilmasotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA.

Valinnaiset opinnot 10 op

Valinnaiset opinnot on tarkoitettu tukemaan opinnäytetyön tekemistä. Valinnaiset opinnot voivat olla esimerkiksi muiden ainelaitosten syventävien opintojen valinnaisia opintoja tai muiden yliopistojen vastaavia tutkimustyötä tukevia opintojaksoja. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

2YTUTKMEN	Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op
2C05TAKT	Taktiikan tutkimus, 12 op tai
2C05STRA	Strategian tutkimus, 12 op tai
2C05SHIS	Sotahistorian tutkimus, 12 op

Tutkielmaopinnot 34 op

2C04TAKT	Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op tai
2C04STRA	Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op tai
2C04SHIS	Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Opintojakso 2YTUTKMEN on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen. Opintojaksot 2C04 ja 2C05 valitaan pääaineen: taktiikka, strategia tai sotahistoria mukaan.

1.4.7 Sotatekniikka pääaineena 80 op

Sotatekniikan syventäviin opintoihin kuuluu kaikille pääaineopiskelijoille yhteiset sisältöopinnot, valinnaiset sisältöopinnot ja tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnot.

Aineopinnot 10 op

4B08	Sotatekniikan harjoitustyö, 10 op
-------------	--

Yhteiset sisältöopinnot 20 op

4C01	Paikkatiedon jatkokurssi, 3 op
4C02	Elektronisen sodankäynnin seminaari, 3 op
4C03	Soveltava tiedustelu- ja valvontatekniikka, 4 op
4C04	Taistelujärjestelmät, 6 op
4C05_14	Sotatalouden perusteet, 4 op

4C01–4C05_14 opintojaksot ovat kaikille sotatekniikan pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Valinnaiset sisältöopinnot 11 op

Valinnaisten opintojen tarkoitus on tukea oppimateriaalin tekemistä. Opiskelija voi valita valinnaisiin opintoihin opintojaksoja sotatekniikan ainelaitoksen opintotarjonnasta, muiden ainelaitosten opintotarjonnasta tai muiden yliopistojen opinnoista. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa. Sotatekniikan valinnaisten opintojen opintojakso- tarjontaan sisältyy:

4C06AV	Täsmäasetekniikka, 4 op
4C06BV	Tieto- ja tietoliikennejärjestelmät, 3 op
4C06CV	Aselavettien rakenne ja järjestelmätutkimus, 4 op
4C06DV	Sotatekniikan erikoiskurssi, 4 op

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

4YTUTKMEN	Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op
4C07	Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op
4C08A	Sotatekniikan tutkimusmenetelmät, 3 op

4C08B	Matemaattiset ohjelmistot, 3 op
4C08C	Simulointi ja simulaatio-ohjelmien käyttö, 3 op
4C08D_14	Tekniikan henkilökohtaiset tutkimusmenetelmät, 3 op

Nämä opintojaksot ovat kaikille sotatekniikan pääaineopiskelijoille pakollisia

2 Upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset

Tässä kappaleessa kuvataan upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset. Opintojaksot on kuvattu tutkintorakenteen mukaisesti, joka on seuraava:

Kieli- ja viestintäopinnot 5 op

Pääaineen syventävät opinnot 80 op

- johtaminen
- sotilaspedagogiikka
- sotataito
  - sotahistoria
  - strategia
  - taktiikka
- sotatekniikka

Kaikille pakolliset opinnot 25 op

Pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op

2.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op

Pakolliset äidinkielen opinnot 2 op

YM01A Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op

Osaamistavoite:

Opintojakson suorittettuaan opiskelija osaa määrittellä asiatyylisen argumentoivan tekstin piirteet, arvioida tekstipalautteen ja tekstintekijän apuvälineiden merkitystä sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan asiatekstien tuottamisessa osoittaakseen omalla tieteenalallaan tarvittavan hyvän suomen kielen taidon. Opiskelija osaa myös analysoida toisten kirjoittajien asiatekstejä sekä arvioida kriittisesti omia tekstejään ja käydä niistä keskustelua kielen asiantuntijoiden (suomi, ruotsi tai vieras kieli) kanssa.

Opiskelija, joka on suorittanut vastaavat yliopistotasoiset tieteellisen kirjoittamisen opinnot, voi hakea aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista (AHOT), mutta se ei vapauta opiskelijaa pro gradu -ohjaukseen ja seminaareihin sisällytetyistä tieteenalalan kirjoitustehtävistä.

Sisältö:

Opiskelija perehtyy tieteenalakohtaiseen argumentoivaan, asiatyyliseen kirjoittamiseen ja laadukkaan tieteellisen tekstin piirteisiin. Tekstitaitoja ohjataan osana opiskelijan pääaineen tutkimusprosessia ja pro gradu -tutkielman laatimista. Keskeiset asiasällöt ovat tieteenalalan argumentointi-, teksti- ja viittauskäytäntöjen hallinta, asiatyylisen tieteellisen tek-

stin tarkoituksenmukainen rakenne, erikoiskäsitteiden ja termien johdonmukainen käyttö, pohtivan ja yhtenäisen argumentoivan tekstin laatimisen taito, tieteellisen tekstin havainnollistaminen, tutkielman tiivistelmä sekä tekstin- ja kielenhuollon normien ja apuvälineiden hallinta.

Kirjallisuus:

Verkkomateriaali:

- Kirjoittajan työkalupakki. Kielijelppi – Språkhjälpen. <http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/>.
- Kielitoimisto. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. <http://www.kotus.fi>.
- MOT Kielikoneen sanakirjat. Puolustusvoimien Torni-portaali.

Maanpuolustuskorkeakoulun opinnäyteohjeistus:

- Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa
- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä
- Tieteenalojen ja ainelaitosten opinnäyteohjeet ja tutkimusoppaat

Oheiskirjallisuus:

- Hirsjärvi – Remes – Sajavaara: Tutki ja kirjoita. Tammi. Helsinki 2013.
- Iisa – Oittinen – Piehl: Kielenhuollon käsikirja. Yrityskirjat. Helsinki 2006.
- Kielitoimiston oikeinkirjoitusopas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 147. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki 2007.
- Kielitoimiston nimiopas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 148. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki 2007.
- Kniivilä – Lindblom-Yläne – Mäntynen: Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. WSOY Oppimateriaalit. Helsinki 2007.

Arviointi:

Tutkimuskoulutuksesta vastaava ainelaitos arvioi opintojakson joko suoritetuksi (S) tai täydennettäväksi (0). Opintojakso on suoritettu, kun opiskelija on osallistunut tieteenalan tutkimuskoulutukseen, tehnyt tutkimuskoulutukseen tai tutkielmanohjaukseen sisältyvät oppimistehtävät hyväksytysti sekä laatinut hyväksytyin pro gradu -tutkielman.

Jos opiskelijan tutkielma arvioidaan hylätyksi, opintojakso arvioidaan täydennettäväksi. Täydentäminen katsotaan suoritetuksi, kun tutkielma on hyväksytty.

Suoritustapa:

Opintojakso integroidaan seuraaviin opintojaksoihin: YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen ja 4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen. Tutkimuskoulutuksessa tieteenalan ohjaaja perehdyttää opiskelijan tieteelliseen kirjoittamiseen prosesseihin ja tieteenalan tekstien konventioihin. Tieteenalojen tutkimuskouluttajat ja tutkielmien ohjaajat toimivat myös kirjoitusviestinnän taitojen ohjaajina.

Opiskelijalta odotetaan aktiivista tutkivan oppimisen työtettä, mikä tarkoittaa palautteen soveltamista, omien tekstien muokkaamista ja tekstityökalujen itseopiskelua verkkotyökalujen avulla. Lisäksi opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hyödyntämään kielen asiantuntijan palautetta.

Tieteellisen kirjoittamisen opintojaksoon ja pro gradu -tutkielma seminaareineen -opintojaksoihin integroidaan myös maisterintutkinnon kypsyysnäyte (KYPSSM, ks. maisterintutkinnon kypsyysnäytteen pedagoginen käsikirjoitus).

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Tieteenalojen pro gradu -seminaareihin integroitu tieteellisen kirjoittamisen ohjaus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa järjestettävänä lähiopetuksena, seminaarina ja monimuoto-ohjauksena. Toteutuksista vastaavat tieteenalaja edustavat ainelaitokset.

YM01B Vetenskapligt skrivande, 2 sp

Kunskapsmål:

Efter studieavsnittet kan studeranden beskriva krav på en argumenterande sakttext, förstå betydelsen av textrespons och textverktyg samt tillämpa dem i bearbetningen av saktexter för att påvisa goda färdigheter i modersmålet inom den egna vetenskapsgrenen. Studeranden kan också analysera andra skribenters saktexter samt granska kritiskt sina egna texter och diskutera dem med experter i ifrågavarande språk. (svenska, finska eller ett främmande språk).

Innehåll:

Studieavsnittet ger studeranden kunskaper i att skriva vetenskapliga saktexter inom den egna vetenskapsgrenen. Textkunskaper handleds som en del av huvudämnets forskningsprocess och pro gradu-avhandling. Det centrala sakinnehållet omfattar text- och referat-teknik, ändamålsenlig satsbyggnad, ändamålsenligt bruk av specialbegrepp, vetenskaplig argumentering, illustration av vetenskaplig text, sammandrag av avhandlingen samt behärskning av normer av text- och språkvård. Studieavsnittet utgör ett alternativ för studieavsnittet YM01A Tieteellinen kirjoittaminen.

Studieavsnittet integreras i följande studieavsnitt: YTUTKMEN gemensamma forskningsmetoder, 1C06 Avhandlingen pro gradu i ledarskap med seminarier, 2C04TAKT Avhandlingen pro gradu med seminarier, 2C04STRA Avhandlingen pro gradu med seminarier, 2C04SHIS Avhandlingen pro gradu med seminarier, 3C04 Avhandlingen pro gradu med seminarier och 4C07 Avhandlingen pro gradu med seminarier.

I studieavsnittet Vetenskapligt skrivande och i avsnittet Avhandlingen pro gradu med seminarier integreras också mognadsprovet för magisterexamen. (Se pedagogiskt manuskript för mognadsprovet av magisterexamen)

Litteratur:

Webbsidor:

- Rikstermbanken (www.rikstermbanken.se)
- Svenska datatermgruppen (www.nada.kth.se/dataterm)
- Forskningscentralen för de inhemska språken (www.kotus.fi)
- Språkvårdsportalen (www.svenskaspraket.se)
- Klarspråkstestet (sofi.prod3.imcms.net/testet)
- Kirjoittajan työkalupakki. Kielijelppi - Språkhjälpen. <http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/>.
- Kielitoimisto. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. <http://www.kotus.fi>.
- Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen verkkotyötila.
- MOT Kielikoneen sanakirjat. Puolustusvoimien Tornio-portaali.

Anvisningar för lärdomsprov på Markstridsskolan:

- Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa
- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista oppinnäytetöistä
- Studieanvisningar och forskningsguider inom vetenskapsgrenar och ämnesinstitutioner

Bredvidläsningslitteratur:

- Iisa - Oittinen - Piehl: Kielenhuollon käsikirja. Yrityskirjat. Helsinki 2006.
- Kielitoimiston oikeinkirjoitusopas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 147. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki 2007.
- Kielitoimiston nimiopas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 148. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki 2007.
- Kniivilä - Lindblom - Yläne - Mäntynen: Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkijan kirjoittamiseen. WSOY. Oppimateriaalit. Helsinki 2007
- Svenska Akademiens ordlista
- Svenska skrivregler
- Mikael Reuter: Översättning och språkriktighet

Bedömning:

Studieavsnittet bedöms i samband med avhandlingen som avklarat (S) eller kräver komplettering (0). Studieavsnittet är avklarat när studeranden har deltagit i forskarutbildningen, skrivit färdigt texterna som ingår i forskarutbildningen samt skrivit en godkänd avhandling pro gradu.

Undervisnings- och studiemetoder:

Studieavsnittet i vetenskapligt skrivande integreras i studieavsnitt som nämns i punkten Innehåll.

Detaljerna av genomförandet beskrivs i studieavsnittet "Yleiset tutkimusmenetelmät", i pedagogiska manuskript för pro gradu-avhandlingar och seminarier inom olika vetenskapsgrenar, i kursplaner och i anvisningar för ämnesinstitutioner.

I avhandlingsprocessen får studeranden handledning i text- och språkvård för avhandling-

texten eller någon annan text som ingår i handledningsprocessen. Textresponser ges skriftligt i nätet så att både förtjänster och det som kräver förbättring samlas i responsfölbrevet och det som kräver språkvård framförs som textkommentarer.Handledning ges som flerformsstudier i nätet, på textverkstäder för seminarier samt som en process mellan handledaren och studeranden (e-post, möten, telefonsamtal). Studerandena kan utnyttja varandras textrespons, och innehållshandledarna kan utnyttja textrespons i handledningen och bedömningen.

Om studeranden skriver sin avhandling på något annat språk än finska, diskuteras det mellan studeranden, handledaren och språkexperten för det andra inhemska språket eller det främmande språket. Genomförandet skraddarsys från fall till fall. Studeranden handleds att jämföra texter på främmande språk med en svenskspråkig / finskspråkig text. När det gäller texter på främmande språk skrivs en svenskspråkig / finskspråkig sammanfattning. Mognadsprovet skrivs på studerandens skolspråk. (Se pedagogiskt manuskript för mognadsprovet av magisterexamen)

Undervisningsspråket är i allmänhet finska, men enligt lärdomsprovets ämnesområden kan undervisning och handledning genomföras på något annat ändamålsenligt språk.

Plats för utförande och ansvarsfördelning:

Studieavsnittet genomförs som flerformsstudier. Webbsidorna för skriftlig kommunikation och vetenskapligt skrivande fungerar som plats för självstudier.

Studieavsnittet inleds med närstudier på Markstrisskolan. Det inledande avsnittet integreras i ett avsnitt som forskningsutbildningen ansvarar för.

Handledning i vetenskapligt skrivande som integreras i pro gradu-seminarier förverkligas som närundervisning på Markstridsskolan, textverkstad, flerformsstudier och som seminarier.

För studieavsnittet ansvarar ämnesinstitutioner inom olika vetenskapsgrenar JOSPEL, TAKTL, STRATL, SOTAHL, STEKNL. Ämnesinstitutioner har möjlighet att idka samarbete med experten i finska (JOSPEL) eller experter i svenska och främmande språk (KIELIK).

Tidpunkt för genomförande:

Studieavsnittet utförs under magisterstudierna. Tidpunkterna för handledning och seminarier kan variera beroende på ämnesinstitution och vetenskapsgren. Om detaljerna informeras i anvisningar för kurser och ämnesinstitutioner.

KYPSSM Maisterin kypsyysnäyte, 0 op

Osaamistavoite:

Opiskelijä on perehtynyt pro gradu -tutkielmansa alaan ja hän on saavuttanut tieteenalallaan ja tutkintotasollaan tarvittavan hyvän suomen tai ruotsin kielen taidon. (Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1124/2008) 3, 8 ja 10 §).

Sisältö:

Kypsyysnäyte on tutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, jossa opiskelija osoittaa sekä perehtyneisyytensä pro gradu -tutkielmansa alaan että hyvän kielitaitonsa. Kielitaito osoitetaan ns. koulusivistyskielillä, joka useimmiten on opiskelijan äidinkieli (suomi/ruotsi).

Kypsyysnäyte integroidaan seuraaviin opintojaksoihin: YM01 Tieteellinen kirjoittaminen tai YM01B Vetenskapligt skrivande sekä 1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen ja 4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen.

Kypsyysnäytteessä kielitaitoa osoittaa tieteenalan tekstikäytäntöjen hallinta, tekstin tarkoituksenmukainen rakenne, loogisen ja yhtenäisen argumentoivan tekstin laatimisen taito, käsitteiden ja termien johdonmukainen käyttö sekä kielen- ja tekstinhuollon normien ja apuvälineiden hallinta.

Kirjallisuus:

Ks. YM01 Tieteellinen kirjoittaminen / YM01B Vetenskapligt skrivande

Arviointi:

Kypsyysnäytteen arvioi tutkielman ohjaaja tai tieteenalan edustaja. Opiskelijan kypsyysnäyte on hyväksytty (S), kun hän on osallistunut tieteellisen kirjoittamisen ohjaukseen, toteuttanut tieteenalan määräämän näytteen hyväksytysti ja osoittanut hyvää suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Tieteenala määrittelee tutkielman alan hallinnan arviointikriteerit, mahdollisen täydentävän suorituksen vaatimukset ja hylkäämisen perusteet. Kielitaitoa osoittaa tieteenalan tekstikäytäntöjen hallinta, tekstin tarkoituksenmukainen rakenne, loogisen ja yhtenäisen argumentoivan tekstin laatimisen taito, käsitteiden ja termien johdonmukainen käyttö sekä kielen- ja tekstinhuollon normien ja apuvälineiden hallinta.

Mikäli kypsyysnäyte ei täytä sisältö- tai kielitaitovaatimusta, se arvioidaan täydennettäväksi eli muokattavaksi palaatteiden avulla. Jos täydennettyäkään suoritusta ei voida hyväksyä, kypsyysnäyte hylätään (0).

Tieteenalaa edustava ainelaitos määrää uusintasuurituksen aikataulun. Aikataulun tulee olla sellainen, että opiskelija ehtii hyödyntää kypsyysnäytteen täydennyksen tai uusinnan tutkielmansa työstämisessä.

Kypsyysnäyte ei tuota opintopisteitä.

Suoritustapa:

Tieteenalaa edustava ainelaitos määrittelee kypsyysnäytteen sisältövaatimukset ja asettaa kypsyysnäytetehtävän, ellei tutkinto-osasto käske sitä kaikille yhteisesti.

Kypsyysnäytteeksi tuotetaan ja ohjataan yleensä pro gradu -tutkielman tiivistelmä. Tiivistelmät laaditaan tutkielmapiirityksen loppuvaiheessa tutkinto-osaston ja tieteenaloja edustavien ainelaitosten sopimana ajankohtana. Tiivistelmät tuotetaan tekstinkäsittelyohjelmalla ja niiden laatimisessa käytetään tieteenalan tiivistelmäohjetta. Opiskelija laatii ohjeiden mukaisen tiivistelmän itsenäisesti, saa siitä palautetta ohjaajaltaan ja muokkaa tiivistelmänsä palautteen avulla.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu/monimuoto-opiskelu. Toteutuksista vastaavat tieteenaloja edustavat ainelaitokset.

KYPSSM Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp

Kunskapsmål:

Studeranden har bekantat sig med vetenskapsgrenen av sin pro gradu-avhandling och har nått goda färdigheter i vetenskapligt skrivande inom den egna vetenskapsgrenen och påvisat därtill i mognadsprovet att han eller hon har goda färdigheter i svenska eller finska (Statsrådets förordning om Försvarshögskolan 1124/2008).

Innehåll:

I mognadsprovet visar studeranden att han / hon har vetenskaplig förtrogenhet för den egna vetenskapsgrenens område vilket avser att han eller hon behärskar språket. Språkkunskaper påvisas med sk skolspråk som oftast är studerandens modersmål (finska/svenska).

I magisterstudier integreras mognadsprovet i följande studieavsnitt: YM01 Tieteellinen kirjoittaminen eller YM01B Vetenskapligt skrivande och 1C06 pro gradu-avhandling i ledarskap med seminarier, 2C04TAKT pro gradu-avhandling i taktik med seminarier, 2C04S-TRA pro gradu-avhandling i strategi med seminarier, 2C04SHIS pro gradu-avhandling i krigshistoria med seminarier, 3C04 pro gradu i militärpedagogik med seminarier och 4C07 pro gradu i krigsteknik med seminarier.

I mognadsprovet ska man behärska vetenskaplig språkpraxis, ändamålsenlig textbyggnad, logisk och argumenterande text, logisk användning av begrepp och termer, användning av hjälpverktyg och normer inom text- och språkvård.

Ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen bestämmer innehållskraven på mognadsprovet och avfattar mognadsprovet, om examensavdelningen inte bestämmer det för alla gemensamt.

Litteratur:

Se YM01B Vetenskapligt skrivande / YM01A Tieteellinen kirjoittaminen.

Bedömning:

Mognadsprovet bedöms av experten inom vetenskapsgrenen. Mognadsprovet är godkänt (S), när studeranden har deltagit i handledningen för vetenskapligt skrivande, har skrivit provet godkänt och har påvisat god förmåga i finska eller i svenska.

Vetenskapsgrenen bestämmer bedömningskriterierna för sakkunskaper inom området, ställer krav på komplettering och ger grunder för underkänt resultat.

Till språkkunskaper hör att man behärskar praxis av textbehandlingen inom vetenskapsgrenen, ändamålsenlig textstruktur, systematisk användning av specialbegrepp, förmåga att skriva analyserande och sammanhängande text samt behärskning av normer och hjälpmedel för text- och språkvård.

Om mognadsprovet inte uppfyller krav på innehåll eller språkkunskaper, ska det kompletteras eller bearbetas med hjälp av respons. Om det kompletterade mognadsprovet inte kan godkännas, blir det underkänt. (0) Ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen bestämmer tidpunkten för det nya provet. Tidtabellen ska vara sådan, att studeranden har tid att utnyttja responsen, när han kompletterar eller skriver om sin avhandling.

Undervisnings- och studiemetoder:

Som mognadsprov skrivs och handleds ett sammandrag av pro gradu-avhandlingen. Tidpunkten för sammandragen i slutet av forskningsprocessen bestäms av examensavdelningen och av ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen. Sammandragen skrivs med hjälp av ett textbehandlingsprogram och man ska följa anvisningar för sammandrag. Studeranden skriver sammandraget självständigt enligt anvisningar, får respons av handledaren samt bearbetar sammandraget enligt responsen. Provet godkänns av handledaren eller av experter inom vetenskapsgrenen.

Detaljerna av studieavsnittet beskrivs i pedagogiska manuskript för pro gradu-avhandlingar och seminarier, inlärningsprogram för magisterexamen i militärvetenskaper och i ämnesinstitutionernas anvisningar.

Undervisningsspråket är i allmänhet finska, men enligt ämnesområden kan undervisning och handledning förverkligas på något annat ändamålsenligt språk.

Plats för utförande och ansvarsfördelning:

Försvarshögskolan / flerformsstudier.

Ansvarsbärande enheter är ämnesinstitutionerna inom vetenskapsgrenar JOSPEL, TAKTL, STRATL, SOTAHL, STEKNL.

Tidpunkt för genomförande:

Tidpunkten för mognadsprovet för magistrar bestäms av examensavdelningen eller ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen på vårterminen under andra studieåret. Tidpunkten kan variera beroende på ämnesinstitutionen och vetenskapsgrenen.

Pakolliset vieraan kielen opinnot 3 op

YM02A Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot (pakollinen, valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

YM02AE	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
YM02AS	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op
YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Osaamistavoite:

Kukin opiskelija oppii edelleen taitotasostaan riippumatta keskeistä ammatillista ja akateemista sanastoa osallistumalla oma-aloitteisesti sovittaviin keskusteluihin ja tuottamalla tutkielman tekemisessä hyödyntämiskelpoisen tekstin.

Kukin opiskelija soveltaa vuorovaikutustaitoja ja kohdekielen käytölle tyypillistä kohteliaisuutta osoittamalla aktiivisuutta kielitaitonsa osa-alueiden jatkuvassa kehittämisessä omalla taitotasollaan.

Sisältö:

- 1) Itseohjautuvuus: oma-aloitteinen yhteydenotto nimettyyn ohjaajaan kuukauden kuluessa SM-opintojen alkamisesta
- 2) Itseohjautuvuus: taitotasotestin suorittaminen (PVMoodle > Vieraan kielen opiskelu)
- 3) Itseohjautuvuus: sanavarastolaajennus (ks. edellä)
- 4) Yhteistoiminnallisuus: pääaineopiskelua edistävien sisältöjen kohdekielinen käsittelemisen, neuvottelu- ja esittelytaitojen edistäminen, argumentointitaitojen kehittäminen
- 5) Itseohjautuvuus: tutkielmatyöskentelyä tukevan kirjallisen alustuksen tuottaminen (esimerkiksi tutkimussuunnitelma, pääkäsitteiden esitleminen ja/tai abstrakti)

Opiskelija määrittelee yhteistyössä nimetyn ohjaajansa kanssa tapaamisten lukumäärän ja suoritettavien tehtävien muodot ja sisällöt.

Kirjallisuus:

PVMoodle > Vieraan kielen opiskelu

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella. Perusteina tähän ovat opiskelijoiden lähtötaitotasojen kirjavuus ja taitotasolla etenemisen edellyttämä itseohjautuvan opiskelun tuntimäärä, jota ei ole mahdollista kattaa SM-opintojen aikana. Suoritusmerkintä (S) edellyttää sovittujen asioiden (ks. edellä kohta 7, esimerkkinä toteutuksesta YM02AE) suorittamista sisällöllisesti ja ajallisesti asianmukaisesti.

Suoritustapa:

Kohdekielinen yksilötyöskentely sekä itseohjautuva opiskelu.

Yksilöohjaustapaamisten lukumäärä, sisällöt ja työtavat sovitaan opiskelijakohtaisesti työskentelyn edetessä.

Esimerkkinä toteutuksesta YM02AE (tuntimäärä):

Itseohjautuva opiskelu: taitotasotestin suorittaminen (1)

Itseohjautuva opiskelu: sanavarastolaajennus (15)

Yhteistoiminnallinen vuorovaikutus: pääaineopiskelua edistävien sisältöjen kohdekielinen käsitteleminen, neuvottelu- ja esittelytaitojen hiominen, argumentointitaitojen kehittämisen (5)

Itseohjautuva opiskelu: tutkielmatyöskentelyä tukevan kirjallisen alustuksen tuottaminen (16)

Yhteistoiminnallinen vuorovaikutus: palaute kirjallisen alustuksen perusteella (2)

> Vuorovaikutuksessa tapahtuvaa työskentelyä on ajallisesti rajoitettu, jotta jokaisella olisi tosiasiallinen mahdollisuus tulokselliseen sanastolaajennukseen.

Vrt. opintojen kuormittavuus, AK 4590 (5.3.2014), Liite 1: yhden sivun tekstin tuottaminen muulla kielellä vastaa kahdeksan (7,7) tunnin työskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK / Päärakennus 2 krs. / Kielikeskus, nimetyt ohjaajat

Toteutusajankohta:

YM02 suoritetaan yksilöllisesti jaksottamalla siten, että ensimmäinen yhteydenotto nimettyyn ohjaajaan kuukauden kuluessa SM-opintojen aloittamisesta.

Valinnaiset kieliopinnot

YM03V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op

Osaamistavoite:

Opiskelija oppii edistyneitä kohdekielisiä vuorovaikutustaitoja ja laajentaa tulevien tehtäviensä näkökulmasta merkityksellisten ilmausten käyttötaitoaan ja argumentointikykyään.

Sisältö:

Esimerkki toteutuksesta:

- 1) Itseohjautuvuus: oma-aloitteinen yhteydenotto nimettyyn ohjaajaan (vrt. YM02AE).
- 2) Itseohjautuvuus: tulevien todennäköisten tehtävien kartoittaminen > tulevaisuudessa merkityksellisten ilmausten kokoaminen sanastoresurssiksi omaan käyttöön
- 3) Itseohjautuvuus: sanavarastolaajennus (ks. edellä)
- 4) Yhteistoiminnalliset keskustelut: valittujen sisältöjen kohdekielinen käsitteleminen, erityisesti tarkkuuden ja vaivattomuuden hiominen ilmaisukyvyssä ja argumentaatiossa

Opiskelija määrittelee yhteistyössä nimetyyn ohjaajansa kanssa tapaamisten lukumäärän ja suoritettavien tehtävien muodot ja sisällöt.

Kirjallisuus:

PVMoodle > Vieraan kielen opiskelu

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella. Perusteina tähän ovat opiskelijoiden lähtötaitotasojen kirjavuus ja taitotasolla etenemisen edellyttämä itseohjautuvan opiskelun tuntimäärä, jota ei ole mahdollista kattaa SM-opintojen aikana. Suoritusmerkintä (S) edellyttää, että sovitut asiat on toteutettu (ks. edellä kohta 7, esimerkki toteutuksesta).

Suoritustapa:

Kohdekielinen yksilötyöskentely sekä itseohjautuva opiskelu.

Yksilöohjaustapaamisten lukumäärä, sisällöt ja työtavat sovitaan opiskelijakohtaisesti työskentelyn edetessä.

Itseohjautuva opiskelu: tulevissa tehtävissä hyödyllisen sanastoresurssin tuottaminen (24)
Yhteistoiminnallinen vuorovaikutus: valittujen sisältöjen kohdekielinen käsitteleminen, erityisesti tarkkuuden ja vaivattomuuden hiominen ilmaisukyvyssä ja argumentaatioissa (10)

Vuorovaikutuksessa tapahtuvaa työskentelyä on ajallisesti rajoitettu, jotta jokaisella olisi tosiasiallinen mahdollisuus tulokselliseen sanastolaajennukseen.

Vrt. opintojen kuormittavuus, AK 4590 (5.3.2014), Liite 1: tekstin tuottaminen muulla kielellä vastaa kahdeksan (7,7) tunnin työskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK / Päärakennus 2 krs. / Kielikeskus, nimetyt ohjaajat (vrt. opintojakso YM02AE)

Toteutusajankohta:

YM03V suoritetaan tarvittaessa osana YM02AE yksilöohjausta ensimmäisen ja toisen luvun vuoden aikana.

YM04V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija oppii edistämään taitotasostaan riippumatta erityisesti kirjallisen akateemiseen tekstin tuottamistaitojaan.

Sisältö:

Esimerkki toteutuksesta:

- 1) Itseohjautuvuus: oma-aloitteinen yhteydenotto nimettyyn ohjaajaan (vrt. YM02A).
- 2) Itseohjautuvuus: oman edistymisen näkökulmasta sopivan tuotettavan tekstin määrittelyminen (esimerkiksi lyhyt julkaisu / tiivistelmä tutkimustyötä tukemaan)
- 3) Itseohjautuvuus: tekstin tuottaminen etenevinä ja kommentoitavina versioina
- 4) Yhteistoiminnalliset keskustelut: valittujen sisältöjen kohdekielinen käsitteleminen, erityisesti akateemisen tekstin tuottamisen näkökulmasta

Opiskelija määrittelee yhteistyössä nimetyin ohjaajansa kanssa tapaamisten lukumäärän ja suoritettavien tehtävien muodot ja sisällöt.

Kirjallisuus:

PVMoodle > Vieraan kielen opiskelu

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella. Perusteina tähän ovat opiskelijoiden lähtötaitotasojen kirjavuus ja taitotasolla etenemisen edellyttämä itseohjautuvan opiskelun tuntimäärä, jota ei ole mahdollista kattaa SM-opintojen aikana. Suoritusmerkintä (S) edellyttää, että sovitut asiat on toteutettu (ks. edellä kohta 7, esimerkki toteutuksesta).

Suoritustapa:

Kohdekielinen yksilötyöskentely sekä itseohjautuva opiskelu.

Yksilöohjaustapaamisten lukumäärä, sisällöt ja työtavat sovitaan opiskelijakohtaisesti työskentelyn edetessä.

Itseohjautuva opiskelu: sopivan tuotettavan tekstin määrittäminen (3)

Itseohjautuva opiskelu: tekstin tuottaminen (40)

Yhteistoiminnallinen vuorovaikutus: valittujen sisältöjen kohdekielinen käsitteleminen, erityisesti akateemisen tekstin tuottamisen näkökulmasta (5)

> Vuorovaikutuksessa tapahtuvaa työskentelyä on ajallisesti rajoitettu, jotta jokaisella olisi tosiasiallinen mahdollisuus tulokselliseen sanastolaajennukseen.

Vrt. opintojen kuormittavuus, AK 4590 (5.3.2014), Liite 1: tekstin tuottaminen muulla kielellä vastaa kahdeksan (7,7) tunnin työskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK / Päärakennus 2 krs. / Kielikeskus, nimetyt ohjaajat (vrt. YM02AE)

Toteutusajankohta:

YM04V suoritetaan tarvittaessa osana YM02A yksilöohjausta.

YM05V Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

YM05VS Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op

YM05VR Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op

YM05VV Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op

Osaamistavoite:

Opiskelija oppii aloittelijatasolla käyttämään toimintaympäristötyypillisiä ilmauksia puhutussa ja kirjoitetussa muodossa ja jatkamaan omatoimista opiskelua.

Sisältö:

- 1) Itseohjautuvuus: sitoutuminen viikoittaiseen iltaopiskeluun
- 2) Opetuskeskustelu: aloittelijatason A1 puhutun ja kirjallisen tuottamisen harjoittelemista valitussa kohdekielessä (venäjä, ranska)
- 3) Yhteistoiminnallisuus: osallistuminen pienryhmittäin tapahtuviin harjoitteisiin

Kirjallisuus:

Kouluttajien tuottama opiskelumateriaali.

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä suoritusmerkinnälle.

Suoritustapa:

Esimerkkinä toteutuksesta YM05VV (tuntimäärä):

Itseohjautuva opiskelu: valmistautuminen ja osallistuminen lähiopiskelutapaamisiin (32)

Opetuskeskustelu: ks. edellä

Yhteistoiminnallisuus: ks. edellä

Vrt. opintojen kuormittavuus, AK 4590 (5.3.2014), Liite 1: yhden sivun tekstin tuottaminen muulla kielellä vastaa viiden (5,4) tunnin työskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK/ Luokkatalo / Kielikeskus, tuntiopettajat

Toteutusajankohta:

Ensimmäinen ja toinen lukuvuosi arki-iltaisin maanantaista torstaihin klo 18-20 (venäjä ma, ti, ke tai to / ranska ti tai sovitus mukaisesti). Ryhmät yhteiset opintojakson Y09VA kanssa.

YM06V Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

Osaamistavoite:

Opiskelija oppii käyttämään toimintaympäristötyypillisiä ilmauksia puhutussa ja kirjoitetussa muodossa ja jatkamaan omatoimista opiskelua.

Sisältö:

- 1) Itseohjautuvuus: sitoutuminen viikoittaiseen iltaopiskeluun
- 2) Opetuskeskustelu: jatkotason puhutun ja kirjallisen tuottamisen harjoittelemista valitussa kohdekielessä (venäjä, ranska)
- 3) Yhteistoiminnallisuus: osallistuminen pienryhmittäin tapahtuviin harjoitteisiin

Kirjallisuus:

Kouluttajien tuottama opiskelumateriaali.

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella. Taitotasosta riippumaton tehtävänäntöjen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä suoritusmerkinnälle.

Suoritustapa:

Esimerkkinä toteutuksesta YM06VV (tuntimäärä):

Itseohjautuva opiskelu: valmistautuminen ja osallistuminen lähiopiskelutapaamisiin (32)

Opetuskeskustelu: ks. edellä

Yhteistoiminnallisuus: ks. edellä

Vrt. opintojen kuormittavuus, AK 4590 (5.3.2014), Liite 1: yhden sivun tekstin tuottaminen muulla kielellä vastaa viiden (5,4) tunnin työskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK/ Luokkatalo / Kielikeskus, tuntiopettajat

Toteutusajankohta:

Ensimmäinen ja toinen lukuvuosi arki-iltaisin maanantaista torstaihin klo 18-20 (venäjä ma, ti, ke tai to / ranska ti tai sovitun mukaisesti).

Ryhmät yhteiset opintojakson Y09VJ kanssa.

Myös kaikki SK-tutkinnon vapaaehtoiset vieraiden kielten opintojaksot ovat avoimia SM-opiskelijoille.

2.2 Kaikille pakolliset opinnot 25 op

Joukkoyksikön taistelu 20 op

5C01 Johdatus joukkoyksikön taisteluun, 3 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy joukkoyksikön taistelun toimintaympäristöön ja joukkoyksikön käyttöperiaatteisiin ja suorituskyykyyn. Opiskelija syventää tietämystään joukkoyksikköä vastaan kohdistuvasta vihollisesta. Opiskelija perehtyy joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnittelu- ja päätöksentekoprosessiin. Opintojaksolla hankittua osaamista hyödynnetään myöhemmissä puolustushaaran tai aselajin eriytyvissä opinnoissa. Opintojakso toimii reflektointijaksona mm. sotatieteiden kandidaattiopinnojen aikana suoritettuihin taktiikan opintoihin.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat joukkoyksikön yleiset taktiset käyttöperiaatteet ja suorituskyyky, komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessin vaiheet ja tuotteet sekä vastustajan toiminnan periaatteet ja merkitys joukkoyksikön taistelussa. Opintojakson tärkeimmät asiasisällöt ovat joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessi sekä arvio vihollisen toiminnasta.

Kirjallisuus:

- Ajatuksia taktiikasta - Maavoimien taistelu 2015. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Julkaisusarja 4. Nro 1/ 2013.
- N. M. Rekkedal: Nykyaikainen sotataito
- Vesa Tynkkynen: Hyökkäyksestä puolustukseen. Taktiikan kehittymisen ensimmäiset vuosikymmenet Suomessa
- Hannu Liimatta: Suomalaisen pataljoonan taktiikan kehitys jatkosodasta alueelliseen puolustukseen. Maanpuolustuskorkeakoulun diplomityö
- Huttunen, Mika: Näkökuvia taktiikkaan. Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkkinnan kohteena. Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012
- A2 Mekanisointi pataljoona taistelussa (2005)
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/ 2001)
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O -ALJO, 2013)
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML). 2005
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeraalisella arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti.

Suoritustapa:

Opintojakson alussa voidaan järjestää tasokoe, jolla varmistetaan opiskelijoiden lähtötasosta. Opintojakso toteutetaan luennoin, kirjallisuuteen tutustuen ja ryhmätöin. Opetus on luonteeltaan harjoittavaa, kandidaatin tutkinnossa opeteltujen valmiuksien syventämistä ja tietojen päivittämistä. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten (teosten) tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätöinä alla olevista aihepiireistä. Opintojakson lähiopetukseen on varattu noin puolet käytettävissä olevasta ajasta (81 h).

Opintojakson opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Taktiikan Laitoksen järjestämänä.

5C05 Yhtymän taistelu, 3 op

Esikunta- ja johtamisharjoitus. Sijoitetaan esim. AKE:aan.

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija tuntee eri puolustushaarojen yhtymien/joukkoyksiköiden toimintaperiaatteet valmiuden kohottamisesta taisteluvaiheeseen. Opiskelija ymmärtää puolustushaarojen yhteistoiminnan merkityksen, yhtymän tilanteenarviointi- ja päätöksentekoprosessin sekä eri puolustushaarojen ja muiden yhteistoimintaosapuolten merkityksen sotaa edeltävässä toimintaympäristössä.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä on joukkoyksikön taistelun suunnittelu yhtymän osana toimintavalmiutta kohotettaessa. Keskeistä sisältöä ovat joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, valmiuden kohottaminen sekä yhteistoiminta puolustushaarojen välillä.

Kirjallisuus:

Oppimistehtävien tukena voidaan käyttää seuraavaa kirjallisuutta:

- Jonathan M. House: *Toward Combined Arms Warfare: A Survey of 20th-Century Tactics, Doctrine and Organization*. PDF-julkaisu Combat Studies Institutin kotisivuilla.
- Pasi Kesseli: *Liikesodankäyntiä suomalaisittain*, Suomen Sotilas 4/2002.
- Pasi Kesseli: *Valmiusprikaatin tehtävänä on hyökkäys*, Suomen Sotilas 4/2002.
- Robert Leonhard: *The Art of Maneuver. Maneuver-Warfare Theory and Air-Land Battle*.
- William S. Lind: *Maneuver Warfare Handbook*.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suoritukset edellyttävät opintojaksoon kuuluvien ryhmätöiden ja erillisten oppimistehtävien hyväksytyistä suorittamista. Opintojakso arvioidaan hyväksytyistä hyödyntä -periaatteella suoritettujen oppimistehtävien, osoitetun aktiivisuuden sekä harjoitusvaiheen työskentelyn perusteella.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan luentoina ja harjoitustöinä, joiden tehtävänä on johdatella opiskelijat aihealueeseen sekä opintojaksoon kuuluvana maastoharjoituksena. Luennoilla käsitellään toimintaympäristöä sekä yhtymän taistelun suunnittelua ja toimeenpanoa. Maastoharjoituksessa (esikunta- ja johtamisharjoitus) harjoitellaan ensisijaisesti joukkoyksikön suunnittelua ja toimeenpanoa osana yhtymän toiminnan suunnittelua sekä yhteistoimintaa eri osapuolten kanssa. Tällöin opetusmenetelminä käytetään muun muassa ryhmätyötä, jossa strukturoituna esikuntatyöskentelynä laaditaan taistelusuunnitelmia. Taistelusuunnitelman toimeenpanoa harjoitellaan strukturoituna ryhmätyönä esikuntakokoonpanossa toteutettavassa case -tyyppisessä, joko yksi- tai kaksi puoleisessa sotapelissä. Harjoitus liittyy Maanpuolustuskorkeakoulun esikunta- ja johtamisharjoitukseen. Opetuksen eri vaiheissa järjestetään koko esikunnan opetuskeskusteluja joissa pyritään opiskelijälähtöiseen argumentointiin.

Opetus toteutetaan lähiopetuksena 30 h, omatoimisena opiskeluna ja omatoimisena työskentelynä sekä ryhmätyöskentelynä 51 h.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun järjestämään esikunta- ja johtamisharjoitukseen liittyen. Toteutuspaikka vaihtelee harjoitusten teemojen ja puolustushaaratoinnin mukaisesti. Opintojaksosta vastaa Taktiikan laitoksen SK/SM opetusryhmä.

5C02MAA Joukkoyksikön taistelu 1, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää joukkoyksikön puolustustaistelun suunnittelun ja johtamisen yhtymän/ sotilasalueen viitekehyksessä. Opiskelija ymmärtää yleisten taktisten periaatteiden käytön taistelun suunnittelussa ja johtamisessa.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessi, puolustustaistelu sekä yleiset taktiset periaatteet. Ydinaineksena on joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessi, päätös ja sen toimeenpano puolustuksessa.

Kirjallisuus:

- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa (A2 MekP 2005)
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/2001)
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O -ALJO, 2013)

- Porin Jääkäriprikaati (Harjoitusvahvuudet A1, 2004)
- Sotilasmerkkistö ja -lyhenteet (SML), 2005
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeraalisella arvosanalla 0–5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti ja ne voidaan pisteyttää sekä ottaa huomioon arvioinnissa.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan luennoin, karttarajoituksin, maastotarkasteluin ja ryhmätöin sekä tekemällä oppimistehtävät. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta.

Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätöinä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti. Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus joukkoyksikön puolustustaistelun johtamisesta. Opintojakson osa toteutetaan muodostamalla pienryhmät esikuntatyöskentelyä varten. Tällöin opetusmenetelminä käytetään muun muassa ryhmätöitä, jossa strukturoituna esikuntatyöskentelynä laaditaan taistelusuunnitelma. Laadinnan lähtökohtana on ongelma- ja perustaminen oppiminen. Taistelusuunnitelman toimeenpano harjoitellaan yksilöllisenä työskentelynä järjestettävänä käskynantoharjoituksena sekä suunnitelma testataan yksipuoleisen sotapelin avulla. Opetuksen eri vaiheessa järjestetään koko esikunnan opetuskeskusteluja, joissa pyritään opiskelijavetoiseen argumentointiin. Oppisisältöjen erillistarkastelut järjestetään case- opetuksena.

Opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena 81 h ja omatoimisena opiskeluna sekä työskentelynä 27 h.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa taktiikan laitoksen järjestämänä.

5C02ILMA_14 Ilmaoperaatioalueen taistelu 1, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee ilmaoperaation suunnitteluun ja ilmaoperaatioalueen taistelussa vaikuttaviin osatekijöihin. Opiskelija tuntee ilmaoperaation ja puolustusvoimien yhteisen vaikuttamisen suunnitteluprosessin ja sen sisältämät tuotteet (JCO, AOD, MAOP, ATO, JIPTL, SSTO). Opiskelija osaa ilmavoimien taistelutavan 2015 ja osajärjestelmien integroidun käytön periaatteet ilmaoperaatioissa. Opiskelija osaa yhteisoperaatioiden (JOINT)

perusteet ja vaatimukset ilmapuolustukselle. Lisäksi opiskelija tuntee ilmavoimien suorituskykytekijöiden ja yleisten taktisten periaatteiden käytön taistelun suunnittelussa ja johtamisessa. Moduulin sisältö tukee sekä kansallisen puolustuksen että sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävien suunnittelua ja toimeenpanoa. Moduulissa käsitellään kaikkia ilmaoperaation tehtävätyyppejä ja suorituskykyjä. Opiskelija tuntee ICC-työkalun käytön perusteet ilmaoperaatioiden suunnittelussa.

Kohderyhmäanalyysi ja esitetovaatimukset:

Kurssia voidaan käyttää muista puolustushaaroista ilmavoimiin siirtyvien henkilöiden perehdyttämiseen, jo ilmavoimissa työskentelevien osaamisen päivittämiseksi nykyaikaisen sodan kuvan ja ilmavoimien taistelutavan opettamiseksi tai muissa puolustushaaroissa ja Pääesikunnassa ja sen alaisissa laitoksissa toimivien henkilöiden harjaannuttamiseksi ilmaoperaatioihin.

Sisältö:

Opintojakson pääsisältö koostuu seuraavista kokonaisuuksista: Air Power ja ilmavoimien rooli nykyaikaisessa sodan kuvassa, ilmaoperaation ja puolustusvoimien yhteisen vaikuttamisen suunnitteluprosessi (FINGOP), toimeenpano ja arviointi, ilmavoimien taistelutapa 2015, ilmaoperaatio osana nykyaikaista sodan kuvaa (ml. kriisinhallinta) sekä sovellettu harjaantuminen ilmaoperaation suunnittelussa ja toimeenpanossa (simulaatioharjoitus, lisäksi ICC:n käyttäminen). SM- ja mestariopiskelijoille opintojakso on kolmen viikon, muulle henkilöstölle kahden viikon mittainen.

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö 3.3 ilmaoperaatiot
- Kenttäohjesääntö 3.4 Informaatio operaatiot
- Air Force Basic doctrine Air force doctrine document 1 17NOV2003
- Battlefield of the Future - 21st Century Warfare Issues, John Warden
- Richard Lorentz (http://www.sci.fi/~fta/zimbo-01_fin.htm (Lindberg, J.))
- Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisu Ilmavoimat osana puolustusjärjestelmää
- Ilmavoimien taktinen ohjeistus 1-2 SM -opiskelijoille (TOP 1-2) soveltuvin osin

Kurssia varten laadittu käsikirja (perustuu CASPOA Student Handbook:iin) sekä CD-esitysmateriaali. Kirjallisuuden lukualueet määritetään opintojakson alkaessa. Opintojakson etäopiskelupakettiin voidaan sisällyttää opintojakson tavoitteita palvelevia teoksia, internetistä saatavilla olevia artikkeleita tai muuta materiaalia. Kirjallisuutta täydennetään opintomonisteilla.

Arviointi:

Opintojakson oppimistavoitteiden saavuttaminen arvioidaan koulutyön avulla. Koulutyö arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5. Ryhmätyöt, erilliset oppimistehtävät ja simulaatioharjoitus on suoritettava hyväksytysti.

Suoritustapa:

Opintojakson opetus perustuu pääosin asiantuntijoiden luentoihin ja syventävään simulaatioharjoitukseen. Kirjalliseen materiaaliin on perehdyttävä ennen lähijaksoa. Opetuskieli on pääosin suomi. Osa luennoista ja opetusmateriaalista voi olla englanniksi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Lähijakso toteutetaan Ilmasotakoululla. Kurssin sisällöstä vastaa Ilmavoimien esikunta (A1/7, A5) ja sisällön kehittämiseen osallistuu Ilmavoimien esikunnan osastot sekä Ilmasotakoulu.

5C02MERI Meripuolustuksen perusteet 1, 4 op**Osaamistavoite:**

Opiskelijan on osattava merivoimien joukkorakenteen sekä suorituskyvyn perusta. Opiskelija tietää merivoimien pääasejärjestelmät sekä niiden käyttöperiaatteet. Lisäksi opiskelija osaa perusteet merivoimien perusyksikön taistelun suunnittelussa ja toteuttamisessa merellä ja rannikolla.

Sisältö:

Opintojaksolla perehdytään rannikko- ja laivastojoukkojen suorituskykyyn, perusyksikön taisteluun, suorituskykyjen käyttöön sekä päällikön taktiseen päätöksentekoon.

Kirjallisuus:

- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008, SAP 7610-10101035
- Laivastotaktiikka (LT), 2012
- Meripuolustuksen operatiivinen konsepti 2025, MERIVE, 2011
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008
- Miinantorjuntaopas (MiTorjO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1074-X
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008, SAP 7610-10099224
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001, PUMA 7610-448-7255
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1073

Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003
- Rekkedal, Nils Marius: Nykyaikainen sotataito - sotilaallinen voima muutoksessa, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2006, ISBN 951-25-1733-7
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2
- Kenttäohjesääntö liite 3.2 Merioperaatiot

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson aikana kirjoitettavasta kirjallisesta raportista, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana mahdollisesti laadittavat ryhmätyöt tulee suorittaa hyväksytysti.

Opintojakso arvioidaan MPKK:n arviointimääräyksen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu kahdesta osajaksosta:

1. Rannikko- ja laivastojoukkojen suorituskyky ja
2. Perusyksikön taistelu ja suorituskykyjen käyttö sekä päällikön taktinen päätöksenteko.

Opintojakso koostuu luennoista, omatoimisesta opiskelusta, ryhmätöistä sekä kirjallisesta oppimistehtävästä, joka sisältyy omatoimiseen opiskeluun. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan kokonaisuudessaan Merisotakoulussa. Opintojaksosta vastaa taktikan opettajaryhmä/MERISK

5C02RVLOH Rajavartiolaitoksen ilmailu ja ilmatilan hallinta poikkeusoloissa, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy ilmaoperaatioalueen taistelun suunnitteluun ja ilmaoperaatioalueen taistelussa vaikuttaviin osatekijöihin. Hän tuntee ilmapuolustussuunnitelman prosessin ja rakenteen. Opiskelija tietää Ilmavoimien pääjärjestelmien integroidun käytön periaatteet ilmaoperaatiossa ja osaa selittää VLLV:n toiminnan osana ilmapuolustuksen kokonaisuutta.

Opiskelija osaa kuvata VLLV:n valmiussuunnittelun ja poikkeusolojen joukkojen toiminnan osana Rajavartiolaitoksen ja rajajoukkojen toimintaa eri kriisi- ja uhkamalleissa. Hän osaa selittää laivueen yksikön ja esikunnan operatiivisen suunnitteluprosessin sekä poikkeusolojen yhteistyötartteet Puolustusvoimien joukkojen ja muiden yhteistahojen kanssa.

Opiskelija osaa arvioida RVL:n ilma-alusten suorituskykytekijöiden ja yleisten taktisten käyttöperiaatteiden merkitystä toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa. Hän osaa kuvata VLLV:n operaatiosuunnittelun vaiheet ja osaa suunnitella lentotehtävän.

Sisältö:

Opintojakson *ydinainesta* ovat:

ILMASK (1. viikko)

- Ilmapuolustusjärjestelmän pääjärjestelmät (ml. VLLV:n osuus)
- Ilmapuolustussuunnitelma (IPSU - TASU, PESU, VASU)
- Ilmavoimien taktinen ohjeistus 1-3 (pääpaino TOP2:ssa)
- Ilmavoimien operaatiokeskus (ILMAOPKE) ja IOK, pääjohtokeskus (PÄÄJOKE)
- Ilmapuolustuksen tulenkäytön johtaminen, torjuntakeskus (TOKE), valvontakeskus (VAKE), tekninen keskus (TEKE)

VLLV (2. ja 3. viikko)

- RVL:n ja rajajoukkojen tehtävät ja toiminnan perusteet poikkeusolojen eri kriisi- ja uhkamalleissa
- VLLV:n valmiussuunnittelu
- VLLV:n ja vartioston poikkeusolojen joukkojen organisaatiot, tehtävät ja suorituskykyvaatimukset
- RVL:n operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet (RVL SUPE)
- VLLV:n operatiivinen suunnitteluprosessi ja ilma-alusten käyttöperiaatteet
- VLLV:n operaatiosuunnittelu ja operatiivisen lentotehtävän suunnittelu
- VLLV:n yhteistoiminta poikkeusoloissa Puolustusvoimien joukkojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa

Opintojakson *täydentävää ainesta* ovat:

- FINGOP-suunnitteluprosessi ilmaoperaatioalueen taistelun suunnittelussa
- VLLV:n lentotekninen ja yleishuolto poikkeusoloissa
- UTJR:n rauhan ajan ja poikkeusolojen organisaatiot, toiminta ja kalusto

Kirjallisuus:

Kirjallisuus ja opinnäytetyöt:

- Ilmavoimien harjoitusvahvuudet A1
- Kenttäohjesääntö 2007 (yleinen osa)
- Ilmasotaohjesääntö ISO 95
- Tukikohtaopas TKK-opas 2007
- Ilmavoimien taktinen ohjeistus 1-3 (TOP 1-3)
- Turvallinen Suomi - tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, Edita Prima 2011
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 1 Nro 2/2010

Määräykset:

- Rajavartiolaitoksen operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet (RVL SUPE)
- NATO ATP-49(F) VOL I-II: USE OF HELICOPTERS IN LAND OPERATIONS - DOCTRINE (+vastaava UTJR:n materiaali)

Säädökset:

- Rajavartiolaki (578/2005)
- Aluevalvontalaki (755/2000)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Puolustustilalaki (1083/1991)

Oheiskirjallisuus:

- Kehittämissuunnitelma. Maavoimien esikunta, Operatiivinen osasto 2010
- Helikopterijärjestelmä (viranomaiskäyttö). Pääesikunta, Operatiivinen osasto 2010
- Puolustusvoimien erikoisjoukkokonsepti (viranomaiskäyttö). Pääesikunta, Suunnitteluosasto 2009
- Puolustusvoimien yhteisen helikopterijärjestelmän käyttökonsepti (viranomaiskäyttö)

Lisäksi erikseen jaettava luentomateriaali ja mahdolliset opintomonisteen Kirjallisuutta ja lukualetta tarkennetaan tarvittaessa ennen opintojakson alkua.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, joka arvioidaan numeerisesti (0-5). Tentissä edellytetään opintojakson tavoitteiden mukaista osaamista ja sen soveltamista. Tentistä saatava arvosana on samalla koko opintojakson arvosana.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lisäksi aktiivista osallistumista opetuksen sekä annettujen oppimistehtävien, ryhmätöiden, esittelyiden ja muiden tehtävien suorittamista hyväksytysti, joiden perusteella myös arvioidaan opiskelijoiden osaamisen tasoa. Arviointia tarkennetaan tarvittaessa erillisessä Raja- ja merivartiokoulun arviointiohjeessa.

Suoritustapa:

Opintojakso jakautuu kahteen vaiheeseen, joista ensimmäinen toteutetaan ILMASK:lla ja toinen VLLV:ssa.

Ilmasotakoulun yhden viikon aloitusvaiheen osuudessa perehdytään ilmapuolustusjärjestelmään, ilmapuolustus suunnitelmaan ja FINGOP-suunnitteluprosessiin ilmaoperaatioalueen taistelun suunnittelussa itseopiskelun sekä ryhmätöiden ja -keskustelujen avulla. Aihealueita syvennetään vuorovaikutteisilla asiantuntijaluennoilla.

Vartiolentolaivueen kahden viikon osuudessa käsitellään laivueen poikkeusolojen toimintaa ja sen erityispiirteitä, yhteistoimintaa sekä RVL:n ilma-alueen käyttöperiaatteita. VLLV:n operatiiviseen suunnitteluun ja johtamiseen syvennyttään osana RVL:n ja rajajoukkojen toimintaa.

Opiskelijat perehtyvät aihealueisiin itseopiskelun ja oppimistehtävien avulla. Oppimista syvennetään vuorovaikutteisilla asiantuntijaluennoilla ja UTJR:iin tapahtuvalla opintokäynnillä, jossa perehdytään UTJR:n toimintaan asiantuntijaluentojen, keskusteluiden ja osallistuvan havainnoinnin keinoin. Opiskelussa voidaan hyödyntää myös verkko-oppimisympäristöä.

Koko opintojaksolla aiheita syventävien asiantuntijaluentojen, opintokäyntien ja muun lähiopetuksen osuus on noin 60 % (65 h). Omatoimisen ja etäopiskelun osuus on noin 40 % opintojaksosta (43 h).

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan ILMASK:lla ja VLLV:ssa.

Opintojakson toteutuksesta vastaa Ilmasotakoululla sotataidon pääopettaja ja Vartiolentolaivueessa esikunnan valmiusupseeri yhteistoiminnassa Raja- ja merivartiokoulun Rajaturvallisuuden opetusyksikön sotilaallisen maanpuolustuksen ja kriisinhallinnan oppiainevastaavan ja Korkeakoulu- ja kurssiyksikön maisterikurssin johtajan kanssa.

5C03MAA Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija soveltaa joukkoyksikön hyökkäystaistelun suunnittelun ja johtamisen perusteita yhtymän viitekehyksessä. Opiskelija ymmärtää yleisten taktisten periaatteiden käytön taistelun suunnittelussa ja johtamisessa.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat joukkoyksikön komentajan ja esikunnan toteuttama suunnitteluprosessi, hyökkäystaistelu sekä yleiset taktiset periaatteet. Ydinaineiksena on joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessi, päätökset eri vaiheissa ja niiden toimeenpano hyökkäyksessä.

Kirjallisuus:

- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa (A2 MekP 2005)
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/2001)
- Jääkäripataljoona (PSAJON) taktinen ohje (2006)
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O -ALJO, 2013)
- Porin Jääkäriprikaati (Harjoitusvahvuudet A1, 2004)
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), 2005
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeraalisella arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti ja ne voidaan pisteyttää sekä ottaa huomioon arvioinnissa.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan luennoin, karttarajoituksin, maastotarkasteluin ja ryhmätöin sekä tekemällä oppimistehtävät. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta.

Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätöinä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti. Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus joukkoyksikön hyökkäystaistelun johtamisesta. Opintojakson osa toteutetaan muodostamalla pienryhmät esikuntatyöskentelyä varten. Tällöin opetusmenetelminä käytetään muun muassa ryhmätöitä, jossa strukturoitu-

na esikuntatyöskentelynä laaditaan taistelusuunnitelma. Laadinnan lähtökohtana on ongelmaperustainen oppiminen. Taistelusuunnitelman toimeenpanoa harjoitellaan yksilöllisenä työskentelynä järjestettävänä käskynantoharjoituksena sekä suunnitelma testataan yksipuoleisen sotapelin avulla. Opetuksen eri vaiheessa järjestetään koko esikunnan opetuskusteluja, joissa pyritään opiskelijavetoiseen argumentointi- väittelyyn. Oppisisältöjen erillistarkastelut järjestetään case -opetuksena.

Opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena 81 h ja etäopetuksena 27 h. Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa taktiikan laitoksen järjestämänä.

5C03ILMA_14 Ilmaoperaatioalueen taistelu 2, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson ensimmäinen tavoite on syventää opiskelijan osaamista oman toimialansa osuudesta ilmaoperaatioalueen taisteluun. Opintojakson toinen tavoite on laajentaa opiskelijan osaamista ilmaoperaatioalueen taistelusta muille toimialoille. Opintojakson kolmas tavoite on syventää opiskelijoiden tietämystä ajankohtaisista ilmapuolustuksen teemoista.

Sisältö:

Opintojakson ensimmäinen osa muodostuu vuosittaisesta Ilmapuolustusseminaarista, jonka sisältö vaihtelee vuosittain ja tarkentuu lähempänä toimeenpanoajankohtaa. Seminaari sisältää ajankohtaisia asiantuntijaluentoja ilmapuolustuksen alalta.

Toinen osa opintojakson sisällöstä koostuu opiskelijaseminaarista, jossa opiskelijat laativat esitelmän toimialansa/aselajinsa taktiikasta, opponoivat muiden opiskelijoiden esityksiä ja perehtyivät muiden ilmapuolustuksen aselajien taktiikkaan opiskelijaesitelmien kautta.

Ilmatorjunnan opiskelijat osallistuvat opiskelijaseminaariin osana 5C04 opintojaksoa.

Kirjallisuus:

Opintojaksojen 5C02ILMA ja 5C04ILMA kirjallisuus. Kirjallista materiaalia voidaan täydentää Ilmapuolustusseminaarissa jaettavalla muulla täydentävällä materiaalilla.

Arviointi:

Opiskelijoiden kirjalliset raportit arvioidaan numeraalisesti (1-5) voimassaolevan arviointiohjeen mukaisesti. Opiskelijan esitelmän ja opponoinnin perusteella raportista saatua arvosanaa voidaan joko korottaa tai laskea maksimissaan yhden numeron verran.

Suoritustapa:

Kurssi koostuu seminaarityöskentelyn menetelmistä, luennoista ja opiskelija tekee opiskelijaesitelmän, opponoinnin sekä kirjallisen opponointiraportin. Opintojaksolla voidaan käyttää opetuskielenä suomea tai englantia (ilmapuolustusseminaari).

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

ILMASK, Korkeakouluosasto, Sotataidon pääopettaja.

5C03MERI Meripuolustuksen perusteet 2, 4op**Osaamistavoite:**

Opiskelija osaa merivoimien suorituskyvyn muodostumisen osatekijät. Opiskelija osaa merivoimien keskeisimmät suunnittelu-, esitys- ja johtamisjärjestelmät. Opiskelija tietää meripuolustuksen tilannekuvan muodostumisen periaatteet osana suorituskykyä.

Sisältö:

Opintojakso rakentuu kolmesta osajaksosta. Ensimmäisessä osajaksossa perehdytään ANCS-järjestelmään sekä meripuolustuksen tilannekuvan muodostamiseen. Toisessa osajaksossa perehdytään MERILEIJONA-järjestelmään. Kolmannessa osajaksossa syvennetään merivoimien taktiikan tuntemusta perehtymällä merivoimien aselajeihin ja tukitoimintoihin.

Kirjallisuus:

- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2
- Kenttäohjesääntö liite 3.2 Merioperaatiot, luonnos
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002, PUMA 7610-448-7286
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001, PUMA 7610-448-7255
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1073
- Verkkotaistelu 2020, Piironen, Mika (toim), MPKK julkaisusarja2 nro 2/2003, IESBN 951-25-1423-0
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.
- Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsitetään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Rekkedal, Nils Marius: Nykyaikainen sotataito - sotilaallinen voima muutoksessa, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2006, ISBN 951-25-1733-7

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson päätteeksi suoritettavasta tentistä, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana laadittavat harjoitus- ja ryhmätyöt tulee suorittaa hyväksytysti. Opintojakso arvioidaan MPKK:n mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu luennoista, omatoimisesta opiskelusta, harjoitustöistä. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Merisotakoulussa. Opintojaksosta vastaa taktiikan opettajaryhmä/MERISK

5C03HEKO Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op**Osaamistavoite:**

Tavoitteena on, että opintojakson suorittamisen jälkeen opiskelija osaa Helikopteripataljoonan toiminnan osana rykmentin ja maavoimien taistelua. Erityisesti opintojaksolla tarkastellaan Helikopteripataljoonan operatiivista johtamis- ja suunnittelujärjestelmää. (Bloom taso 5)

Sisältö:

Opintojaksolla painopisteenä on Helikopteripataljoonan taistelun suunnittelu- ja johtamisprosessi osana Utin jääkärirykmentin taistelua. Opintojaksolla perehdytään lisäksi Utin jääkärirykmentin kokonaistoimintaan sekä Maavoimien Esikunnan rooliin Utin jääkärirykmentin operatiivisessa johtamis- ja suunnitteluprosessissa. Opintojaksolla tarkastellaan myös Utin jääkärirykmentin muiden operatiivisten osien käyttöperiaatteita ja suorituskykyvaatimuksia.

Kirjallisuus:

Tenttikirjana käytetään:

- Rekkedal, N. M. 2006. Nykyaikainen sotataito - Sotilaallinen voima muutoksessa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Oheiskirjallisuutena käytetään:

- Maavoimien esikunta, Operatiivinen osasto. 2010. Kehittämissuunnitelma, Helikopterijärjestelmä (viranomaiskäyttö)
- Pääesikunta, Operatiivinen osasto. 2010. Puolustusvoimien erikoisjoukkokonsepti (viranomaiskäyttö)
- Pääesikunta, Suunnitteluosasto. 2009. Puolustusvoimien yhteisen helikopterijärjestelmän käyttökonsepti (viranomaiskäyttö)

Arviointi:

Opintojakson arviointi perustuu opintojakson lopulla järjestettävään tenttiin. Tentti perustuu edellä lueteltuun kurssikirjallisuuteen. Lisäksi opintojaksoon sisältyy oppimistehtäviä, jotka arvioidaan asteikolla hyväksytty / hylätty. Oppimistehtävät tulee suorittaa hyväksytysti opintojakson hyväksymiseksi. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (0-5) puolen numeron tarkkuudella.

Suoritustapa:

Opintojaksoon sisältyy lähiopetusta sekä oppimistehtäviä. Osa oppimistehtävistä on yksilötyönä tehtäviä ja osa ryhmitöitä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Utin jääkäriyrykmentissä. Opintojaksosta vastaa koulutusosaston päällikkö, ja hän toimii myös kurssin johtajana.

5C03RVL Rajajoukkojen operatiivisen toiminnan johtaminen poikkeusoloissa, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa selittää RVL:n, rajajoukkojen ja keskeisten yhteistyöviranomaisten roolin ja toiminnan poikkeusolojen eri kriisi- ja uhkamalleissa. Hän osaa kuvata RVL:n ja rajavartiomiehen toimivaltuuksien kehittymisen poikkeusolojen eri vaiheissa.

Opiskelija osaa kuvata vartioston valmius- ja operatiivisen suunnitteluprosessin sekä sen vaikutuksen rajajoukkojen joukkotuotantoon, valmiuden kohottamiseen ja yhteistoimintaan eri tahojen kanssa.

Opiskelija osaa arvioida vartioston operatiivisen toiminnan suunnitteluperusteiden merkitystä opintotaustansa mukaisesti rajajääkärikomppanian, merivartiokomppanian ja vartiolentueen toiminnan suunnitteluun ja johtamiseen sekä yhteistoimintaan yleisjoukkojen kanssa. Hän osaa laatia arvion vihollisen ja omien joukkojen toimintamahdollisuuksista ja -vaihtoehtoista sekä yksikön päällikön päätöksen joukkonsa taistelusta.

Opiskelija osaa kuvata tiedustelukomppanian ja erikoisrajajääkärikomppanian sekä muiden kuin oman opintotaustansa mukaisten yksiköiden käyttöperiaatteet osana RVL:n sodan ajan toimintaa.

Sisältö:

Opintojakson *ydinainesta* ovat:

- Poikkeusolojen eri kriisi- ja uhkamallit (RVL)
- RVL:n sotilaallisen valmiuden kohottaminen sekä rajajoukkojen perustaminen
- RVL:n ja rajajoukkojen tehtävät ja toimivaltuudet poikkeusoloissa
- Vartioston valmiussuunnittelu
- RVL:n operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet (RVLSUPE)
- Vartioston operatiivinen suunnitteluprosessi ja joukkojen käyttöperiaatteet
- rajajoukkojen organisaatiot, suorituskyvyvaatimukset, tehtävät ja toiminta eri uhkamalleissa
- RjK:n, MvK:n ja Vltue:n toiminnan suunnittelu ja johtaminen
- Kriisiajan lainsäädännön soveltaminen RVL:n poikkeusolojen toiminnassa
- Rajajoukkojen yhteistoiminta yleisjoukkojen kanssa eri kriisi- ja uhkamalleissa

Opintojakson *täydentävää ainesta* ovat:

- Rajaturvallisuuden ja sen tehostamisen liittyminen poikkeusolojen toimintaan
- Rajajoukkojen kehitysnäkymät
- RVL:n viranomaisyhteistyö eri kriisi- ja uhkamalleissa

Kirjallisuus:

- Harjoitusvahvuudet A1
- Kenttäohjesääntö 2007 (yleinen osa)
- Turvallinen Suomi - tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, Edita Prima 2011
- Rajajääkärikomppanian opas 2003
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet 2005
- Tiedusteluopas 2003
- Meritiedustelukomppaniaopas 2008
- Rannikkojääkäripataljoonaopas 2006

Määräykset:

- Prikaatin, taisteluosaston ja pataljoonan operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet
- Rajavartiolaitoksen operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet (RVLSU-PE)

Säädökset:

- Rajavartiolaki (578/2005)
- Aluevalvontalaki (755/2000)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Puolustustilalaki (1083/1991)

Lisäksi erikseen jaettava luentomateriaali ja mahdolliset opintomonisteet. Kirjallisuutta ja lukualetta tarkennetaan tarvittaessa ennen opintojakson alkua.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään sovellettu tentti, joka arvioidaan numeerisesti (0-5). Tentissä edellytetään opintojakson tavoitteiden mukaista osaamista. Tentistä saatava arvosana on samalla koko opintojakson arvosana.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lisäksi aktiivista osallistumista opetukseen sekä annettujen ryhmätöiden, esittelyiden ja muiden tehtävien suorittamista hyväksytysti, joiden perusteella myös arvioidaan opiskelijoiden osaamisen taso.

Arviointia tarkennetaan tarvittaessa erillisessä Raja- ja merivartiokoulun arviointiohjeessa.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu noin kolmen viikon yhdistetystä teoria- ja operatiivisten suunnitelmien laatimisvaiheesta.

Teoriaosuudessa käsitellään RVL:n, rajajoukkojen ja keskeisten yhteistyöviranomaisten rooleja ja toimintaa poikkeusoloissa omatoimisen opiskelun ja syventävien asiantuntijaluentojen avulla. Suunnitelmien laatimisosuudessa perehdytään yksiköiden toiminnan suunnittelu- ja johtamisprosessiin sekä joukkojen käyttöperiaatteisiin laatimilla ryhmätyöskentelynä osia yksikön operatiivisesta suunnitelmasta. Laadittuja operatiivisia suunnitelmia testataan erilaisilla case-tilanteilla ja osaamista syvennetään tietoisuilla.

Kaikissa vaiheissa perehdytään laaja-alaisesti vartioston kriisiajan valmius- ja operatiiviseen suunnitteluun. Osa opintojaksosta toteutetaan pidempinä päivinä myös virka-ajan ulkopuolella sotilaallisen harjoituksen periaatteiden mukaisesti.

Opintojaksolla aiheita syventävien asiantuntijaluentojen ja muun lähiopetuksen osuus on noin 60 % (65 h). Omatoimisen opiskelun ja etäopiskelun sekä ryhmätyöskentelyn osuus on noin 40 % opintojaksosta (43 h).

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Raja- ja merivartiokoululla Imatralla.

Opintojakson toteutuksesta vastaa Rajaturvallisuuden opetusyksikön sotilaallisen maanpuolustuksen ja kriisinhallinnan oppiainevastaava yhteistoiminnassa Korkeakoulu- ja kurssiyksikön maisterikursin johtajan kanssa.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää sotataidollisen ajattelun alueellisten joukkojen jalkaväen joukkoyksikön (taisteluosaston) taisteluun liittyen. Opiskelija kykenee soveltamaan alueellisten joukkojen joukkoyksikön taktiikkaa toimiessaan esikuntaupseerina taistelun suunnittelun, valmistelun, toteuttamisen ja johtamisen aikana.

Opiskelija ymmärtää yhteistoiminnan muiden aselaji- ja toimialajoukkojen kanssa joukkoyksikön taisteluun liittyen. Opiskelija ymmärtää alueellisten joukkojen joukkoyksikön taistelun osana Maavoimien taistelua 2015.

Opintojakson jälkeen opiskelijalla on valmiudet toimia jalkaväen joukkoyksikön esikunnan upseeritehtävissä.

Sisältö:

Sisällön painopiste on alueellisten joukkojen joukkoyksikön (taisteluosaston) taistelun suunnittelussa, toimeenpanossa, johtamisessa sekä tilanneymmärryksen muodostamisessa. Suunnittelun lopputuotteita ovat päätökset, taistelusuunnitelmat ja niihin liittyvät aselaji- ja toimialojen suunnitelmat. Toimeenpanossa, johtamisessa ja tilanneymmärryksen muodostamisessa sisällöissä korostuvat esikunnan eri tehtävissä toimintaan ja esikuntatekniikkaan liittyvät asiakokonaisuudet.

Kirjallisuus:

- Kenttöohjesääntö 3.1 maaoperaatiot (2015)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston opas (2015)
- Jääkärikomppanian käsikirja (2015)
- Maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet A-, B- ja C-osa (2010) ST IV.
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (2012). ST IV.

Muu oheismateriaali:

- Rautala Ari: ”Venäläisen Armeijakunnan taistelu”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 Nro 1/2011, Edita Prima Oy, Helsinki 2011. ST IV.
- Rautala Ari: ”Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan yleiset hyökkäysperiaatteet ja kohtaamistaistelu”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 Nro 3/2011, Edita Prima Oy, Helsinki 2011. ST IV.
- Rautala Ari: ”Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taktinen erityistarkastelu”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 Nro 2/2012, Edita Prima Oy, Helsinki 2013. ST IV.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lähiopetukseen ja sovellettuihin harjoitukseen osallistumista. Poissaoloista opinnoista voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä toteutettaviksi korvaavilla tehtävillä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0–5 puolen numeron tarkkuudella.

Koko opintojakson arvosana muodostuu kahden koulutyön keskiarvosta. Yksittäisen koulutyön arvosana määritetään 0,25 numeron tarkkuudella. Hyväksytyjä arvosanoja ei voi korottaa. Uusinnassa korkein saavutettava arvosana on 1,0.

Suoritustapa:

Opintojakson toteutuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia opetus- ja opiskelumenetelmiä. Opintojakson aikana laaditaan henkilökohtaisia ja ryhmäkohtaisia oppimistehtäviä. Opintojaksossa korostuu harjoituksissa toteutettava käytännön harjoittelu. Opetus toteutetaan pääsääntöisesti lähiopetuksena. Oppituntien osuus kokonaisuudesta on noin 20 %, ryhmätöiden ja omatoimisen opiskelun 30 % sekä käytännön harjoittelun 50 %.

Opintojakson koulutyöt ovat oppimistilanteita. Opintojakson koulutyöt perustuvat kirjallisuuteen sekä opintojakson aikana annettavaan opetukseen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maasotakoululla Lappeenrannassa. Opetuksesta vastaa Sotataidon ja kouluttamisen opettajaryhmä. Opinnoista vastaa Maasotakoulun taktiikan pääopettaja.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet LOGISTIIKKA, 6 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on antaa perusteet sodan ajan logistiikkapataljoonan esikuntaupseerin ja taisteluosaston huoltopäällikön tehtäviin. Opintojakson jälkeen opiskelija kykenee analysoimaan yllämainituissa tehtävissä vaadittuja asiakokonaisuuksia.

Sisältö:

VALMIUDEN SÄÄTELY (1,0 op)

JOUKKOYKSIKÖN HUOLLON SUUNNITTELU JA JOHTAMINEN (1,5 op)

HUOLLON JOHTAMISHARJOITUS (HUOLTOK/LOGK 2015) (1,5 op)

MAASOTAKOULUN ESIKUNTA JA JOHTAMISHARJOITUS (MAASK) (2,0 op)

Kirjallisuus:

- Logistiikka-opas (luonnos 2013)
- Maavoimien alueellistenjoukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O-ALJO) 2013
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet 2012
- Logistiikkapataljoona toiminnallinen ohje 2013
- Huoltokomppanian käsikirja 2014
- Kenttäohjesääntö (yleinen osa) 2007
- Lkp-opas
- Perustamiskeskusopas
- Jääkäriprikaatin huoltotaktinen käsikirja 2007 (luonnos)
- Huoltopataljoonan käsikirja 2007 (luonnos)
- Tarvittavat aselajien oppaat, ohjesäännöt ja luonnos asteella olevat asiakirjat.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lähiopetukseen ja sovellettuihin harjoitukseen osallistumista. Poissaoloista aiheutuvat puutteet opinnoista voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä toteutettavaksi korvaavilla tehtävillä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0-5. Arvosana voi muodostua opintojakson tenteistä, oppimistehtävien ja jatkuvan toiminnan arvioinneista. Opintojaksolla järjestettävien sovellettujen koulutöiden arvosanoja ei voi korottaa

Suoritustapa:

Opetusmenetelmänä on monimuoto-opetus, jossa hyödynnetään opetuksen parhaita käytänteitä ja monipuolisia oppimisympäristöjä. Monimuoto-opetus sisältää lähiopetusta, mikä toteutetaan luennoin, ryhmätöin ja harjoituksin. Etäopiskelussa hyödynnetään PVMOODLE:n verkko-oppimisympäristöä. Verkko-opetuksen tarkoituksena on perehdyttäminen opetettavaan aiheeseen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojaksosta vastaa Huoltokoulun Korkeakouluosaston (1.1.2015 alkaen Logistiikkakoulun korkeakoulu- ja kehittämisosasto, Riihimäki) huolto-opintosuunnan kurssinjohtaja. Huollon toimiala- sekä johtamisjärjestelmäopettajat vastaavat osaltaan kunkin toimialan opettamisesta.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet ILMATORJUNTA, 6 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa yhdistää ja jakaa omaan aselajiinsa liittyvät asiat muille opiskelijoille ilmapuolustuksen kokonaiskentässä (ilmasotataidon opiskelijase-

minaari) sekä osaa ilmatorjunnan käyttöperiaatteet ja ilmatorjunnan suunnittelu- ja johtamisprosessin MAAV:n taistelun 2015:n mukaisesti. Soveltamiskohteena käytetään alueellista joukkoyksikköä, JVPR.

Sisältö:

Opintojakso sisältää seuraavat osajaksot:
Ilmasotataidon opiskelijaseminaari (2 op) ja
Jalkaväkiprikaatin ilmatorjunnan taistelu (4 op).

Kirjallisuus:

- Ilmatorjuntaopas, 2014 (luonnos)
- Maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet A-, B- ja C-osat, 2010
- Harjoitusvahvuudet A1, 2004
- JOPO(06) / ITPSTO taistelutekninen käsikirja (luonnos)
- Luentomateriaali ja opetusmonisteet

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5. Arviointi perustuu kirjalliseen koulutyöhön / muistioon, jonka opiskelijat laativat yksilötyönä Jalkaväkiprikaatin ilmatorjunnan taistelu -osajaksosta.

Ilmasotataidon opiskelijaseminaari arvioidaan puolen numeron korottavalla tai laskevalla arvosanalla. Osajaksoson hyväksytyt läpäisy edellyttää osallistumista Ilmasotataidon opiskelijaseminaari ja siihen liittyviin ryhmäkeskusteluihin sekä seminaariin liittyvien oppimistehtävien hyväksytyä suoritusta.

Suoritustapa:

Ilmasotataidon opiskelijaseminaari toteutetaan osallistumalla ILMASK:n vuosittaiseen maisteriseminaariin, jonka aiheita opiskelijat syventävät taktiikan näkökulmasta pienryhmäkeskusteluissa ja oppimistehtävissä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Ilmasotakoulu / Koulutuskeskus

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet JOJÄ, 6 op

Osaamistavoite:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija:

- Soveltaa sotataidollista ja viestitaktista ajattelua maavoimien joukkoyksikön johtamisjärjestelmätoiminnan suunnittelussa, toimiessaan joukkoyksikön esikunnan upseerien (JOJÄ) tehtävissä
- Soveltaa joukkoyksikön suunnittelun- ja päätöksenteon perusteita johtamisjärjestelmätoiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja johtamisen eri vaiheissa
- Kykenee selittämään joukkoyksikön johtamisjärjestelmäkokonaisuuden osana ylemmän johtoportaan johtamisjärjestelmää

- Ymmärtää johtamisjärjestelmätoiminnan suunnittelun, valmistelun ja toimeenpanon joukkoyksikön taisteluun liittyen
- Ymmärtää johtamisjärjestelmätoimintaan liittyvän yhteistoiminnan muiden aselaji- ja toimialajoukkojen kanssa

Sisältö:

Opiskelijat perehtyvät joukkoyksikön esikunnan henkilöstön ja alajohtoportaan toimivien alaisten tehtäviin johtamisjärjestelmätoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen liittyen. Sisällön painopiste on joukkoyksikön taistelun suunnittelussa, toimeenpanossa ja johtamisessa johtamisjärjestelmän näkökulmasta. Opiskelijat saavat perusteet yleisen ja puolustusvoimien tietoliikenneverkon sekä maapuolustuksen johtamisjärjestelmän käyttöperiaatteista.

Kirjallisuus:

- Järjestelmäsuunnitelma taisteluosaston johtamisjärjestelmästä M12. MAAVE JO-JÄOS KKY MI16919/28.5.2012. ST IV.
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet, 2012
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (LUONNOS)
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (LUONNOS)
- Esikunta- ja viestipataljoonan käsikirja (EVPKÄSIK), 2012
- Valmiusprikaatin Esikuntakomppanian käsikirja, 2009
- Valmiusprikaatin Viestikomppanian käsikirja, 2009
- Jääkärikomppanian päällikön koulutusohje (LUONNOS)
- Sotilasmerkkistö ja -lyhenteet (SML), 2005
- Maavoimien yhtymän suunnittelun perusteet A-osa, B-osa, C-osa (vihkot)
- Maavoimien johtamisen ohje, osat 1-2 (VER 1.0)

Muu oheismateriaali:

- Rautala Ari: ”Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan yleiset hyökkäysperiaatteet ja kohtaamistaistelu”, MPKK TAKTL Julkaisu-sarja 4 Nro 3/2011, Edita Prima Oy, Helsinki 2011. ST IV.
- Rautala Ari: ”Venäläisen Armeijakunnan taistelu”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 Nro 1/2011, Edita Prima Oy, Helsinki 2011. ST IV.
- Suikkanen Riku: ”Etuosastot ja etujoukot venäläisessä liiketaktikassa”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 n:o 1/2002, Edita Oy, Helsinki 2002. ST IV.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lähiopetukseen ja sovellettuihin harjoituksiin osallistumista sekä koulutöiden hyväksytyä suorittamista. Poissaolot opinnoista voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä toteutettaviksi korvaavilla tehtävillä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0–5 puolen numeron tarkkuudella.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan tutustumalla määritettyihin lähteisiin, luento-opetuksena ja tekemällä eri aihepiireihin liittyviä oppimistehtäviä ryhmätöinä, joiden pohjalta käydään ope-

tuskeskustelua. Ryhmätyöt toteutetaan pääsääntöisesti joukkoyksikön esikunnan ja alajohdtoportaiden johtamisjärjestelmäupseerien tehtävissä. Opintojaksolla osallistutaan kolmeen harjoitukseen, joiden tarkoituksena on syventää opiskelijoiden tietämystä ja harjaannuttaa heitä osaamistavoitteiden mukaisesti.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Viestikoululla Riihimäellä ja sen lähialueilla. Opetuksesta vastaa Viestikoulun Korkeakouluosasto. Opintojakson vastuuhenkilö on maisterikurssin johtaja.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet PIONJASLU, 6 op

Osaamistavoite:

Opiskelija soveltaa sotataidollista ajatteluaan pioneeriaseläjän joukkoyksikön toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa. Opiskelija pystyy luomaan yhteyden aikaisemmin oppimaansa. Opiskelija osaa arvioida sodan ajan pioneerijoukkoyksikön taistelun suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja johtamiseen liittyviä kokonaisuuksia sekä ymmärtää tämän merkityksen omassa aselajissaan.

Opintojakson tavoitteena on antaa perusteet toimia sodan ajan pioneeripataljoonan komentajana ja esikunnan upseerina. Tavoitteeseen kuuluu tehtävissä tarvittavien tietojen, taitojen ja taistelun johtamisen kyky niiden analysointiin ja arviointiin nykyaikaisella taistelukentällä. Opintojaksoon sisältyy perehtyminen ja raportin laadinta opiskelijan oman sodan ajan joukon tehtävään ja toimintaympäristöön, henkilöstön sekä materiaalin ja kaluston sijoitustilanteeseen.

Opintojaksolla annetaan perusteet toimia taisteluosaston pioneeripäällikön tehtävissä siten, että opiskelija ymmärtää pioneeripäällikön tehtävän kokonaisuuden ja osaa soveltaa pioneeripataljoonan suunnitteluprosessissa oppimaansa taisteluosaston pioneeritoiminnan suunnittelussa.

Sisältö:

Opintojakso jakaantuu kolmeen osajaksoon, jotka ovat:

- Pioneeripataljoonan taistelu 3,5 op
- Taisteluosaston pioneeritoiminta 0,5 op
- Maasotakoulun esikunta- ja johtamisharjoitus 2,0 op

Tärkeimpinä asiakokonaisuuksina opintojaksossa ovat:

- Valmiuden säätely, pioneeriyksikön perustaminen
- Pioneeripataljoonan taistelu, toiminnan perusteet ja soveltaminen nykyaikaisella taistelukentällä
- Suunnitteluprosessi: suunnittelun käynnistäminen, suunnitteluperusteiden määrittäminen, toiminta-ajatuksen laatiminen, suunnitelman laatiminen ja suunnitelmien päivittäminen
- Taistelusuunnitelma, toimeenpano ja johtaminen
- Yhtymän pioneeritoiminta

- Aselajien yhteistoiminta yhtymän tasolla
- Taisteluosaston pioneeripäällikön toiminta

Opintojakson ydinaineuksen muodostavat maavoimien taistelun ja toiminnan perusteet sekä maavoimien joukkoyksikkö tasan aselajitaktiikka ja sen soveltaminen nykyaikaisella taistelukentällä.

Kirjallisuus:

Opetuksessa käytettävä kirjallinen aineisto koostuu pioneeriaselajin voimassa olevista ohjesäännöistä ja oppaista, yleisen taktiikan ohjesäännöistä sekä Pioneer- ja suojelukoulun tuottamista opetusmonisteista sekä teknisistä ohjeista (opetusaineisto päivitetään elokuu2014 mennessä).

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään 1 - 2 sovellettua koulutyötä. Sovelletut koulutyöt muodostavat 80 prosenttia opintojakson arvosanasta ja käytännön suoritteet muodostavat 20 prosenttia kokonaisarvosanasta. Opintojakson henkilökohtaiset oppimistehtävät ja ryhmätyöt on suoritettava hyväksytysti.

Suoritustapa:

Opintojaksolla opetus muodostuu teorialuennoista, ryhmätöistä, käytännön harjoituksista, etätehtävistä sekä maastoharjoituksista, jotka sisältävät käytännön harjoittelua sekä ryhmätyöskentelyä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opinnot toteutetaan pääosin Pioneerikoululla Lappeenrannassa. Esikunta- ja johtamisharjoitus toteutetaan Maasotakoulun johtamana Lappeenrannassa. Opintojakson vastuutahona toimii Pioneerikoulun maisterikurssin johtaja. Opetuksen järjestää Korkeakouluosasto yhteistyössä Pioneerikoulun muiden osastojen kanssa.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet PS, 6 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija:

- Ymmärtää mekanisoidun taisteluosaston yksityiskohtaisen kokoonpanon ja tärkeimmän sotavarustuksen
- Ymmärtää mekanisoidun taisteluosaston tilanteenarvioinnin, päätöksenteon sekä toiminnan suunnittelun ja johtamisen marssin, hyökkäyksen ja viivytyksen tilanteissa
- Ymmärtää toiminnan mekanisoidun taisteluosaston esikunnan avaintehtävissä

Sisältö:

Opintojakso jakautuu seuraaviin osajaksoihin:

1. Mekanisoidun joukon toiminnan perusteet, perustaminen, keskittäminen ja toimivaltuudet (1 OP)

2. Hyökkäys (1 OP)
3. Hyökkäys asutuskeskuksessa (0,5 OP)
4. Viivytytys (1 OP)
5. Esikuntatyöskentely (0,5 OP)
6. Hyökkäys operatiivisen prikaatin osana; yhteisharjoitus MAASK:n johtamana (2 OP)

Ydinaineiksena on joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, päätökset eri vaiheissa ja niiden toimeenpano.

Kirjallisuus:

- Kokoonpano MEKTSTOS A1
- Kokoonpano harjoitusvastustaja A2
- Mekanisoidun taisteluosaston käsikirja
- Panssarivaunukomppanian käsikirja
- Panssarijääkärikomppanian käsikirja
- Sotilasmerkit ja lyhenteet
- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa
- Mekanisoidun taisteluosaston esikuntaohje
- Mekanisoidun joukon asutuskeskustaistelu
- Erikseen jaettavat luentomonisteet

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan MPKK:n opinto-oppaan arviointiohjeen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5 puolen numeron välein. Koulutyön hyväksytyyn arvosanaan vaaditaan 50% maksimipistemäärästä. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen vaatii, että kaikki kolme koulutyötä on suoritettu hyväksytysti.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, karttatarjoituksia, maastotarkasteluja sekä ryhmätöitä ja oppimistehtäviä. Opetus on käytännössä täysin lähiopetusta.

Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen teetetään oppimistehtäviä yksilö- tai pienryhmätöinä. Osa oppimistehtävistä tehdään johtamislaitteella.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Panssarikoululla pl. maistereiden yhteisharjoitusvaihe (2 viikkoa), joka toteutetaan Maasotakoululla. Maastoharjoituksia järjestetään lisäksi Kaakkois-Suomen ja Kanta-Hämeen alueella.

Opintojakson toteutuksesta vastaa Panssarikoulun korkeakouluosasto.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet KT, 6 op

Osaamistavoite:

Kenttätykistölinjan sotatieteiden maisterin tutkinnon aselajijakson sotatieteellisten opintojen tavoitteena on antaa sellaiset valmiudet, että opiskelija on opinnot suoritettuaan kyke-

nevä toimimaan sodan ajan tehtävissä patteriston komentajana, patteristoupseerina, tykistöupseerina ja tulenjohtokomentajana, toimimaan kenttätykistön tuliasema-, tulenjohto-, mittaus- ja viestikoulutushaaran mukaisissa johtajatehtävissä sekä toimimaan kenttätykistöaselajin asevelvollisten kouluttajana.

Sisältö:

Opintojakso jakaantuu seuraaviin osajaksoihin:

- Patteristoupseerin toiminta 0,5 op
- Patteriston komentajan toiminta puolustuksessa ja hyökkäyksessä 1,5 op
- Tulenjohtokomentajan toiminta hyökkäyksessä ja puolustuksessa 1,5 op
- Asutuskeskus tykistön taistelualueena 0,5 op
- Maavoimien yhteistoimintaharjoitus 2,0 op

Kirjallisuus:

- Lähdemateriaalina käytetään seuraavia kirjoja:
- Maasodankäynti 2015 ALJTSTO
- TSTOS-OPAS (1MAR12 luonnos)
- KRHK-ALJO TSTOHJE (25HEL13)
- TYKRJOPO Toimintaohje (4MAALIS13 luonnos)
- Harjoitusvahvuudet A1
- Porin jääkäriprikaati (Harjoitusvahvuus A1, 2004)
- Kenttätykistön taisteluohjesääntö
- Kenttätykistöopas I
- Kenttätykistöopas II
- Kenttätykistöopas III
- Kenttätykistöopas IV
- Kenttätykistöopas VI
- Jalkaväen taisteluohjesääntö
- Harjoitusvahvuus A2
- luennoitsijan jakama materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan MPKK:n opinto-oppaan ja arviointiohjeen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 1-5.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan kirjallisuuteen tutustuen, luennoin, ryhmätöin, maasto- ja karttaharjoituksin sekä tenttimällä.

Toteutustapa ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan kokonaisuudessaan Tykistökoulussa. Opintojaksosta vastaa kenttätykistöopintosuunnan kurssinjohtaja.

5C04ILMA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op

Osaamistavoite:

Opiskelija perehtyy syvällisesti toimialansa taktiikkaan suorittamalla työelämän tarpeisiin tai SA -sijoitukseensa liittyvän kurssin tai osallistumalla merkittäviin toimialansa taktiikkaa kehittäviin harjoituksiin.

Sisältö:

Aselajin/toimialan/kaluston mukainen taktiikka osana ilmaoperaatioalueen taistelua. Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan esittämistä opinnoista/kursseista ja niiden pohjalta laaditusta raportista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta.

Raportissa opiskelija kuvaa aselajinsa/toimialansa/kalustonsa taktisen käytön perusteet ja periaatteet ja sen liittymisen osaksi ilmaoperaatioalueen taistelua (ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin). Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin. Opintojaksosta laaditaan raportti.

Johtamisjärjestelmä- ja lentoteknisellä opintosuunnilla opintojakson rungon muodostaa Ilmataistelukeskuksen järjestämä taktinen kurssi ja sen perusteella laadittu raportti oman toimialan näkökulmasta.

Kirjallisuus:

Opiskelijan esittämän koulutuksen kirjallisuus ja 5C02ILMA jakson kirjallisuus.

Arviointi:

Raportti arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opetusmenetelmiin käytetty tuntimäärä vaihtelee sen mukaan, mitä opintoja on valittu, kokonaiskuormituksen ollessa noin 160 h. Opetuskieli on pääosiltaan suomi, osa opinnoista voidaan toteuttaa englannin kielellä. Opintojakson raportti tulee jättää suomenkielisenä. Opiskelija määrittää raporttinsa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojen toteutuspaikka valikoituu opiskelijan tarpeiden mukaan. Opintojen kokonaisuudesta vastaa ILMASK:n sotataidon pääopettaja.

Toteutusajankohta:

Ohjaaajopintosuunnalla opinnot edistyvät pääsääntöisesti lentokoulutuksen taktisten sisältöjen mukaisesti. Muilla opintosuunnilla opintoihin varataan aikaa MPKK:n laatimassa läpivientisuunnitelmassa. Opintojakson oppimispäiväkirja tulee palauttaa viimeistään viikolla 44, sinä vuonna, jona opiskelija suorittaa opintojakson ”5C03ILMA, Ilmaoperaatioal-

ueen taistelu 2 (Seminaarityöskentely), 4 op². Pakottavista syistä sotataidon pääopettaja voi hyväksyä myös edellä mainitusta poikkeavan ajankohdan.

5C04MERI Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op

Osaamistavoite:

Opiskelija osaa käyttää FINGOP:n mukaista suunnitteluprosessia merivoimien eri joukkojen käytön suunnittelussa. Opiskelija osaa merivoimien joukkojen taistelun ja joukkojen toimintojen yhteensovittamisen suunnittelun.

Opiskelija tuntee viranomaisyhteistyön perusteet, yhteistyön suunnittelun ja toteuttamisen.

Opiskelija harjaantuu MERILEIJONA- ja ANCS(NCCP)-järjestelmien käytössä.

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään merivoimien joukkojen taisteluun ja joukkojen toimintojen sekä viranomaisyhteistyön yhteensovittamiseen (taisteluosasto (LAIV), alueellinen taisteluosasto, operatiivinen taisteluosasto, taisteluosasto (MITO), erillisyyksiköt, merivartioujoukot sekä viranomaiset).

Opintojaksossa opetellaan käyttämään soveltaen FINGOP:n mukaista suunnitteluprosessia. Lisäksi opinnoissa perehdytään merivoimien valmiuden säätelyyn liittyvään kokonaisuuteen.

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2
- Laivastotaktiikka 2012 ja APP-11(C)
- Rannikkoalueen esikunnan MESI -esikuntatyöskentelyohje, MPKK:n julkaisusarja (TLLIII), soveltuvin osin
- TSTJOKE :n toimintaohje (luonnos 2008)
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006
- Meritiedustelukompanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008
- Rannikko-ohjuskompanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008, SAP 7610-10099224
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002, PUMA 7610-448-7286
- Miinantorjuntaopas (MiTorjO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1074-X
- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008, SAP 7610-10101035
- MIINA DVD
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001, PUMA 7610-448-7255
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1073
- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004
- Merisodan kuva 2025, Wikström Kaarle, MERISK julkaisusarja A nro 1/2005, ISBN 951-25-1638-1
- Merisodankäynnin kehityslinjoja, MPKK:n julkaisusarja 4 nro 4/2005, ISBN 951-25

- Meripuolustuksen operatiivinen konsepti 2025, MERIVE, 2011
- Sotilasmerkitö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Huollon kenttäohjesääntö
- Huollon käsikirja

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson päätteeksi suoritettavasta tentistä, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana laadittavat harjoitus- ja ryhmätyöt tulee suorittaa hyväksytysti.

Opintojakso arvioidaan MPKK:n arviointimääräyksen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu luennoista, ryhmätöistä ja harjoituksista ja omatoimisesta opiskelusta. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Merisotakoulussa. Opintojaksosta vastaa taktiikan opettajaryhmä/MERISK

5C04HEKO Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson jälkeen opiskelijan on osattava erikoisjoukkojen ja helikopterijoukkojen yhteisen operatiivisen tehtävän suunnitteluprosessi. Lisäksi opiskelijan odotetaan ymmärtävän kansainvälisten operaatioiden vaatimukset erikoisoperaatioissa mukaan lukien erikoisjoukkojen ilmailu. Opiskelija harjaantuu toimimaan monikansallisessa toimintaympäristössä sekä soveltaa opittuja tietoja ja taitoja. Oppimispäiväkirjassa opiskelija käsittelee oppimaansa ja yhdistelee hankkimiaan tietoja. (Bloom taso 5)

Sisältö:

Opintojakso rakentuu Helikopteripataljoonan ja Erikoisjoukkopataljoonan yhteisoperaatioiden suunnitteluprosessista sekä kansainvälisen toimintaympäristön vaatimuksista. Opintojakso sisältää perehdytyksen erikoisjoukko-operaatioihin, NSHQ (NATO Special Operations Headquarters) Socc Staff Course - kurssin, jonka keskeisinä teemoina ovat Erikoisjoukkojen organisointi, voiman integrointi ja sykronointi konventionaalisten joukkojen kanssa. Rykmentissä suoritettavan sovelletun vaiheen aikana perehdytään suunnitteluprosessiin (FINGOP) sekä laaditaan oppimispäiväkirja ja esitetään se suullisesti.

Kirjallisuus:

- NSHQ manuaalit
- FINGOP
- 5C03HEKO kurssin tukeva materiaali
- Utin jääkärirykmentin materiaali
- Erikseen jaettava kurssimateriaali

Arviointi:

Opintojakson arviointi perustuu opintojakson aikana laadittaviin esityksiin, oppimispäiväkirjaan ja siitä pidettävään suulliseen esitykseen. Oppimispäiväkirja perustuu opintojakson aikana opetettuihin asiakokonaisuuksiin ja erikseen jaettavaan opintomateriaaliin. Opintojakson aikana annetut oppimistehtävät arvioidaan hyväksytyt / täydennettävä / hylätty. Kaikki oppimistehtävät on laadittava hyväksytysti opintojakson suorittamiseksi. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (0-5) puolen numeron tarkkuudella. Numero määräytyy oppimispäiväkirjan sekä siitä pidettävän suullisen esityksen perusteella.

Suoritustapa:

Opintojaksoon sisältyy lähiopetusta, ryhmätyöskentelyä, kirjallisia harjoitustöitä sekä oppimispäiväkirjan teko.

Opintojakson jakautuminen:

- Erikoisoperaatioiden perusteet UTJR 0,5op
- NSHQ 2,5op
- UTJR 1,5op
- Oppimispäiväkirja 1,5op

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Utin jääkärirykmentissä sekä NSHQ:n SOF kampuksella Chieversin lentotukikohdassa. Opintojaksosta vastaa koulutusosaston päällikkö, ja hän toimii myös kurssin johtajana.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan syyslukukaudella vuosittain. Ensimmäisen kerran kurssi toteutetaan vuonna 2014. Maisterikurssien lentopalvelus on huomioitava toteutuksessa vuosittain. NSHQ-kurssi järjestetään kahdesti vuodessa. Opiskelijat ilmoitetaan kurssille kahdessa erässä Utin jääkärirykmentin toimintasuunnitelman mukaisesti. Opiskelija suunnittelee osallistumisensa kurssille esimiehensä kanssa.

5C04RVL Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op**Osaamistavoite:**

Rajavartiolaitoksen strateginen toimintaympäristö ja kehitysnäkymät 3 op:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija saa rajaturvallisuusalan opintojen aloittamiseen pedagogiset ja muut perusteet sekä ymmärtää osaamisen kehittämisen merkityksen RVL:n suorituskyvyn kannalta.

Opiskelija osaa kuvata RVL:n ulkoisen ja sisäisen strategisen toimintaympäristön keskeiset tekijät ja valtionhallinnon vaatimukset RVL:lle. Hän osaa analysoida näiden tekijöiden ja vaatimusten merkitystä RVL:n kannalta sekä niiden muutosten vaikutuksia RVL:n toimintaan ja pitemmän aikavälin kehitykseen. Opiskelija ymmärtää turvallisuusympäristön ja yhteiskunnan muutosten merkityksen RVL:n ja rajavartiomiehen roolin pitemmän aikavälin kehitykseen RVL:n historiaan peilaten. Hän osaa kuvata erityisesti EU:n integraatioketityk-

sen keskeiset vaiheet ja selittää niiden merkityksen RVL:n toiminnan kannalta. Opiskelija osaa nimetä EU:n keskeiset toimeilimet ja rakenteen ja kuvata niiden tehtävät ja toiminnan.

Opiskelija osaa selittää sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden käsitteet, rajapinnan ja liittymäpinnat toisiinsa sekä arvioida raja- ja meriturvallisuuden kytkeytymistä näihin. Hän osaa kuvata RVL:n ja keskeisten yhteistyöviranomaisten roolin tässä kentässä.

Opiskelija osaa nimetä RVL:n keskeiset ajankohtaiset kehittämishankkeet sekä kuvata RVL:n toiminnan ja viranomaisyhteistyön tulevaisuuden kehitysnäkymiä. Hän osaa arvioida kehittämishankkeiden ja yhteistyön merkitystä RVL:n kehitykseen osana yhteiskunnallista ja kansainvälistä kehitystä. Opiskelija saa ajankohtaista tietoa RVL:n toiminnasta.

Opiskelija osaa arvioida rajaturvallisuusalan opintojen kytkeytymistä toisiinsa johdonmukaisen kokonaisuuden ja oppimisen kehittymisen näkökulmasta. Hän ymmärtää eri opintojen merkityksen RVL:n toiminnan kannalta. Opiskelija ymmärtää palautteen merkityksen koulutuksen, toiminnan ja itsensä kehittämisessä sekä osaa antaa kriittistä ja perusteltua palautetta opinnoista. Hän osaa analysoida omaa oppimistaan ja toimintaansa sekä niiden kehittymistä opintojen aikana RVL:n arvojen näkökulmasta.

Rajaturvallisuuden kehittämishanke 3 op:

Osajakson tavoitteena on, että opiskelija osaa kuvata projektinhallinnan ja -johtamisen keskeiset vaiheet sekä toteuttaa valitsemansa aiheen mukaisen kehittämishankkeen määritetyn aihealueen puitteissa. Hän osaa laatia ja esitellä kehittämishankkeen suunnitelman. Opiskelija osaa määrittää ja esitellä toteuttamansa hankkeen tavoitteet, sisällön, vaiheet ja aikataulun, toteutuksen, menetelmät ja päätulokset sekä perustella esittämänsä johtopäätökset.

Opiskelija kehittää hankkeeseen liittyvää RVL:n toiminnan teoreettista ajatteluaan ja syventää valitsemansa aiheen mukaista ammatillista erityistietämystään osana raja- tai meriturvallisuuden taikka muun RVL:n toiminnan kokonaisuutta. Hän osaa soveltaa teoreettista tietoa ja käytännön toimintaan yhdistämällä niitä tarkoituksenmukaisesti toisiinsa.

Opiskelija osaa raportoida hankkeensa johdonmukaisesti, selkeästi, ymmärrettävästi ja uskottavasti. Hän osaa raportoida hankkeensa aihetta myös määritetyn aihealueen osana loogisesti yhteistoiminnassa muiden opiskelijoiden hankkeiden kanssa niin, että raportti palvelee myös työelämän käytännön tarpeita ja/tai toiminnan kehittämistä. Opiskelija osaa arvioida raporttinsa ja mahdollisen toiminnallisen tuotteen hyödynnettävyyttä RVL:n toiminnassa.

Opiskelija osaa selittää johdonmukaisesti määritetyn aihealueen mukaisten rajaturvallisuusalan opintojen kytkeytymisen toisiinsa sekä syventää tähän opintokokonaisuuteen liittyvää oppimistaan oman ja muiden opiskelijoiden hankkeiden perusteella. Hän osaa analysoida kriittisesti perustellen omaa oppimista ja sen kehittymistä sekä aiheeseen liittyvää opetusta ja asiantuntijatukea suhteessa tavoitteisiinsa. Opiskelija osaa arvioida oman hankkeensa tavoitteita, sisältöä, toteutusta ja tuloksia sekä muiden opiskelijoiden hankkeiden tilannetta ja hyödynnettävyyttä. Hän ymmärtää oppimisen ja kirjoittamisen prosessiluonteen merkityksen osaamisen kehittämisen kannalta.

Sisältö: Rajavartiolaitoksen strateginen toimintaympäristö ja kehitysnäkymät 3 op:

Opintojakson *ydinainesta* ovat:

- Opintojen aloitus/päätös ja pedagogiset perusteet
- Turvallisuuden käsite
- Suomen/RVL:n ulkoinen strateginen toimintaympäristö
- Suomen/RVL:n sisäinen strateginen toimintaympäristö
- RVL:n toiminta ja kehittäminen

Opintojakson *täydentävää ainesta* ovat:

- Opintojen aloitus/päätös ja pedagogiset perusteet
- Suomen/RVL:n ulkoinen ja sisäinen strateginen toimintaympäristö
- RVL:n toiminta ja kehittäminen

Rajaturvallisuuden kehittämishanke 3 op:

Opintojakson *ydinainesta* ovat:

- Projektinhallinnan ja -johtamisen perusteet
- Kehittämishankkeiden toteuttaminen ja johtaminen RVL:ssa
- Määritetyn aihealueen ja opiskelijan valitseman aiheen mukaiset opinnot ja asiat

Opintojakson *täydentävää ainesta* ovat:

- Määritettyä aihealuetta ja opiskelijan valitseman aihetta tukevat opinnot ja asiat

Kirjallisuus: Rajavartiolaitoksen strateginen toimintaympäristö ja kehitysnäkymät 3 op:

Kirjallisuus ja opinnäytetyöt:

- Kosonen, Matti & Pohjonen, Juha: Isänmaan portinvartijat. Suomen rajojen vartiointi 1918-1994. Otava, Keuruu 1994
- Pohjonen, Juha: Rajarauhaa Suomen ja Euroopan puolesta. Rajavartiolaitos 1991-2009. Otava, Helsinki 2009
- Niemenkari, Arto: Rajaturvallisuus Euroopan Unionissa. Raja- ja merivartiokoulu, julkaisusarja 1, tutkimuksia, Espoo 2003
- Raunio, Tapio & Tiilikainen, Teija (toim.): Euroopan rajat. Laajentuva Euroopan unioni. Gaudeamus, Helsinki 2002
- Ruonala, Marko: EU-perusteos. 2., uusittu laitos. Ulkoasiainministeriön Eurooppatie-dotus, 2011
- Heusala Anna-Liisa, Lohiniva Anja & Malmi Antti: Samalla puolella - eri puolilla rajaa. Poliisiammattikorkeakoulun tutkimuksia 30/2008. Raja- ja merivartiokoulun julkaisusarja 1, tutkimuksia no 2
- Haasteiden Venäjä. Puolustusministeriö, Edita Prima, Helsinki 2008
- Itämeren tulevaisuus. Gaudeamus, 2010
- Itämeren meriturvallisuus - menetelmä- ja tutkimussuunnitelman laadinta. Selvitysraportti 28.2.2010, Espoo. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Aalto yliopisto & VTT
- Turvallinen Suomi - tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, Edita Prima 2011

- Valtionhallinnon tuottavuusohjelma
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia
- Sisäisen turvallisuuden ohjelma
- Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko
- Hirvonen, Tero: Venäjän viisumivapaus - uhka Euroopan unionin rajaturvallisuudelle? Yleisesikuntaupseeritutkinnon diplomityö. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki 2011
- Virtanen, Jari: Rajavartiolaitoksen koulutuskulttuurin rakentuminen - organisaatiokulttuurin ja pätevyysvaatimusten merkitys. Esiupseerikurssin tutkielma. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki 2010

Määräykset ja RVL:n asiakirjat:

- RVL:n strategia 2022, henkilöstöstrategia 2015 ja viestintästrategia
- RVL:n tutkimusstrategia ja tutkimusohjelma
- RVL:n henkilöstösuunnitelma 2012-2022
- RVL:n tulossuunnitelma sekä toiminta- ja taloussuunnitelma
- Rajavartiomiesten koulutusjärjestelmä (RVL:n päällikön päätös, RVLE:n/RMVK:n ak 2389/30/2007/26.11.2007)
- Rajavartiolaitoksen arvot (RVLE:n ak 1353/01/2004/16.3.2005)
- RVLPAK B.14; RMVK:n johtosääntö
- RMVK:n järjestyssääntö
- RMVK:n pedagoginen strategia
- Sotatieteellisten perustutkintojen (SK+SM) rajaturvallisuusalan opintojen opetus-suunnitelma
- Maisterikurssin rajaturvallisuusalan opintojen toimeenpanokäskey

Lisäksi erikseen jaettava luentomateriaali ja mahdolliset opintomonisteet. Kirjallisuutta ja lukualetta tarkennetaan tarvittaessa ennen opintojakson alkua.

Rajaturvallisuuden kehittämishanke 3 op:

- Määritetyn aihealueen ja opiskelijan valitseman aiheen mukainen kirjallisuus ja muu materiaali

Kirjallisuutta tarkennetaan tarvittaessa ennen opintojakson alkua.

Arviointi:

Rajavartiolaitoksen strateginen toimintaympäristö ja kehitysnäkymät 3 op:

Opintojakson aloitusvaiheesta järjestetään suullinen tentti, joka arvioidaan arvosanoin ”Hyväksytty”/”Hylätty”/”Täydennettävä”. Tentissä edellytetään opintojaksolla käsiteltyjen keskeisten asioiden ja käsitteiden ymmärtämistä ja kokonaisuuden hallintaa RVL:n toiminnan kannalta osaamistavoitteiden mukaisesti sekä kykyä ilmaista ne selkeästi ja tiiviisti. Tentistä saatava arvosana on samalla koko opintojakson arvosana.

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää lisäksi aktiivista osallistumista opetukseen sekä annettujen ryhmätöiden ja kirja-analyysin laatimista ja esittelyä hyväksytysti, joiden perusteella myös arvioidaan opiskelijoiden osaamisen tasoa.

Rajaturvallisuuden kehittämishanke 3 op:

Kehittämishanke arvioidaan numeerisesti (0-5) erillisen toteuttamis- ja arviointiohjeen mukaisesti. Arvosana muodostaa samalla MPKK:n (TAKTL) opintojakson ”5C04RVL Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op” arvosanan.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lisäksi hankesuunnitelman, raportin ja oppimispäiväkirjan laatimista ja esittelyjä ohjeiden mukaisesti, aktiivista osallistumista hankkeen välitarkasteluihin ja loppuseminaariin sekä toisen opiskelijan hankkeen opponointia.

Hankkeita ja opiskelijoiden osaamisen tasoa arvioidaan myös välitarkastelujen ja loppuseminaarin esittelyiden palautekeskusteluissa, yksilöllisissä kirjallisissa palautteissa ja ohjauskeskusteluissa sekä opponoinnin avulla.

Suoritustapa: Rajavartiolaitoksen strateginen toimintaympäristö ja kehitysnäkymät 3 op:

Osajakso jakautuu kahteen vaiheeseen, jotka toteutetaan PAT-kouluvaiheen rajaturvallisuusalan opintojen alussa ja lopussa.

Opiskelijat perehtyvät aihealueisiin omatoimisen opiskelun ja verkkotuetun etäopiskelun avulla. Oppimista syvennetään vuorovaikutteisilla asiantuntijaluennoilla. Oppimista voidaan syventää myös osallistuvaan havainnointiin perustuvien opintokäyntien sekä niiden luento- ja ryhmäkeskusteluiden avulla eri kohteissa.

Koko opintojaksolla aiheita syventävien asiantuntijaluento- ja opintokäyntien ja muun lähiopetuksen osuus on noin 50 % (40,5 h). Omatoimisen ja etäopiskelun sekä ryhmätyöskentelyn osuus on noin 50 % (40,5 h) opintojaksosta.

Rajaturvallisuuden kehittämishanke 3 op:

Kehittämishanke toteutetaan koko PAT-kouluvaiheen rajaturvallisuusalan opintojen aikana erillisen toteuttamis- ja arviointiohjeen mukaisesti.

Lopputuotteina laaditaan hankeraportti ja sitä tukeva oppimispäiväkirja. Kehittämishanke voi sisältää myös käytännön toiminnallisen tuotteen (esim. koulutustapahtuman pitäminen, harjoituksen johtaminen, kokeilutoiminta, taktillinen toimintaohje, koulutusohje tai teknillinen käyttöohje, rajatilanekatsaus, toimintaympäristöanalyysi, opetuspaketti, verkkomateriaali, esitys jne.).

Kehittämishankkeen laadinta perustuu pääosin omatoimiseen opiskeluun ja työskentelyyn. Asiantuntijaluento- ja esittelyiden ja muun lähiopetuksen osuus on noin 20 % opintojaksosta (16 h).

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan RMVK:lla Imatralla. Mahdollisia opintokäyntejä voidaan toteuttaa muun muassa pääkaupunkiseudulle. Kehittämishankkeen omatoimisen työskentelyn paikka on opiskelijan vapaasti valittavissa.

Opintojakson toteutuksesta vastaa Korkeakoulu- ja kurssiyksikön maisterikurssin johtaja.

Rauhan ajan päällikön valmiudet 5 op

5C06 Rauhan ajan perusyksikön johtaminen ja hallinto, 3 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- Osaa käyttää kurinpitoesimiehen toimivaltaa toimivaltansa puitteissa. Kykenee tekemään esitutkinnan ja kurinpitoseuraamuksen sekä toimeenpanemaan seuraamuksen täytäntöönpanon.
- Osaa käsitellä asiakirjoja ja käytössä olevia tietoja hyvän hallintotavan mukaan.
- Osaa laatia työajan- ja henkilöstön käytön suunnitelmat.
- Ymmärtää yksikössä palvelevien säädösten ja hallinnollisten määräysten mukaiset edut ja oikeudet.
- Osaa arvioida rauhan ajan johtamisympäristön asettamat vaatimukset perusyksikön johtamiselle ja hallinnolle.

Lisäksi opintojakson tavoitteena on ammatillinen pätevytyminen perusyksikön päällikön tehtäviin.

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään perusyksikön johtamiseen ja hallintoon liittyviä kysymyksiä.

Käsiteltäviä kokonaisuuksia ovat muun muassa:

- Esimies- ja vuorovaikutustaidot
- Sotilaskurinpito (esitutkinta, pakkokeinot, seuraamusten täytäntöönpano, vahingonkorvausasiat)
- Työehtosopimukset ja lainsäädäntö
- Työajan ja henkilöstön käytön suunnitelmat (VES, vuosilomat, työaika-asiat, poissaolot, virkamatkat)
- Tehtävä- ja urasuunnittelu
- Tehtäväkuvaukset
- Kehityskeskustelut ja suoritusarvioinnit
- TRSS (vuosikello)
- Työilmapiirikysely
- Materiaalihallinto (materiaalivalvonta, varastointimääräykset, perusyksikön vastaanotto ja luovutus)
- Työsuojelu ja työterveys
- Asevelvollisuusasiat
- Perusteita hyvästä hallinnosta
- Asiakirjahallinto
- Henkilöturvallisuus
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, gender
- Epäasiallisen kohtelun ehkäisy
- Viestintä.

RVL:n opiskelijoiden osalta voidaan osin eriyttää rajavartioaseman ja rajajääkärikomppanian tarkastelun osalta.

Kirjallisuus:

- Perusyksikön päällikön opas
- Yleinen palvelusohjesääntö (YLPALVO)
- Johtajan käsikirja (JOKÄ)
- Lait ja normit sekä tieteelliset artikkelit
- Lisäksi erikseen jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojaksolla järjestetään yhteinen tentti opintojakson 5C07 kanssa.

Tentin johtamista koskeva osio arvioidaan asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakson aikana opiskellaan hyvän hallinnon perusteet ja johtamisen keskeiset käsitteet sekä perehdytään kirjallisuuteen, lakeihin ja normi ohjaukseen tutkivan työotteen avulla. Edellä mainittu opetus perusteiden ja käsitteiden osalta toteutetaan osin luentoina ja opetuskeskusteluina. Kirjallisuuteen, lakeihin ja normeihin perehdytään tutkivan tutkivalla työotteella itseopiskeluna tai opiskellen vastuuttavana ryhmänä. Lähiopetuksessa keskiytetään asiantuntijoiden luentoihin ja käytännön harjoituksiin, joilla täydennetään aiemmin opiskeltuja perusteita.

Omatoiminen opiskelu 34 tuntia

Lähiopetus 30 tuntia

Ryhmätyöt ja keskustelut sekä paneeli 10 tuntia

Tentti 7 tuntia

81 tuntia = 3 opintopistettä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus, 2 op

Sisältää opintojakson 5C07 Maisterikurssin liikuntaleiri, 0 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- Osaa kuvata pedagogisen johtamisen kokonaisuuden perusyksikössä.
- Hallitsee yksikkönsä koulutusta ja palvelusta ohjaavat normit ja ohjeet sekä määräykset sekä työ ja palvelusturvallisuuteen liittyvät normit. Osaa toteuttaa palveluksen ja koulutuksen normien ja ohjeiden mukaan.
- Osaa selittää perusyksikön koulutuksen suunnittelun vuosikelloon kuuluvat asiat.
- Osaa henkilökunnan työssä oppimisen ohjaamisen perusyksikössä
- Osaa laatia koulutuskausi suunnitelman ja henkilöstön käytön suunnitelman
- Osaa käyttää ja hyödyntää pedagogisen johtajan työkaluja.

Sisältö:

Opintojakso sisältää mm. seuraavia kokonaisuuksia:

- Päällikkö perusyksikön pääkouluttajana (pedagoginen johtaja)
- Henkilökunnan osaamisen johtaminen ja kehittäminen perusyksikössä
- Koulutussuunnitteluprosessin johtaminen ja ”vuosikello”
- Yleinen asevelvollisuus ja joukkotuotanto
- Pedagogiset työkalu:
  - SYJO-työkalut
  - Kehityskeskustelut
  - Itsearvioinnit
  - Työilmapiirikysely
  - Suorituskyvyn mittaukset
  - Muu ulkoinen palaute
  - Osaamiskartoitukset
- Palkatun henkilökunnan koulutus; upseeri- ja aliupseerikoulutus
- Koulutuskausuunnitelman laatiminen
- Varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutus
- Viranomaisyhteistyön vaatimukset osaamiselle
- Henkilöturvallisuus (palvelusturvallisuus, työturvallisuus)
- TYKY, TYHY (aiheet sisältyvät maisterikurssin liikuntaleiriin)
- Puolustushaarojen erityispiirteet pedagogisen johtajan näkökulmasta

Osa sisällöistä opiskellaan maisterikurssin liikuntaleirillä.

Kirjallisuus:

- Perusyksikön päällikön opas
- Sotilaspedagogikka: Sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä.
- Suomalainen asevelvollisuus, Puolustusministeriö
- OSTRÄ
- Johtajan käsikirja (JOKÄ)
- Erikseen määritettävät lait, asetukset ja normit sekä artikkelit
- Opintojaksolla erikseen jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakson tentti arvioidaan asteikolla 0-5. Tentin arvosana muodostaa opintojaksolta saatavan arvosanan.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää tentin läpäisyä ja muiden oppimistehtävien (yksilönä ja ryhmätö) osalta hyväksytyjä suorituksia sekä osallistumista luennoille.

Oppimistehtävät arvioidaan asteikolla hyväksyty-hylätty.

Suoritustapa:

- Liikuntaleiri
- Lähiopetus ja ryhmätyöt
- Etäopetus

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Maisterikurssien liikuntaleirin yhteydessä: työhyvinvoinnin parantamiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvät asiakokonaisuudet sekä oppimistehtävän ohjeistaminen. Opintojakson muu lähiopetus toteutetaan 2. vuoden kevätlukukaudella opintojen päätösvaiheessa.

Pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op ja syventävät opinnot 80 op

2.3 Johtaminen pääaineena 80 op

Aineopinnot 10 op

1B09 Johtamisen harjoitustyö, 10 op

Osaamistavoite:

Harjoitustyön tavoitteena on osoittaa valmiutta soveltaa tietoaan ja taitojaan työelämälähtöisen aiheen tutkimisessa ja kehittämisessä. Se lisää valmiuksia itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn ja tiedonhakuun, kriittiseen tiedon arviointiin sekä käytännönläheisten ongelmien ratkaisuun. Aiheen valinnassa on suositeltavaa, että harjoitustyö pohjautuu todellisiin työelämän tarpeisiin.

Harjoitustyössä tulee ilmentyä teorian ja käytännön yhdistäminen: käsittely perustuu johtamisen tai sotalopedagogiikan keskeisen sisältöalueen tai teeman viemiseen käytäntöyhteyteen

Sisältö:

Tutkimussuunnitelman laatiminen, käytännön kehittämisprojektin toteuttaminen, loppuraportin tekeminen ja esittely ainelaitoksen järjestämässä seminaarissa.

Kirjallisuus:

Käytettävä kirjallisuus määräytyy tarkemmin opiskelijan aiheen mukaisesti

Oheiskirjallisuus:

- Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen oppinäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson arvosana muodostuu laaditun harjoitustyön pohjalta. Harjoitustyö arvostellaan asteikolla hyväksytty / hylätty.

Suoritustapa:

Harjoitustyö koostuu kolmesta osasta: toiminnan, tuotteen tai tapahtuman suunnittelusta, toteuttamisesta ja loppuraportista.

Harjoitustyö laaditaan etäopiskeluna, seminaarit toteutetaan lähiopetuksena.

Ainelaitos määrää harjoitustyölle ensimmäisen ohjaajan ja harjoitustyön laatijan joukko-osasto tai vastaava määrittää työlle tarvittaessa toisen ohjaajan. Käytännön työskentelyn ohjaamisesta ja toteutuksesta vastaa toinen ohjaaja. Ensimmäisen ohjaajan keskeinen tehtävä on ohjata tieteenalan periaatteiden soveltamista käytännön ongelmien ratkaisussa.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojaksoon liittyvä lähiopetus toteutetaan Santahaminassa. Opintokokonaisuuden toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen sotatieteiden maisterien opetusryhmä

Yhteiset sisältöopinnot 21 op**1C01 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op****Osaamistavoite:**

- Opiskelija tuntee pääaineopintojen kokonaisuuden, opintojaksojen suoritusperiaatteet sekä eri opintojaksojen merkityksen osana kokonaisuutta.
- Opiskelija tuntee johtamisen pääaineopintojen suorittamisen kannalta keskeiset johtamisen ja organisaatioita käsittelevät teoriat (johtamisen kuutio)
- Opiskelija tuntee johtamisen oppiaineen yhteyden psykologiaan, sosiologiaan ja sosiaalipsykologiaan.
- Opiskelija tuntee viestinnän ja etiikan keskeisimmät käsitteet ja niiden yhteyden johtamiseen.

Sisältö:

Opintojakso sisältää muun muassa seuraavia kokonaisuuksia:

- Johtamisen kuutio
- Toimintaympäristöajattelu ja sotilasjohtamisen viitekehys
- Psykologian, sosiologian ja sosiaalipsykologian merkitys johtamisen oppiaineessa
- Johtamisparadigmojen historiallinen tarkastelu
- Viestinnän perusteet (johtamis-, esimies- ja alaisviestintä)
- Etiikan perusteet (käsitteet ja etiikka esimiestoiminnassa)
- Oppimistehtävänä työelämävaiheen kirjallinen reflektointi

Kirjallisuus:

- Kiuru, Jukka (toim.). Johdatus johtamiseen. Julkaisusarja 2, artikkelikokoelmat nro 3, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Maanpuolustuskorkeakoulu 2009
- Johtamisen käsikirja

Arviointi:

- Opintojakson arvosana muodostuu oppimistehtävästä annettavasta arvosanasta
- Opettajan tekemää arviointia tuetaan itse- ja vertaisarviolla
- Oppimistehtävän arviointiperusteet selvitetään opiskelijoille opintojakson alkaessa
- Numeerinen arvosana asteikolla 0-5

Suoritustapa:

- Luennot 28 h,
- Harjoitukset 4 h,
- Omatoiminen opiskelu 49 h
- 81 tuntia = 3 opintopistettä

- Opiskelijat kirjoittavat opintojakson aikana oppimistehtävänä esseen, jossa reflektoidaan työelämävaihetta. Viitekehystenä toimii johtamisen kuutio.
- Opiskelijoilta edellytetään kykyä yhdistää luento-opetuksessa esitelty ja lähdekirjallisuudesta opiskelijan itsensä omaksuma teoretieto työelämävaiheen reflektointiin.
- Opiskelijoiden edellytetään asettavan henkilökohtaisia oppimistavoitteita opintojaksolle.
- Opettajan odotetaan tukevan opiskelijoiden oppimista. Tämä tapahtuu havainnollistamalla teorian ja käytännön yhteyttä konkreettisilla esimerkeillä ja muotoilemalla oppimistehtävän tarkoituksenmukaisesti.
- Opettaja antaa oppimistehtävistä henkilökohtaisen kirjallisen palautteen, jossa otetaan kattavasti kantaa suoriutumiseen tehtävästä.
- Opintojaksolla käytetään pv-moodlea tiedottamiseen sekä materiaalin jakamiseen, taltiointiin ja palauttamiseen.
- Opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op

Osaamistavoite:

Opintojakson oppimistavoitteena on, että opiskelija syventää tietämystään sodan ajan johtamisen toimintaympäristöstä. Tämä edellyttää, että opiskelija ymmärtää:

- Viranomaisyhteistyön
- Varautumisen
- Median
- Informaatio- ja kommunikaatioaktiiviteetit ICA (kineettinen ja ei-kineettinen vaikuttaminen)
- Lainsäädännön ja
- Sotilassosiologian asettamat haasteet ja mahdollisuudet johtamiselle.

Sisältö:

Opintojakso toteutetaan kolmessa eri vaiheessa, joista jokaisella vaiheella on oma teema. Karkeana jaotteluna voidaan pitää seuraavaa jakoa:

1. viranomaisyhteistyö, varautuminen ja lainsäädäntö
2. oman aselajin / puolustushaaran SA -toimintaympäristö
3. ei-kineettinen vaikuttaminen ja sotilassosiologia

Kaikissa osa-alueissa korostuu kokonaisvaltainen johtamiskäsitys, jota mallinnetaan opiskelijoille johtamisen kuution avulla.

Kirjallisuus:

- Moderni kriisilainsäädäntö. Aine, Nurmi, Ossa, et. al., WSOYPRO 2011
- Gunnar Rosen, Juhani Parkkari: Sodan Lait käsikirja. Edita 2004
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää myös erikseen annettavien harjoitus- oppimistehtävien suorittamisen hyväksytysti.

Opintojakson arvosana muodostuu seuraavalla tavalla:

1. vaihe:

- harjoitus- tai oppimistehtäviä kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

2. vaihe:

- oppimistehtävän laadintaa

3. vaihe:

- harjoitustehtävä ja koko opintojakson yhteen kokoava oppimispäiväkirja tai muu kirjallinen työ.

Kurssin arvosana koostuu keskiarvona tenttien/oppimispäiväkirjojen/harjoitustöiden suorituksista sekä numeerisesti arvioitavasta oppimispäiväkirjasta.

Suoritustapa:

Opintojaksolla käytettävät opetus- ja työskentelymuodot tuntimäärineen voivat jakautua esimerkiksi seuraavasti:

- Luennot 40 h,
- Harjoitukset 6 h,
- Omatoiminen opiskelu harjoitustöiden tekeminen mukaan luettuna 75 h
- Ryhmätyöt purkuineen 14 h

135 tuntia = 5 opintopistettä.

Opintojakson toteutetaan eri lukukausilla, 1. ja 2. vaihe ensimmäisen vuoden kevätlukukaudella ja 3. vaihe toisen vuoden syyslukukaudella.

Ensimmäisessä vaiheessa syvennytään kumppanuuksiin, viranomaisyhteistyöhön, varautumiseen, lainsäädännön ja sotilassosiologisten ilmiöiden vaikutukseen johtamiselle sekä siihen, miten nämä on otettava huomioon johtamisessa. Aiheita lähestytään esimerkkien ja case-tarkasteluiden kautta. Varautumisen osa toteutetaan yhteistyössä STRATL kanssa.

Toisessa vaiheessa opiskelijat analysoivat taktiikan harjoituksiin liittyen oman aselajinsa / puolustushaaransa mukaista toimintaympäristöä pohtien esiin nousevia haasteita johtamiselle yrittäen samalla etsiä niihin ratkaisuita.

Kolmannessa vaiheessa keskiössä on informaatio ja kommunikaatioaktiviteetit sen vaikutus johtamiseen. Johtaminen ei ole mahdollista ilman informaatiota ja opiskelijoiden huomio tulee kiinnittää informaation merkitykseen päätöksenteossa kaikilla tasoilla. Kolmannessa vaiheessa informaation ja sen manipuloinnin merkitystä tarkastellaan esimerkkien

kautta. Viitekehystenä käytetään Alvin ja Heidi Tofflerin muodostamaa kolmen maailman mallia, jonka mukaan yhteiskunta on käyttänyt työkalujaan sodankäynnin välineinä - viimeimpänä informaatioyhteiskunta, jossa aseina ovat mm. kännykät, videot ja GPS:t. Strategisen viestinnän kautta siirrytään informaatio-operaatioiden käsittelyyn yksityiskohtaisten esimerkkien avulla.

Opintojakson kolmannessa vaiheessa palataan ensimmäisen ja toisen vaiheen aiheisiin linkittämällä sotilassosiologiset ilmiöt informaation ja sen manipuloinnin merkitykseen - suojautuminen psykologiselta vaikuttamiselta ja joukon henkisen suorituskyvyn turvaaminen.

Opetuskieli suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C03_14 Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelija tuntee eri johtamisoppien kehityksen ja osaa yhdistää toimintaympäristössään havaitsemiaan käytäntöjä näihin oppeihin liittyviksi kokonaisuuksiksi. Lisäksi opiskelija tuntee oppien yhteyden taistelun johtamiseen ja johtajuuteen.

Lisäksi opiskelija harjaantuu tieteellisten artikkelien hakemiseen ja hyödyntämiseen tiedon rakentamisessaan.

Sisältö:

Opintojaksolla perehdytään seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Johtamisoppien kehitys
- Keskeisten PV:n johtamisoppien vaikutus toimintaympäristössä (syväjohtaminen, strateginen johtaminen)
- Tilannejohtaminen ja toimeenpano
- Johtamisen erityispiirteet taistelutilanteessa.

Opintojakso muodostaa kiinteän kokonaisuuden opintojakson ”Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä kanssa”. Yhdessä näillä kahdella opintojaksolla opiskelija saa kokonaiskäsitelmän sodan ajan toimintaympäristöstä ja johtamisen erityispiirteistä. Lisäksi opiskelija ymmärtää toimintaympäristössä vaikuttavien johtamisparadigmojen syitä ja taustoja.

Taustakehystenä eri opeille sovelletaan johtamisen kuutiota.

Kirjallisuus:

Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali sekä opiskelijoiden itsensä tutkivan työtöiden mukaisesti etsimä materiaali.

Arviointi:

Opintojakson lopuksi soveltava tentti, joka muodostaa opintojakson arvosanan.
Arvostelu 0-5.

Suoritustapa:

Luento-opetusta 25 tuntia
Omatoiminen opiskelu (kirjallisuus) 35 tuntia
Oppimispäiväkirjan laatiminen 21 tuntia

3 opintopistettä = 81 tuntia

Opetuskieli on suomi ja englanti.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/ MPKK

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson jälkeen opiskelija osaa analysoida omaa johtamiskäyttäytymistään ja sen rakentumista. Opiskelija hallitsee oman johtamiskäsityksensä rakentumisen periaatteet ja kykenee soveltamaan tietämystään oman johtamisen sekä työyhteisönsä kehittämiseen valmentajan roolissa.

Sisältö:

Opintojakso sisältää muun muassa seuraavia kokonaisuuksia:

- Työelämävaiheen reflektointi
- Pedagogisena johtajana kehittymisen perusteet
- Psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu
- Oman toimintakyvyn ja kouluttajuuden arviointi ja kehittäminen (kehittymissuunnitelma)
- Työyhteisön pedagogisen prosessin analysointi
- Esimies- ja vuorovaikutusvalmennus
- Etiikka ja upseerikasvatus
- Ekspertti-noviisi-näkökulma
- Opintojakso kestää koko maisterivaiheen opintojen ajan ja nivoutuu muihin sotalaspedagogiikan opintojaksoihin. Opintojakso toteutetaan yhdessä opintojakson 3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen, kanssa.

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutusvalmennuksen opetusmateriaali
- Johtajan käsikirja, Puolustusvoimat 2012
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksyty/hylätty periaatteella.

Opintojakson hyväksyty suorittaminen edellyttää kehityssuunnitelman hyväksytyä suorittamista sekä esimies- ja vuorovaikutusvalmennukseen osallistumista.

1C07_14 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija:

- Tuntee rauhan ajan työyksikön erityispiirteet
- Ymmärtää hyvän hallinnon periaatteiden merkityksen
- Osaa turvallisuusjohtamisen perusteet
- Osaa ilmaista näkemyksensä kirjallisesti asiantuntijayleisölle
- Hallitsee oman tieteenalan tietokantojen ja artikkelikokoelmien käytön osana tutkivan oppivan prosessia

Sisältö:

Opintojakso voi sisältää esimerkiksi seuraavia teemoja:

- Rauhan ajan toimintaympäristön yleiskuvaus
- Lainsäädäntö
- Hyvän hallinnon periaatteet
- Turvallisuus johtamisen osana
- Asiantuntijaorganisaation johtaminen
- Tietojärjestelmien vaikutus johtamiseen
- Projektijohtaminen
- Muutosjohtaminen
- Viestintä
- Virkamiesetiikka
- Henkilöstötuki
- Rauhan ajan organisaatiot ja niiden ilmiöt
- Hallintoajattelun uudistaminen

Kirjallisuus:

Osana tutkivan oppimisen prosessia etsityt artikkelit ja aineistot.

Perusyksikön hallintoa koskevat normit.

Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson päätteeksi laaditaan kirjallinen työ (esim. lehtikirjoitus), joka muodostaa opintojakson arvosanan.

Arviointi 0-5.

Suoritustapa:

Lähiopetus	33 h
Ryhmätyöt	9 h

Kirjallisuus	35 h
Kirjallinen työ	30 h
107 tuntia = 4 opintopistettä.	

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C09_14 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa, 3 op

Osaamistavoite:

Kurssin keskeinen tavoite on perehdyttää oppilaat toimimaan NATO -johtoisessa monikansallisessa esikunnassa NATO/PfP -esikuntatyöskentelymenetelmien mukaisesti.

Opintojaksolla annetaan perusteet toimia pataljoonatasoisen esikunnassa kriisinhallintaoperaatioissa.

Kurssi tarjoaa tietoa miten NATO toteuttaa kriisinhallintaoperaatioita.

Oppituntien, syndikaattityön, case – harjoitusten sekä esikuntaharjoituksen avulla

- Opiskelija ymmärtää NATO toimintatavat kriisinhallintaoperaatioissa, tunnistaa tarvittavat operaatiota ohjaavat asiakirjat ja muistaa kansainväliset ihmisoikeuksia käsittelevät säännökset (IHL).
- Opiskelija harjaantuu NATO:n suunnitteluprosessiin, kykenee tuottamaan tarvittavat suunnitelmat ja käskyt.
- Opiskelija jakaa kokemuksia toiminnasta monikansallisessa kriisinhallintaoperaatioissa
- Opiskelija ymmärtää johtamis- ja viestintätoiminnan tavat ja menetelmät (C3) kriisinhallintaoperaatioissa.
- Opiskelija osaa tuottaa ja käyttää sotilasenglantia monikansallisessa ympäristössä.
- Opiskelija tuntee kriisinhallintaoperaatioissa johtamiseen vaikuttavia tekijöitä.

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään seuraavia kokonaisuuksia:

- Kokonaisvaltainen kriisinhallinta
- NATO:n johtorakenne
- NATO:n suunnitteluprosessi (OPP)
- NATO toimintatavat kriisinhallintaoperaatioissa, operaatiota ohjaavat asiakirjat
- Kansainväliset ihmisoikeuksia käsittelevät säännökset (IHL).
- Työskentely monikansallisessa ympäristössä
- Kriisialueet ja johtamisen erityispiirteet niillä
- Puolustusvoimien KV -toiminnan perusteet ja kotimaan operaatiotoiminnan johtaminen
- Puolustusvoimien KV -toiminnan henkilöstösuunnittelu
- Kriisinhallintaoperaation valmistautuminen
- Kriisinhallintaoperaation päätyminen ja siihen liittyvät toimenpiteet
- Joukon johtaminen KRIHA -operaatioissa
- Kansainvälinen esikuntarakenne ja esikunnan eri toimistojen tehtävät sekä tuotteet.
- Harjoitus esikuntakokoonpanossa (karttarjoitus MAPEX, soveltava harjoitus CPX).

Opintojakso koostuu kriisinhallinnan yleisluennoista sekä esikuntapalveluun perehtymisestä.

Opintojakson aikana järjestetään harjoitus, jossa opiskelijat perehtyvät kansainväliseen esikuntatyöskentelyyn.

4-kentästä erityisesti management ja organisaatiorakenne.

Kirjallisuus:

Introduction to international Crises Management (PVMOODLE:ssa oleva kurssi)

Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson päätteeksi järjestetään tentti, joka arvostellaan 0-5.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista luennoille ja toimintaa esikunnassa.

Suoritustapa:

Luento-opetus 24 tuntia

Harjoitus 50

Itseopiskelu 7 tuntia

81 tuntia = 3 opintopistettä

Opetuskieli on englanti.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

Pakolliset tutkimusmenetelmäopinnot 15 op**1YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op****Osaamistavoite:**

Opintojaksolla kerrataan, mitä ovat tiede ja tutkimus, tutkimustoiminnan hyvät käytänteet ja tutkimuseettiset normit. Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimustoiminnan merkityksen puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämisessä. Opiskelija muistaa Maanpuolustuskorkeakoulun eri tutkimusalueet ja niissä käytettäviä tutkimusmenetelmiä ja osaa käyttää tieteellisiä tutkimusmenetelmiä pro gradu -tutkielman laatimiseen.

Sisältö:

- Tieteenfilosofian perusteet
- Tutkimusetiikka
- Tieteellinen kirjoittaminen ja lukeminen
- Tieteellisen tutkimuksen terminologia
- Tutkimustoiminta yliopistoissa yleisesti ja osana opinnäytteiden tekemistä
- Tutkimustoiminnan merkitys puolustusvoimissa

- Sotatieteet ja tutkimus Maanpuolustuskorkeakoulussa?
- Tiedonhaku
- Turvaluokitellun materiaalin käsittely ja käyttö tutkimuksessa
- Harjoitustyö
- Pro gradu -tutkielman laadinta ja tavoitteet

Kirjallisuus:

Opintojaksolla käytettävä opintomateriaali koostuu luentomateriaalista, valikoiduista opin-
näytetöistä sekä erikseen määrättävästä kirjallisuudesta.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopetukseen ja oppi-
mistehtävien hyväksytyt suorittamista.

Suoritustapa:

Luennot ja harjoitustyö

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu

1C05A_14 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija ymmärtää laadullisten tutkimusmenetelmien käytön johtamisen tutkimuksissa ja
kehittää teoreettisia, metodologisia ja tutkimusteknisiä valmiuksiaan

Opiskelijan on ymmärrettävä opintojakson keskeisimmät asiat tasolla, että hän kykenee
valitsemaan niistä ja soveltamaan niitä yksilö- ja etä-/ryhmätöissä opintojakson aikana an-
nettujen tehtävänantojen mukaisesti sekä myöhemmin teemakohtaisissa pro gradu semi-
naareissa ja omassa tutkimustyössään.

Sisältö:

Opintojakson keskeisimpinä sisältöinä ovat:

- Metodologia
- Tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet
- Tutkimusprosessi
- Tutkimussuunnitelma

Kirjallisuus:

Oheiskirjallisuus:

- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uu-
dempi)
- Hirsjärvi, ym.: (2009 tai uudempi) Tutki ja kirjoita.
- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.) (2011). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita
laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.

- Creswell, John W. (2007) Qualitative inquiry & research design : choosing among five approaches. Thousand Oaks : Sage Publications.
- Liamputtong P. (2012). Qualitative research methods. Oxford University Press.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi.

Työt arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Suoritustapa:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista ja työpajoista.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen tutkimusryhmä.

1C05B_14 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op

Osaamistavoite:

Opiskelija osaa soveltaa keskeisimpiä monimuuttujamenetelmiä sekä tehdä johtopäätöksiä omaa pro gradu-tutkielmaansa tukevan menetelmän käytöstä aineiston analyysissa.

Sisältö:

Välttämätön sisältö:

- Tilastollisen kuvauksen perusteet
- SPSS-ohjelmiston käyttäminen
- Faktorianalyysit, yksisuuntainen varianssianalyysi, lineaarinen regressioanalyysi ja klusterianalyysien perusteet
- Analyysien tulkinta, arviointi ja merkityksen selittäminen

Tarpeellinen sisältö:

- Tutkimusongelmien/kysymysten kehittäminen ja menetelmän valitseminen, aineiston keruu
- Tutkimuksen raportointi

Hyödyllinen sisältö:

- Perusteet lisätietojen etsimiselle
- Perusteet analyysien jatkovaihtoehdoille ja korkeatasoisemmille analyysistrategioille

Kirjallisuus:

Luentojen ja harjoitusten yhteydessä käytetään ao neljää teosta:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä (2008 tai uudempi)

- b) Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- c) Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. laitos, 3. uud.p. Helsinki: International Methelp
- d) Nummenmaa T., Konttinen, R., Kuusinen, J. & Leskinen, E. 1997. Tutkimusaineiston analyysi. Helsinki: WSOY.

Arviointi:

Kaikki harjoitustyöt ja lopputyö on suoritettava hyväksytysti opintojakson suorittamiseksi. Opintokokonaisuuden harjoitustyöt arvioidaan hyväksytyiksi/täydennettäviksi. Lopputyöstä annetaan arviointi asteikolla hyväksytty / täydennettävä.

Suoritustapa:

Kokonaisuus toteutetaan lähi-, etä- ja itseopiskeluna, siten että opintojakso sisältää luentoja ja ohjattuja laskuharjoituksia, parityöskentelyä, harjoitustöitä ja lopputyön.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK/Santahamina, JOSPEL

1C05C_14 Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op**Osaamistavoite:**

Ymmärtää oman tutkimusaihealueensa tieteenfilosofista perustaa ja soveltaa keskeisimpiä metodologisen lähestymistavan periaatteita.

Opiskelijan on opintojakson jälkeen osattava itsenäisesti vertailla ja soveltaa tieteenfilosofia perusteita ja näkökulmaa sekä tutkimuksen metodologiaa omassa pro gradu työssään.

Sisältö:

Opintojaksolla keskitytään sotilaspedagogiikan ja johtamisen alueisiin liittyviin tieteenfilosofian käsitteisiin ja kriteereihin.

Välttämätön sisältö:

- Tiede ja tieteellinen tutkimus
- Ontologia
- Epistemologia
- Metodologia ja metodi

Kirjallisuus:

Suoritustavan 1 orientoiva kirjallisuus (luetaan ennen lähiopetusta ja seminaarien tekstejä):

- Niiniluoto, I. 2002. Johdatus tieteenfilosofiaan: käsitteen- ja teorianmuodostus. (luvut 1.4 ja 1.5 [sivut 24-36]).

Suoritustavan 1 tekstit (seminaaritapaamisiin):

- Gadamer, H-G. (2004) *Hermeneutiikka. Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa*. Vastapaino, Tampere 2004. (sivut 3-11).
- Mills, C. Wright (1990 tai 1982) *Sosiologinen mielikuvitus*. (Luku 10 [sivut 170-186].)

- Peirce, C.S. (2001 suomenkielinen laitos). *Johdatus tieteen logiikkaan ja muita kirjoituksia*. Vastapaino: Tampere. (sivut 130-150).
- Habermas, J. (1975). Tieto ja intressi. Teoksessa R. Tuomela & I. Patoluoto. Yhteiskuntatieteiden filosofiset perusteet. Helsinki: Gaudeamus. (sivut 129-140)

Suoritustavan 2 kirjallisuus:

- Oppiaineen professori määrittää.

Arviointi:

Opintojaksolla laadittu seminaaripäiväkirja tai essee on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi.

Etäopiskelutyö arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Suoritustapa:

Opintojaksolla on kaksi vaihtoehtoista suoritustapaa, molempia suoritustapoja ei välttämättä järjestetä joka vuosi. Suoritustapa ilmoitetaan opiskelijoille opintojaksokäskyssä.

Suoritustapa 1. Luennot, artikkeliseminaarit ja seminaaripäiväkirja

Suoritustapa 2. Kirjallisuussuoritus

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen tutkimusryhmä.

Tutkielmaopinnot 34 op

1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Osaamistavoite:

Pro gradu -tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelua. Tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin ja valitun tutkimusmenetelmän hallintaa sekä kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin ja normitetun asiatylin periaatteita noudattaen.

Opiskelija osallistuu opinnäytetyötä tukevaan seminaarityöskentelyyn sekä harjaantuu tieteelliseen keskusteluun ja tekstipalautteen antamiseen sekä hyödyntämiseen opponentin ja respondentin rooleissa.

Yksityiskohtaisemmin hyväksytty Pro gradu –tutkielma osoittaa että:

- Opiskelija osaa yhdistää korkeatasoista lähteistä tietoa kirjallisuuskatsaukseksi ja kyseenalaistaa ja vertailla erilaisista lähtökohdista esitettyä tietoa osana tutkielmaansa johdantoa ja problematisointia,
- Opiskelija osaa asettaa vastakkain erilaisia oletuksia ja testata oletuksiaan tutkimusongelmien tai hypoteesien muodossa,

- Opiskelija osaa kerätä ja analysoida tutkielmansa aihealueeseen ja metodologiaan sopivaa ja relevanttia tutkimusaineistoa sekä osaa raportoida tuloksensa,
- Opiskelija osaa tehdä johtopäätöksiä ja yleistää sekä vakuuttaa työn lukijan johtopäätöksensä kunnollisuudesta ja luotettavuudesta,
- Opiskelija osoittaa valmiutta arvioida oman työnsä kunnollisuutta, rajoituksia ja luotettavuutta ja
- Opiskelija osaa raportoida työnsä kielellisesti korkeatasoisesti vaadittujen sääntöjen ja ohjeiden mukaan

Sisältö:

Opintokokonaisuuden keskeisin sisältö:

- Tieteenfilosofiset suuntaukset
- Tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet
- Tieteellisen asiatyylin normit täyttävä argumentointi
- Seminaarityöskentely (4 pro gradu seminaaria)
- Välitarkastukset
- Tekstien muokkaaminen
- Pro gradu tutkielman laatiminen

Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi)-opintojakso ja maisteritutkinnon kypsyysnäyte.

Kirjallisuus:

- JOSPEL: n päivitetty tutkimusohje

Oheiskirjallisuus:

- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos).
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Hakala, J.T. 1999. Graduopas. Melkein maisterin käsikirja. Helsinki: Gaudeamus
- Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen oppaat ja verkkosivut
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen.

Arviointi:

Seminaariaineisto ja esitelmät arvioidaan hyväksytyt/hylätyt. Pro gradu tutkimus arvioidaan asteikolla Approbatur – Laudatur.

YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

Suoritustapa:

Opintojaksolla osallistutaan aktiivisesti seminaarityöskentelyyn, muokataan tekstejä sekä

laaditaan pro gradu -tutkielma. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli / englantia.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintokokonaisuuden toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen tutkimusryhmä. Kieliasiantuntijan tekstin- ja kielenhuollon ohjaus toteutetaan verkkotuettuna monimuoto-opiskeluna.

Valinnaiset opinnot 10 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta korkeakoulusta.

1C08A_14 Strateginen johtaminen, 10 op

Osaamistavoite:

- Opiskelija tuntee strategisen johtamisen keskeiset käsitteet.
- Opiskelija tuntee strategian laatimisen ja jalkauttamisen vaiheet.
- Opiskelija osaa analysoida erityyppisiä strategia-asiakirjoja perustyökaluja käyttäen.
- Opiskelija osaa arvioida strategioiden taustatekijöitä.

Sisältö:

Strategisen johtamisen keskeiset käsitteet ja klassikot. Puolustushallinnon strategioiden arviointia eri teorioita käyttäen.

Kirjallisuus:

- Mintzberg et al. Strategy safari, Prentice hall. 1998 tai uudempi
- Terho, Sampo (toim.) Strategian jäljillä Osa I
- PLM Strategia 2030
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Arviointi tapahtuu järjestettävän koulutyön perusteella.
HYV/HYL

Suoritustapa:

Opintojakson rakenne tarkennetaan opiskelijamäärän selvittyä.

Lähiopetus 30 tuntia

Seminaarit ja ryhmätyöt 40 tuntia

Itseopiskelu 150 tuntia

Kirjalliset työt/ raportit yhteensä 50 tuntia

270 tuntia = 10 opintopistettä

Opiskelumateriaali on sekä suomeksi että englanniksi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C08B_14 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä, 10 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija

- Tuntee johtamisoppien kehityksen
- Osaa analysoida ja tunnistaa toiminta ympäristössään vaikuttavia johtamisoppeja
- Osaa kyseenalaistaa kaupallisten johtamisoppien trendejä perustellusti
- Tuntee alan keskeisintä uutta tutkimuskirjallisuutta

Sisältö:

Opintojaksolla opiskelija syventää tietämystään eri johtamisopeista ja teorioista. Opiskelija lisäksi arvioi kriittisen analyttisesti puolustushallinnon erilaisia johtamista koskevia ohjeita, normeja ja määräyksiä.

Kirjallisuus:

- Seeck, Hannele: Johtamisopit Suomessa
- Kenttäohjesääntö yleinen osa
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Raportti arvioidaan HYV/HYL

Suoritustapa:

Opintojaksjon rakenne tarkennetaan opiskelijamäärän selvittyä.

Lähiopetus 2 op

Ryhmätyöt

Kirjallisuus 5 op

Kirjallinen työ 3 op

=270 tuntia = 10 op

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C08C_14 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- Tuntee toimintaympäristön erilaisia ilmiöitä
- Osaa kriittisen medialukutaidon perusteet
- Osaa analysoida aiempien näkemyksiensä kanssa ristiriitaisesta informaatiota
- Osaa analyysinsä pohjalta argumentoida oman näkemyksensä muuttuvassa informaatioympäristössä.

Sisältö:

Laaja kokonaisuus kriittistä media-analyysia sisältäen luentoja, perehtymistä ja analyysitehtäviä.

Toisena mahdollisena kokonaisuutena asevoimien ja valtion välinen vuorovaikutus.

Kirjallisuus:

- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Eri verkkotehtävien hyväksyty suorittaminen.

HYV-HYL

Suoritustapa:

Kriittisen media-analyysin opetus toteutetaan pääosin verkko-opetuksena. Asevoimien yhteiskunnallisten suhteiden osuus pääosin itseopiskeluna.

Opintojakson rakenne tarkennetaan opiskelijamäärän selvittyä.

Lähiopetus 2 op

Ryhmätyöt

Kirjallisuus 5 op

Kirjallinen työ 3 op

=270 tuntia = 10 op

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK

1C08D_14 Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op

Osaamistavoite:

Opiskelija:

- Ymmärtää psyko-sosiaalisten ilmiöiden yhteydet johtamiseen
- Osaa taistelustressiin ja sen ehkäisemiseen liittyviä seikkoja
- Tuntee alan tutkimuskirjallisuutta ja keskeiset käsitteet

Sisältö:

Sisältö määritetään opiskelijan oppimistavoitteisiin liittyen painottaen yhtä tai useampaa opintojakson keskeisistä teemoista.

Esimerkiksi:

- Ryhmäkiinteyt
- Taistelustressi
- Maanpuolustustahto

Kirjallisuus:

Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali. Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Raportti arvioidaan HYV/HYL.

Suorituspaikka:

Opintojakson rakenne tarkennetaan opiskelijamäärän selvittyä.

Lähiopetus 2 op

Ryhmätyöt

Kirjallisuus 5 op

Kirjallinen työ 3 op

=270 tuntia = 10 op

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

KÄYTTIL

1C08E_14 Pedagoginen johtaminen, 10 op**Osaamistavoite:**

- Opiskelijat muodostavat kuvan pedagogisesta johtamisesta käsitteenä sekä toimintana.
- Opiskelija tunnistaa pedagogisen johtajuuteen vaikuttavia ilmiöitä.
- Opiskelija tunnistaa oppivan organisaation perusrakenteen.
- Opiskelija tunnistaa vertailevan koulutustutkimuksen perusteet ja pystyy arvioimaan asevoimien tai viranomaisten koulutusjärjestelmiä.
- Opiskelija ymmärtää perusyksikön oppivana organisaationa ja tuntee perusyksikön pedagogisen johtamisen vuosikellonäkökulman.
- Opiskelija osaa käyttää opetuksessa erilaisia oppijalähtöisiä ja aktivoivia opetusmenetelmiä.
- Opiskelija osaa huomioida erilaisten oppijoiden tarpeet opetuksessaan.
- Opiskelija tuntee perusyksikön koulutuksen suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja kehittämisen periaatteet.

Sisältö:

Opintojakso koostuu pääosin opintojaksojen 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi sisällöistä.

Kirjallisuus:

Kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoissa 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi.

Arviointi:

Arviointimenetelmät ovat soveltuvilta osin kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoissa 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi.

Arviointi HYV/HYL.

Suoritustapa:

Soveltuvilta osin kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoista 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan. Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuuolettajan kanssa.

2.4 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op

Aineopinnot 10 op

3B07 Sotilaspedagogiikan harjoitustyö, 10 op

Osaamistavoite:

Harjoitustyön tavoitteena on osoittaa valmiutta soveltaa tietojaan ja taitojaan työelämälähtöisen aiheen tutkimisessa ja kehittämisessä. Se lisää valmiuksia itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn ja tiedonhakuun, kriittiseen tiedon arviointiin sekä käytännönläheisten ongelmien ratkaisuun. Aiheen valinnassa on suositeltavaa, että harjoitustyö pohjautuu todellisiin työelämän tarpeisiin.

Harjoitustyössä tulee ilmentyä teorian ja käytännön yhdistäminen: käsittely perustuu johtamisen tai sotilaspedagogiikan keskeisen sisältöalueen tai teeman viemiseen käytäntöyhteyteen.

Sisältö:

Tutkimussuunnitelman laatiminen, käytännön kehittämisprojektin toteuttaminen, loppuraportin tekeminen ja esittely ainelaitoksen järjestämässä seminaarissa.

Kirjallisuus:

Käytettävä kirjallisuus määräytyy tarkemmin opiskelijan aiheen mukaisesti.

Oheiskirjallisuus:

- Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen oppinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson arvosana muodostuu laaditun harjoitustyön pohjalta. Harjoitustyö arvostellaan asteikolla hyväksytty / hylätty.

Suoritustapa:

Harjoitustyö koostuu kolmesta osasta: toiminnan, tuotteen tai tapahtuman suunnittelusta, toteuttamisesta ja loppuraportista.

Harjoitustyö laaditaan etäopiskeluna, seminaarit toteutetaan lähiopetuksena.

Ainelaitos määrää harjoitustyölle ensimmäisen ohjaajan ja harjoitustyön laatijan joukko-osasto tai vastaava määrittää työlle tarvittaessa toisen ohjaajan. Käytännön työskentelyn ohjaamisesta ja toteutuksesta vastaa toinen ohjaaja. Ensimmäisen ohjaajan keskeinen tehtävä on ohjata tieteenalan periaatteiden soveltamista käytännön ongelmien ratkaisussa.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojaksoon liittyvä lähiopetus toteutetaan Santahaminassa. Opintokokonaisuuden toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen sotatieteiden maisterien opetusryhmä

Yhteiset sisältöopinnot 21 op**3C01_14 Pedagoginen johtaminen, 5 op****Osaamistavoite:**

- Opiskelijat muodostavat kuvan pedagogisesta johtamisesta käsitteenä sekä toimintana.
- Opiskelija tunnistaa pedagogisen johtajuuteen vaikuttavia ilmiöitä.
- Opiskelija tunnistaa oppivan organisaation perusrakenteen.
- Opiskelija tunnistaa vertailevan koulutustutkimuksen perusteet ja pystyy arvioimaan asevoimien tai viranomaisten koulutusjärjestelmiä.

Sisältö:

Opintojakso sisältää mm. seuraavia kokonaisuuksia:

- Oppivan organisaation perusrakenne
- Pedagogisen johtajuuden ja päätöksenteon malli
- Pedagogisen johtamisen työkalut
- Verkostoituminen pedagogisen johtajan tukena
- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Henkilöturvallisuus (velvoitteet, järjestelmä ym.)
- Koulutusorganisaatioiden ja kouluttajuuden strategisen kehittämisen lähestymistapoja ja menetelmiä (OSTRA)
- Yleinen asevelvollisuus suomalaisen koulutusjärjestelmän osana (erit. elinikäinen oppiminen)
- PV:n johtamismallit pedagogisen johtajan näkökulmasta
- Vertaileva koulutustutkimus (esimerkkitutkimuksia)
- Suomen ja eräiden muiden asevoimien ja viranomaisten koulutusjärjestelmät (ml. pohjoismainen yhteistyö)
- NATO:n koulutussuunnitteluprosessi ITEP

Kirjallisuus:

- Mäkinen, J. 2006. The Learning and Knowledge Creating School: Case of the National Defence College.
- OSTRA (2007)
- Suomalainen asevelvollisuus, Puolustusministeriö
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5.

Opintojakson arvosana muodostuu pedagogiseen johtamiseen liittyvästä raportista/kirjatentistä. Opiskelijat saavat opintojakson alussa tietää kumpaa arviointimenetelmää (raportti vai kirjatentti) käytetään. Vertailevan koulutustutkimuksen ryhmätyö arvioidaan hyväksytyt/hylätyt.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmätyö, omatoiminen opiskelu sekä kirjallinen työ

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

3C02_14 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi, 6 op**Osaamistavoite:**

- Opiskelija ymmärtää perusyksikön oppivana organisaationa ja tuntee perusyksikön pedagogisen johtamisen vuosikellonäkökulman.
- Opiskelija osaa ohjata ja valmentaa kouluttajia ja perusyksiköiden henkilöstöä.
- Opiskelija osaa käyttää opetuksessa erilaisia oppijälähtöisiä ja aktiivisia opetusmenetelmiä.
- Opiskelija osaa huomioida erilaisten oppijoiden tarpeet opetuksessaan.
- Opiskelija tuntee perusyksikön koulutuksen suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja kehittämisen periaatteet.
- Opiskelija tuntee joukkotuotantoon perustuvan asevelvollisuusarmeijan koulutuksen erityispiirteet ja toimintakyvyn arvioinnin.

Sisältö:

- Perusyksikön päällikkö pedagogisen johtajana/pääkouluttajana (henkilökunnan ja asevelvollisten osaamisen johtaminen sekä kehittäminen, työssä oppimisen ohjaus ym.).
- Perusyksikön pedagogiset työkalut
- Kehittävä työntutkimus
- Koulutussuunnitteluprosessin johtaminen (suunnittelu, toteutus ja arviointi) ja koulutuksen linjakuus
- PV:n johtajakoulutus pp. Kouluttajakoulutus
- Toimintakyvyn arviointi
- Pedagogisen johtamisen vuosikello perusyksikössä
- Erilaisten ihmis- ja oppimiskäsitysten huomioiminen koulutussuunnittelussa
- Ekspertti-noviisi-näkökulma
- Oppimisorientaatiot
- Opetusmenetelmät (asevelvolliset ja aikuiskoulutus)
- Monikulttuurisuus ja tasa-arvo asiat perusyksikössä (case -tarkasteluja)
- Kehittämisprojekti kotijoukko-osastossa

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien normit (tarkennetaan opintojaksolla)

- Juha Mäkinen (Toim.). (2008). Opettajuus Maanpuolustuskorkeakoulussa ennen, nyt ja tulevaisuudessa?. Edita Prima Oy.
- Lindblom-Ylänne, S., & Nevgi, A. (Toim.). (2009). Yliopisto-opettajan käsikirja. WSOY.
- Hyppönen O., Lindén S. (2009). Opettajan käsikirja - Opintojaksojen rakenteet, opetusmenetelmät ja arviointi
- Löfström, Kanerva, Tuuttila, Lehtinen, Nevgi (2010). Laadukkaasti verkossa - Verkko-opetuksen käsikirja yliopisto-opettajalle
- Engström, Yrjö. Helsinki, painatuskeskus. (1995 tai uudempi). Kehittävä työntutkimus- perusteita, tuloksia ja haasteita.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson arvosana muodostuu kehittämiprojektin raportin arvosanasta. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää opetusnäytteen hyväksytyä suorittamista. Opintojakson aikaiset ryhmätyöt ja muut oppimistehtävät arvioidaan hyväksytyt/hylätyt.

Suoritustapa:

- Lähiopetus
- Harjoitukset ja opetusnäytteet
- Ryhmätyöt
- Kehittämisprojekti
- Omatoiminen opiskelu

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

3C03_14 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op

Osaamistavoite:

Kurssin keskeinen tavoite on perehdyttää oppilaat toimimaan NATO -johtoisessa monikansallisessa esikunnassa NATO/PfP -esikuntatyöskentelymenetelmien mukaisesti.

Opintojaksolla annetaan perusteet toimia pataljoonatasen esikunnassa kriisinhallintaoperaaatiassa.

Kurssi tarjoaa tietoa miten NATO toteuttaa kriisinhallintaoperaatioita.

Oppituntien, syndikaattityön, case – harjoitusten sekä esikuntaharjoituksen avulla

- Opiskelija ymmärtää NATO toimintatavat kriisinhallintaoperaatioissa, tunnistaa tarvittavat operaatiota ohjaavat asiakirjat ja muistaa kansainväliset ihmisoikeuksia käsittelevät säännökset (IHL).
- Opiskelija harjaantuu NATO:n suunnitteluprosessiin, kykenee tuottamaan tarvittavat suunnitelmat ja käskyt.
- Opiskelija jakaa kokemuksia toiminnasta monikansallisessa kriisinhallintaoperaaatiassa
- Opiskelija ymmärtää johtamis- ja viestintätoiminnan tavat ja menetelmät (C3) kriisinhallintaoperaaatiassa.

- Opiskelija osaa tuottaa ja käyttää sotilasenglantia monikansallisessa ympäristössä.
- Opiskelija tuntee kriisinhallintaoperaatioissa johtamiseen vaikuttavia tekijöitä.

Opiskelija tuntee edellä mainittujen lisäksi kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan ja kokonaisturvallisuuden käsitteet ja merkityksen sekä näiden kytkeytymisen sotilaalliseen kriisinhallintaan.

Sisältö:

- Kokonaisvaltainen kriisinhallinta
- NATO:n johtorakenne
- NATO:n suunnitteluprosessi (OPP)
- NATO toimintatavat kriisinhallintaoperaatioissa, operaatiota ohjaavat asiakirjat
- Kansainväliset ihmisoikeuksia käsittelevät säännökset (IHL).
- Työskentely monikansallisessa ympäristössä
- Kriisialueet ja johtamisen sekä kouluttamisen erityispiirteet niillä
- Puolustusvoimien KV -toiminnan perusteet ja kotimaan operaatiotoiminnan johtaminen
- Puolustusvoimien KV -toiminnan henkilöstösuunnittelu
- Kriisinhallintaoperaatioon valmistautuminen
- Kriisinhallintaoperaation päättyminen ja siihen liittyvät toimenpiteet
- Joukon kouluttaminen KRIHA -operaatioissa
- Security Sector Reform (SSR)
- LI/LL -prosessi
- COIN
- Kansainvälinen esikuntarakenteen ja esikunnan eri toimistojen tehtävät sekä tuotteet.
- Harjoitus esikuntakokoonpanossa (karttiharjoitus MAPEX, soveltava harjoitus CPX).

Kirjallisuus:

Tentittävä kirjallisuus:

- Eronen, O. (Ed.), 2008. Needs for Comprehensive Crisis Management. Building blocks for Finnish Crisis Management. Helsinki: Edita.
- Introduction to international Crisis Management (PVMOODLE:ssa oleva kurssi)
- Opintojaksolla jaettava luentomonisteet, harjoituksessa käsitellyt asiat ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Muu kirjallisuus:

- Shaw, M. 2005. The New Western Way of War. Cambridge: Polity Press.
- Kaldor, M. 2007. Human Security. Cambridge: Polity Press.
- Schnabel, A., Ehrhart, H-G. (Ed.). 2005. Security Sector Reform and Post-conflict Peacebuilding. New York: United Nations University Press.

Arviointi:

Opintojakson päätteeksi järjestetään tentti, joka arvostellaan asteikolla 0-5.

Opintojaksolla laadittavat ryhmätyöt ja itseopiskelutehtävä arvioidaan hyväksytyt/hylätyt.

Suoritustapa:

- Luento-opetus, syndicaatti-työskentely ja opetuskeskustelut
- Harjoitus
- Itseopiskelu

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR yhteistoiminnassa PVKVK:n kanssa

Toteutusajankohta:

1. opiskeluvuoden kevätlukukausi

3C10 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op**Osaamistavoite:**

- Opiskelija tuntee pääaineopintojen kokonaisuuden, opintojaksojen suoritusperiaatteet sekä eri opintojaksojen merkityksen osana kokonaisuutta.
- Opiskelija tuntee sotilaspedagogiikan pääaineopintojen suorittamisen kannalta keskeiset johtamisen ja sotilaspedagogiikan mallit
- Opiskelija tuntee sotilaspedagogiikan oppiaineen yhteyden psykologiaan, sosiologiaan, sosiaalipsykologiaan ja kasvatustieteisiin.
- Opiskelija tuntee viestinnän ja etiikan keskeisimmät käsitteet ja niiden yhteyden sotilaspedagogiikkaan.

Sisältö:

- Toimintakyky ja toimintajärjestelmä
- Johtamisen kuutio
- Toimintaympäristöajattelu ja sotilasjohtamisen viitekehys
- Psykologian, sosiologian ja sosiaalipsykologian merkitys johtamisen oppiaineessa
- Johtamisparadigmojen historiallinen tarkastelu
- Kasvatustieteiden historiallinen kehitys
- Viestinnän perusteet (johtamis-, esimies- ja alaisviestintä)
- Etiikan perusteet (käsitteet ja etiikka esimiestoiminnassa)
- Oppimistehtävänä työelämävaiheen kirjallinen reflektointi

Kirjallisuus:

- Kiuru, Jukka (toim.). Johdatus johtamiseen. Julkaisusarja 2, artikkelikokoelmat nro 3, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Maanpuolustuskorkeakoulu 2009
- Toiskallio, Jarmo: Sotilaspedagogiikan perusteet
- Johtajan käsikirja 2012
- Kouluttajan opas

Arviointi:

- Opintojakson arvosana muodostuu oppimistehtävästä annettavasta arvosanasta
- Numeerinen arvosana asteikolla 0-5

Suoritustapa:

- Lähiopetus
- Ryhmätyöt
- Kirjallisuus
- Kirjallinen työ

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson jälkeen opiskelija osaa analysoida omaa johtamiskäyttäytymistään ja sen rakentumista. Opiskelija osaa arvioida työyhteisöä pedagogisen johtamisen näkökulmasta ja kykenee soveltamaan tietämystään oman pedagogisen johtajuuden kehittämiseen palautteiden ja kehityssuunnitelman avulla.

Sisältö:

- Työelämävaiheen reflektointi
- Pedagogisen johtajana kehittymisen perusteet
- Psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu
- Oman toimintakyvyn ja kouluttajuuden arviointi ja kehittäminen (kehityssuunnitelma)
- Työyhteisön pedagogisen prosessin analysointi
- Esimies- ja vuorovaikutusvalmennus
- Etiikka ja upseerikasvatus
- Ekspertti-noviisi-näkökulma

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutusvalmennuksen opetusmateriaali
- Johtajan käsikirja, Puolustusvoimat 2012
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksytyksi/hylättyksi.

Opintojakson hyväksytyksi suorittaminen edellyttää kehityssuunnitelman hyväksytyksi suorittamista sekä esimies- ja vuorovaikutusvalmennukseen osallistumista.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmätyö, omatoiminen opiskelu sekä kirjallinen työ

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Opinnot toteutetaan koko maisteriopintojen aikana.

Valinnaiset sisältöopinnot 10 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta korkeakoulusta.

3C08A_14 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op**Osaamistavoite:**

- Opiskelija tunnistaa miten tutkiva oppiminen rakentuu.
- Opiskelija soveltaa tietämystään oppimisesta ja erityisesti tutkivasta oppimisesta oppimisen edistämiseksi ja opetusympäristöjen kehittämiseksi.
- Opiskelija analysoi opintojakson sisällön ja yhdistää sen valitsemaansa aihepiiriin, esim. omaan Pro Graduun tai sen osaan.

Sisältö:

- Tutkiva oppiminen pedagogisien mallien joukossa
- Työssä oppimisen pedagogiset mallit
- Oppiminen ja oppimisen ohjaus
- Oppimisympäristöjen kehittäminen

Kirjallisuus:

- Hakkarainen, K., Lonka, K., Lipponen, L. (2004). Tutkiva oppiminen: Järkeä, tunteita ja kulttuuri oppimisen syyttäjänä.
- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. 2009 Sotilaspedagogiikka: sotilouden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä (pl luku 6)

Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksyty/hylätty.

Opintojaksolla tehdään luetun perusteella tentti sekä soveltava essee, jotka arvioidaan periaatteella hyväksyty/hylätty.

Suoritustapa:

Lähi-, etä- ja itseopiskeluna

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan

Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuopettajan kanssa.

3C08B_14 Opetusteknologiat, 10 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija syventää tietämystään uusista opetusteknologioista ja soveltaa niitä Puolustusvoimien koulutustoimintaan.

Sisältö:

- Verkko-opiskeluympäristöjen tarjoamat mahdollisuudet ja opetuskäyttö
- Luokkahuoneteknologia, eLearning ja eWorking teknologiat ja niiden käyttö
- Sosiaalinen media ja erilaiset yhteisölliset alustat sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen välineet ja menetelmät
- Mobiilioppimisen mahdollisuudet sekä e-materiaalit ja e-kirjanlukijat
- 3D: pelit, virtuaalimaailmat ja lisätty todellisuus
- Kouluturvallisuuden teknologia
- Simulaatio oppimisen tukena
- Pedagogiset mallit opetusteknologioiden taustalla (esim. verkkopedagogiikka, DIANA-malli)
- sulautuva opetus puolustusvoimien tavoitetilana

Kirjallisuus:

- Whitton, Nicole & Moseley, Alex (eds.) 2012. Using games to enhance learning and teaching. New York and London: Routledge. (210 sivua)
- Best, Christopher, Galanis, George (eds) 2013. Fundamental issues in defence training and simulation. Surray: Ashgate. (331 sivua)
- Suominen, Riitta & Nurmela, Satu. 2011. Verkko-opettaja. Helsinki: WSOYpro.

Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksytyt/hylätty.

Kirjallisuustentti (hyväksytyt/hylätty) ja essee joka arvioidaan hyväksytyt/hylätty.

Suoritustapa:

Lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan

Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuopettajan kanssa.

3C08C_14 Toimintakyvyn syventäminen, 10 op

Osaamistavoite:

Opiskelija syventää tietämystään toimintakyvystä ja sen kehittämisestä toimittaessa erilaisissa kulttuureissa.

Sisältö:

- Toimintakykymalli ja -käsite puolustusvoimissa, muilla turvallisuusviranomaisilla ja käyttäytymis- ja ihmistieteisessä tutkimuksessa liittyen erityisesti kulttuurihistorialliseen toiminnan teoriaan
- Toimintakyvyn kehittäminen erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisten kulttuurien parissa.

Kirjallisuus:

- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. 2009. Sotilaspedagogiikka: sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä (luku 4 ja 5). Helsinki: Edita Prima.
- Taylor, C. (1995) The sources of the self. Cambridge: Cambridge University Press.
- Toiskallio, J. (ed.) 2007. Ethical education in the military. Helsinki: Edita Prima.
- Mikkonen, R. 2008. Sotilaan eettinen toimintakyky ja päätöksenteko.
- Toiskallio, J (ed.) Ethical Education in the Military: What, How and Why in the 21st century?
- Mäkinen, J & Tuominen, J (2010) Toimintakykyä kehittämässä: Luvut 6-9, 11-15
- Tuominen J (2011), Nuoret, arvot ja maanpuolustus.
- Arvoseminaarin 2011 julkaisu (2012)
- Sihvola J (2011). Maailmankansalaisen uskonto
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Kirjallisuudesta pidetään ryhmätentti (hyväksytyt/hylätyt).

Suoritustapa:

Lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan

Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuuolettajan kanssa.

3C08D_14 Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op

Osaamistavoite:

Opiskelija syventyy opintojakson aikana asevoimien ja yhteiskunnan suhteisiin ja erityisesti

niissä tapahtuviin muutoksiin. Aihepiiriä tarkastellaan teoreettisesti kansainvälisessä ja kansallisessa viittekhyksessä tutkivan työotteen menetelmää käyttäen.

Osaamistavoitteena on, että opintojakson jälkeen opiskelija osaa aiempaa syvällisemmin tarkastella ja ymmärtää asevoimien ja yhteiskunnan suhteiden vuorovaikutusta.

Sisältö:

- Turvallisuus
- Asevelvollisuus
- Kriisinhallinta (sisältää sotilaallisen, siviili- ja kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan aihealueet)
- Viranomaisyhteistyö

Kirjallisuus:

- OECD 2007. The OECD DAC Handbook of security Sector Reform (SSR)
- Mäkinen, J. 2013 Asevelvollisuuden tulevaisuus. MPKK:n julkaisusarja 2/2013.
- Mäkinen, J. 2013, Tiede ja ase N:o71, Suomalaisesta asevelvollisuudesta: Tutkituista eduista ja haitoista.

Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksytytty/hylätty.

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi.

Suoritustapa:

Lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, JOSPEL/SMOPR

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan

Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuuopettajan kanssa.

3C08F_14 Human factors -tutkimus, 10 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija syvenny kurssilla Human Factors - ja sotilaspsykologiseen tutkimuksen perusteisiin sekä niiden soveltamiseen käytännön toimintaan.

Kurssin päätavoitteena on, että opiskelija tunnistaa ihmisen psykologisen toimintakyvyn tärkeimmät osa-alueet, tulee tietoiseksi ihmisen psykologiseen toimintakykyyn liittyvistä rajoituksista ja osaa soveltaa tätä tietoa omaan toimintaympäristöönsä.

Kurssilla on myös asennekasvatustavoite: kurssin kautta pyritään luomaan myönteistä asenneilmapiiriä ja turvallisuuskulttuuria puolustusvoimiin.

Sisältö:

Human Factors -alan perusteet
Psykologisen toimintakyvyn osa-alueet ja rajoitukset
Turvallisuuskulttuuri

Kirjallisuus:

- Wickens, Gordon & Liu. Introduction to Human Factors Engineering. Pearson Prentice Hall, 2 - edition, 2004
- Saatsi, Haavisto, Oksama: Inhimillisten tekijöiden hallinta lentoteknisessä työssä, 2012

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksytyt/hylätty. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää opintojaksoon liittyvien tehtävien hyväksytyt suorittamista.

Suorituspaikka:

Lähiopintoja (luentoja) ja etäopintoja, kirjatentti, itsenäinen kirjallinen harjoitustyö

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan MPKK:n käyttäytymistieteiden laitoksen toimesta Tuusulassa.

Toteutusajankohta:

Koko maisterivaiheen opintojen ajan
Yksityiskohtainen toteutus sovitaan vastuuopettajan kanssa.

Eriytyvät sisältöopinnot 12 op**3C08E Fyysiseen toimintakykyyn syventävä opintokokonaisuus**

Pakollinen opintokokonaisuus, joka korvaa Valinnaiset opinnot ja opintojakson 3C05A. Ei mahdollinen, ellei suoritettuna ole 3B08FT/vast. opintoja.

3C08E1 Sotilaan fyysiseen toimintakyvyn syventävä kurssi, 4 op**Osaamistavoite:**

Opiskelijat ymmärtävät teorian ja käytännön tason perusteet ihmisen fysiologiasta ja anatomista, kuormitusfysiologiasta sekä liikuntabiologisista sovellutuksista sotilaan toiminnassa. Opiskelijat osaavat arvioida ja analysoida sotilaan fyysiseen toimintakykyyn ja suorituskkykyyn liittyviä liikuntatieteellisiä ilmiöitä. Opiskelijat osaavat soveltaa oppimaansa tietoa käytäntöön.

Sisältö:

sotilaan fyysinen toimintakyky ja siihen vaikuttavat tekijät, sotilaan fyysisen toimintakyvyn tutkimusmenetelmät, kuormituksen aiheuttamat akuutit ja krooniset adaptaatiot, kuormituksesta palautuminen ja kuormituksen fysiologiset vasteet erilaisissa ympäristöolosuhteissa

Kirjallisuus:

Tentittävä kirjallisuus:

Opiskelija valitsee alla olevista oppikirjoista tentittäväksi vähintään 150 sivua, joka tukee opiskelijan oppimista:

- Kroemer & Grandjean (1997) *Fitting the Task to the Human* (5th Edition). Taylor & Francis Ltd., London, UK.
- Saltin et al (2000) *Exercise and Circulation in Health and Disease*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Ehrman et al. (2003) *Clinical Exercise Physiology*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Armstrong (2000) *Performing in Extreme Environments*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Maughan et al (1997) *Biochemistry of Exercise and Training*. Oxford University Press, USA.
- Jeukendrup & Gleeson (2004) *Sport Nutrition: An Introduction to Energy Production and Performance*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Morrow et al. (2005) *Measurement and Evaluation in Human Performance* (3rd edition). Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Borer (2003) *Exercise Endocrinology*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Nicklas (2002) *Endurance Exercise and Adipose Tissue*. CRC Press, Boca Raton, FL, USA.
- Cameron et al (1995) *New Horizons in Pediatric Exercise Science*. Human Kinetics Europe Ltd.
- Bouchard et al (2007) *Physical activity and health*.
- Hargreaves (ed., 2007) *Exercise Metabolism*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Locke & Noble (2002) *Exercise and Stress Response*. CRC Press, Boca Raton, FL. USA.
- Shephard (1997) *Physical Activity, Training and Immune Response*. Cooper Pub. Group, Carmel, IN., USA.

Arviointi:

Opiintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu aktiivinen osallistuminen luennoille sekä raporttiseminaarin suorittaminen ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

Suoritustapa:

Opetus sisältää luentoja (4 h) ja raporttiseminaarin (20 h), jossa opiskelijat referoivat uusia englanninkielisiä kansainvälisiä tutkimusartikkeleita. Tutkimusartikkeleiden lukemi-

seen ja esitysten tekemiseen on varattu aikaa 30 tuntia. Suoritustavat: aktiivinen osallistuminen luennoille ja raporttiseminaarin hyväksyty suorittaminen. Opintojaksoon kuuluu tutkimusmenetelmäkoulutus, joka on integroitu raporttiseminaariin (27 h). 3C08E1 ja 3C08E3 opintojaksoissa annettava tutkimuskoulutus (yht. 54 h, 2op) korvaa 3C05A (tieteenfilosofia ja metodologia) opintojakson. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (27 h). Opetuskielenä on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, Santahamina ja Jyväskylän yliopiston liikuntabiologian laitos, Jyväskylä. Vastuuyksikkö on Johtamisen ja Sotilaspedagogiikan laitoksen fyysisen kasvatuksen ryhmä.

3C08E2 Biomekaniikka sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä, 4 op

Osaamistavoite:

Opiskelijat hallitsevat biomekaniikan perusteet ja osaavat soveltaa tietoa käytännössä sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä.

Sisältö:

Lihaksiston perusrakenne ja toiminta, lihasmekaniikka, lihastoiminnan motorisen ohjauksen perusmekanismit, lihastoiminnan spinaalinen ja sentraalinen ohjaus, luurankolihasen voimantuotto, reaktivoimat, reaktiokyky ja refleksitoiminta. Tutkimusmenetelmien sisältö: voiman mittaaminen, lihasaktiivisuuden rekisteröinti, biosignaalin tallennus ja käsittely, hermolihasjärjestelmän adaptaatio.

Kirjallisuus:

Omatoiminen kirjallisuuteen perehtyminen ennen luentoja ja laboratorioharjoituksia:

- Kauranen, Kari. Biomekaniikkaa liikunnan ja terveydenhuollon ammattilaisille / Kari Kauranen, Niina Nurkka. Julkaistu:Helsinki : Liikuntatieteellinen seura, 2010 Tammerprint. Sivut: 9-33, 55-179 ja 254-303 (sivumäärä yhteensä 195 s.)

–

Tentittävä kirjallisuus:

- Enoka (2002) *Neuromechanics of Human Movement* (3rd edition), Part 2-3. Human Kinetics, Champaign, IL. USA. (sivumäärä yhteensä 233 s.)
- Robertson et al. 2004 *Research Methods in Biomechanics*. Kappaleet 4-8, 11 ja Appendix C (sivumäärä yhteensä 119 s.)

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu omatoiminen kirjallisuuteen perehtyminen ennen luentoja ja laboratorioharjoituksia, aktiivinen osallistuminen luennoille sekä laboratorioharjoituksiin ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

Suoritustapa:

Opetus sisältää luentoja (10 h) sekä käytännön laboratorioharjoituksia (20 h) (yht. 1 op.) ja omatoimista kirjallisuuteen perehtymistä ennen luento-opetusta (18 h) (n. 1 op.). Suoritustavat: omatoiminen kirjallisuuteen perehtyminen ennen luentojaksoa, aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (60 h) (n. 2 op.). Opetuskielenä on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, Santahamina ja Jyväskylän yliopiston liikuntabiologian laitos, Jyväskylä. Vastuuyksikkö on Johtamisen ja Sotilaspedagogiikan laitoksen fyysisen kasvatuksen ryhmä.

3C08E3 Valmennus- ja testausoppi sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämässä, 4 op**Osaamistavoite:**

Opiskelijat hallitsevat urheiluvalmennuksen ja -testauksen perusteet sekä osaavat soveltaa niitä sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämässä. Opiskelijat tuntevat uusimmat sotilaan fyysiseen toimintakykyyn liittyvät tutkimukset ja osaavat arvioida ja analysoida niitä.

Sisältö:

- Eri sotilastehtävien lajianalyysin syventäminen
- Harjoittelun vaikutusmekanismit
- Fyysisten ominaisuuksien testaaminen eri kohdejoukoilla
- Psykkiset tekijät liikunnassa
- Ravitsemuksen merkitys sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämässä

Kirjallisuus:

Tentittävä kirjallisuus:

Opiskelija valitsee alla olevista oppikirjoista tentittäväksi vähintään 150 sivua, joka tukee opiskelijan oppimista.

- Schmidt & Wrisberg (2004) *Motor Learning and Performance* (3rd ed.), Human Kinetics, Champaign, IL, USA.
- Komi (ed. 2002) *Strength and Power in Sport* (osin) (2nd edition). *Olympic Encyclopaedia of Sports Medicine Volume III*, Blackwell Science, University Press, Cambridge, USA.
- Shephard & Åstrand (2000) *Endurance in Sport* (osin) Blackwell Publishing.
- Skinner (2005) *Exercise Testing and Prescription for Special Cases* (osin) (3rd edition). Lippincott,
- Kraemer & Häkkinen (2002) *Strength Training for Sport*. Blackwell Science Ltd.
- Fleck & Kraemer (2004) *Designing Resistance Training Programs* (3rd edition). Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Kreider et al. (1998) *Overtraining in Sport*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.

- Wassermann et al. (2004) Principles of Exercise Testing and Interpretation (4th edition). Lippincott,
- Viru & Viru (2001) Biochemical Monitoring of Sport Training. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Zatsiorsky (2000) Biomechanics in Sport: Performance Enhancement and Injury Prevention. Blackwell Publishing.
- Griffin & Ojeda (2004) Textbook of Endocrine Physiology (5th edition). Oxford University Press.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu aktiivinen osallistuminen luennoille sekä raporttiseminaarin suorittaminen ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

Suoritustapa:

Opetus sisältää luentoja (10 h) ja raporttiseminaarin (16 h) (yht. n. 1 op), jossa opiskelijat referoivat uusimpia englanninkielisiä kansainvälisiä tutkimusartikkeleita. Tutkimusartikkelien lukemiseen ja esitysten tekemiseen on varattu aikaa 28 tuntia (2 op.). Opintojaksoon kuuluu tutkimusmenetelmä-koulutus, joka on integroitu raporttiseminaariin (27 h). 3C08E1 ja 3C08E3 annettava tutkuskoulutus korvaa 3C05A (tieteenfilosofia ja metodologia) opintojakson. Suoritustavat: aktiivinen osallistuminen luennoille ja raporttiseminaarin hyväksyty suorittaminen. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (27 h) (1 op.). Opetuskielenä on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, Santahamina ja Jyväskylän yliopiston liikuntabiologian laitos, Jyväskylä. Vastuuyksikkö on Johtamisen ja Sotilaspedagogiikan laitoksen fyysisen kasvatuksen ryhmä.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

3YTUKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op

Osaamistavoite:

Opintojaksolla kerrataan, mitä ovat tiede ja tutkimus, tutkimustoiminnan hyvät käytänteet ja tutkimuseettiset normit. Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimustoiminnan merkityksen puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämisessä. Opiskelija muistaa Maanpuolustuskorkeakoulun eri tutkimusalueet ja niissä käytettäviä tutkimusmenetelmiä ja osaa käyttää tieteellisiä tutkimusmenetelmiä pro gradu -tutkielman laatimiseen.

Sisältö:

- Tieteenfilosofian perusteet
- Tutkimusetiikka
- Tieteellinen kirjoittaminen ja lukeminen

- Tieteellisen tutkimuksen terminologia
- Tutkimustoiminta yliopistoissa yleisesti ja osana opinnäytteiden tekemistä
- Tutkimustoiminnan merkitys puolustusvoimissa
- Sotatieteet ja tutkimus Maanpuolustuskorkeakoulussa?
- Tiedonhaku
- Turvaluokitellun materiaalin käsittely ja käyttö tutkimuksessa
- Harjoitustyö
- Pro gradu -tutkielman laadinta ja tavoitteet

Kirjallisuus:

Opintojaksolla käytettävä opintomateriaali koostuu luentomateriaalista, valikoiduista opinnäytetoista sekä erikseen määrättävästä kirjallisuudesta.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien hyväksytyt suorittamista.

Suoritustapa:

Luennot ja harjoitustyö

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu

3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op**Osaamistavoite:**

Pro gradu -tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelua. Tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin ja valitun tutkimusmenetelmän hallintaa sekä kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin ja normitetun asiatyylin periaatteita noudattaen.

Opiskelija osallistuu opinnäytetyötä tukevaan seminaarityöskentelyyn sekä harjaantuu tieteelliseen keskusteluun ja tekstipalautteen antamiseen sekä hyödyntämiseen opponentin ja respondentin rooleissa.

Yksityiskohtaisemmin hyväksytyt Pro gradu –tutkielma osoittaa että:

- Opiskelija osaa yhdistää korkeatasoista lähteistä tietoa kirjallisuuskatsaukseksi ja kyseenalaistaa ja vertailla erilaisista lähtökohdista esitettyä tietoa osana tutkielmansa johdantoa ja problematisointia,
- Opiskelija osaa asettaa vastakkain erilaisia oletuksia ja testata oletuksiaan tutkimusongelmien tai hypoteesien muodossa,
- Opiskelija osaa kerätä ja analysoida tutkielmansa aihealueeseen ja metodologiaan sopivaa ja relevanttia tutkimusaineistoa sekä osaa raportoida tuloksensa,
- Opiskelija osaa tehdä johtopäätöksiä ja yleistää sekä vakuuttaa työn lukijan johtopäätöksensä kunnollisuudesta ja luotettavuudesta,

- Opiskelija osoittaa valmiutta arvioida oman työnsä kunnollisuutta, rajoituksia ja luotettavuutta ja
- Opiskelija osaa raportoida työnsä kielellisesti korkeatasoisesti vaadittujen sääntöjen ja ohjeiden mukaan

Sisältö:

Opintokokonaisuuden keskeisin sisältö:

- Tieteenfilosofiset suuntaukset
- Tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet
- Tieteellisen asiatylin normit täyttävä argumentointi
- Seminaarityöskentely (4 pro gradu seminaaria)
- Välitarkastukset
- Tekstien muokkaaminen
- Pro gradu tutkielman laatiminen

Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi)-opintojakso ja maisteritutkinnon kypsyysnäyte.

Kirjallisuus:

- JOSPEL: n päivitetty tutkimusohje

Oheiskirjallisuus:

- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos).
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Hakala, J.T. 1999. Graduopas. Melkein maisterin käsikirja. Helsinki: Gaudeamus
- Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen oppaat ja verkkosivut
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen.

Arviointi:

Seminaariaineisto ja esitelmät arvioidaan hyväksytyt/hylätyt. Pro gradu tutkimus arvioidaan asteikolla Approbatur – Laudatur.

YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

Suoritustapa:

Opintojaksolla osallistutaan aktiivisesti seminaarityöskentelyyn, muokataan tekstejä sekä laaditaan pro gradu -tutkielma. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli / englanti.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintokokonaisuuden toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen tutkimusryhmä.

Kieliasiantuntijan tekstin- ja kielenhuollon ohjaus toteutetaan verkkotuettuna monimuoto-opiskeluna.

3C05A Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija ymmärtää laadullisten tutkimusmenetelmien käytön johtamisen tutkimuksissa ja kehittää teoreettisia, metodologisia ja tutkimusteknisiä valmiuksiaan

Opiskelijan on ymmärrettävä opintojakson keskeisimmät asiat tasolla, että hän kykenee valitsemaan niistä ja soveltamaan niitä yksilö- ja etä-/ryhmätöissä opintojakson aikana annettujen tehtävänantojen mukaisesti sekä myöhemmin teemakohtaisissa pro gradu seminaareissa ja omissa tutkimustyössään.

Sisältö:

Opintojakson keskeisimpinä sisältöinä ovat:

- Metodologia
- Tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet
- Tutkimusprosessi
- Tutkimussuunnitelma

Kirjallisuus:

Oheiskirjallisuus:

- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uudempi)
- Hirsjärvi, ym.: (2009 tai uudempi) Tutki ja kirjoita.
- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.) (2011). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.
- Creswell, John W. (2007) Qualitative inquiry & research design : choosing among five approaches. Thousand Oaks : Sage Publications.
- Liamputtong P. (2012). Qualitative research methods. Oxford University Press.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Työt arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Suoritustapa:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista ja työpajoista.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson toteutuksesta vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen tutkimusryhmä.

3C06 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija osaa soveltaa keskeisimpiä monimuuttujamenetelmiä sekä tehdä johtopäätöksiä omaa pro gradu-tutkielmaansa tukevan menetelmän käytöstä aineiston analyysissa.

Sisältö:

Välttämätön sisältö:

- Tilastollisen kuvauksen perusteet
- SPSS-ohjelmiston käyttäminen
- Faktorianalyysit, yksisuuntainen varianssianalyysi, lineaarinen regressioanalyysi ja klusterianalyysien perusteet
- Analyysien tulkinta, arviointi ja merkityksen selittäminen

Tarpeellinen sisältö:

- Tutkimusongelmien/kysymysten kehittäminen ja menetelmän valitseminen, aineiston keruu
- Tutkimuksen raportointi

Hyödyllinen sisältö:

- Perusteet lisätietojen etsimiselle
- Perusteet analyysien jatkovaihtoehtoille ja korkeatasoisemmille analyysistrategioille

Kirjallisuus:

Luentojen ja harjoitusten yhteydessä käytetään ao neljää teosta:

- a) Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista oppinnäytetöistä (2008 tai uudempi)
- b) Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- c) Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. laitos, 3. uud.p. Helsinki: International Methelp
- d) Nummenmaa T., Konttinen, R., Kuusinen, J. & Leskinen, E. 1997. Tutkimusaineiston analyysi. Helsinki: WSOY.

Arviointi:

Kaikki harjoitustyöt ja loppuyö on suoritettava hyväksytysti opintojakson suorittamiseksi. Opintokokonaisuuden harjoitustyöt arvioidaan hyväksytyiksi/täydennettäväksi. Loppuyöstä annetaan arviointi asteikolla hyväksytty / täydennettävä.

Suoritustapa:

Kokonaisuus toteutetaan lähi-, etä- ja itseopiskeluna, siten että opintojakso sisältää luentoja ja ohjattuja laskuharjoituksia, parityöskentelyä, harjoitustöitä ja loppuyön.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK/Santahamina, JOSPEL

3C07 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija osaa soveltaa keskeisimpiä monimuuttujamenetelmiä sekä tehdä johtopäätöksiä omaa pro gradu-tutkielmaansa tukevan menetelmän käytöstä aineiston analyysissa.

Sisältö:

Välttämätön sisältö:

- Tilastollisen kuvauksen perusteet
- SPSS-ohjelmiston käyttäminen
- Faktorianalyysit, yksisuuntainen varianssianalyysi, lineaarinen regressioanalyysi ja klusterianalyysien perusteet
- Analyysien tulkinta, arviointi ja merkityksen selittäminen

Tarpeellinen sisältö:

- Tutkimusongelmien/kysymysten kehittäminen ja menetelmän valitseminen, aineiston keruu
- Tutkimuksen raportointi

Hyödyllinen sisältö:

- Perusteet lisätietojen etsimiselle
- Perusteet analyysien jatkovaihtoehdoille ja korkeatasoisemmille analyysistrategioille

Kirjallisuus:

Luentojen ja harjoitusten yhteydessä käytetään ao neljää teosta:

- a) Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista oppinäytetöistä (2008 tai uudempi)
- b) Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.
- c) Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2. laitos, 3. uud.p. Helsinki: International Methelp
- d) Nummenmaa T., Konttinen, R., Kuusinen, J. & Leskinen, E. 1997. Tutkimusaineiston analyysi. Helsinki: WSOY.

Arviointi:

Kaikki harjoitustyöt ja lopputyö on suoritettava hyväksytysti opintojakson suorittamiseksi. Opintokokonaisuuden harjoitustyöt arvioidaan hyväksytyiksi/täydennettäviksi. Lopputyöstä annetaan arviointi asteikolla hyväksytty / täydennettävä.

Suoritustapa:

Kokonaisuus toteutetaan lähi-, etä- ja itseopiskeluna, siten että opintojakso sisältää luentoja ja ohjattuja laskuharjoituksia, parityöskentelyä, harjoitustöitä ja lopputyön.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK/Santahamina, JOSPEL

2.5 Sotataito pääaineena 80 op (strategia, sotahistoria ja taktiikka)

Aineopinnot 10 op

2B06TAKT Taktiikan harjoitustyö, 10 op

Osaamistavoite:

Sotatieteiden maisterin tutkintoon kuuluvan tutkimuskoulutuksen (taktiikka pitkänä sivuaineena) kokonaisoppimistavoitteena on osoittaa riittävä perehtyneisyys taktiikan ja operaatiotaidon tutkimusmenetelmiin ja raportoida pienimuotoinen työelämälähtöinen tutkimus sivuaineen harjoitustyönä.

Taktiikan harjoitustyön tavoitteena on osoittaa itsenäistä ja suunnitelmallista valmiutta soveltaa tietoja ja taitoja tiedon haussa ja sen kriittisessä arvioinnissa sekä työelämä- ja käytännönläheisen ongelman analysoinnissa ja ratkaisussa. Harjoitustyö koostuu kehitettävän ilmiön suunnittelusta (toiminta, tuote, tapahtuma tai vastaava), ilmiöön liittyvästä pienimuotoisesta kenttätutkimuksesta sekä noin 15–20 sivun laajuisesta raportista. Suositeltavinta on tehdä kenttätutkimusvaihe työelämävaiheessa ja raportoida harjoitustyö viimeistään sotatieteiden maisterin tutkintoon johtavien opintojen aikana.

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi TAKTL:n julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä opinnäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opintojakson tärkein tavoite on osoittaa kokonaisvaltaiseen kehittämisprosessin osaamista tekemällä pienimuotoinen työelämälähtöinen tutkimus ja raportoimalla se.

Harjoitustyön raportin menetelmäosiossa edellytetään yhden tai useamman tutkimuksessa sovelletun menetelmän perusteltua valintaa ja kuvaamista kullakin neljällä osa-alueella: Tiedonkeruu, analysointi, tulkinta ja tuloksen esittäminen.

Harjoitustyö on kaksiosainen kokonaisuus, johon kuuluvat projekti ja raportti. Projektin osat ovat suunnittelu ja toteutus. Raportti on kirjallinen esitys projektista ja se (ml. projektin toteutus) käsitellään PSA-HTT -seminaarissa. Pitkän sivuaineen suorittaminen edellyttää kaikkien osien hyväksyttyä suorittamista.

Harjoitustyön tekemiseen liittyvät vaiheet ja osakokonaisuuksien hyväksytty suorittaminen dokumentoidaan prosessimuistioon. Opiskelija vastaa prosessimuistion laatimisesta. Prosessimuistion tarkoituksena on seurata harjoitustyön tekemisen edistymistä, koota tekemiseen ja ohjaukseen liittyvät keskeiset havainnot ja ohjeet sekä kirjata osakokonaisuuksien hyväksytty suorittaminen. Prosessimuistio ja siihen tehdyt merkinnät tarkastetaan ohjaukseen liittyen vähintään prosessikuvauksen vaiheissa 2 (aiheen määrittäminen) ja 4 (työsuunnitelman laatiminen).

Opiskelijan osaamisen kehittymisen kannalta harjoitustyön keskeisimmät osat ovat sen toiminnallinen osuus (tuotoksen suunnittelu ja toteutus) sekä harjoitustyöraportti ja niistä annettava palaute.

Harjoitustyöstä laaditaan laajuudeltaan noin 15-20 sivun raportti, jonka lisäksi esitetään liitteet ja lähteet. Harjoitustyön aihealueesta riippuen sivumäärä voi olla vähemmän tai enemmän. Myös raportin eri osioita voidaan painottaa aihealueesta riippuen. Esimerkkinä on karttahaarjoitus, jossa painopiste voi olla toteutuksen kuvaamisessa ja siihen liittyvissä liitteissä. Raportoinnin on täytettävä tutkimusviestinnän perusvaatimukset.

Harjoitustyöhön kuuluu vuosittain harjoitustyöseminaari. Kaikki taktiikan pitkän sivuaineen opiskelijat osallistuvat 1. harjoitustyöseminaariin 1. opintovuoden kesäkuussa. Seminaarissa esitellään joko valmis työ tai työn tutkimussuunnitelma ja tutkimuksen toteutusaikataulu. Toinen harjoitustyöseminaari pidetään toisen opintovuoden kesäkuussa, jolloin työn on oltava viimeistään valmis.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Mitattua taktiikkaa – Komppanian hyökkäyksen menestystekijät, 2010
- Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ486 30.8.2013).
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).

Arviointi:

Harjoitustyön arviointi sisältää kaksi arvioitavaa kokonaisuutta: toiminnallisen osuuden ja tuotteen sekä harjoitustyön raportin. Harjoitustyö arvioidaan hylätyksi, mikäli se ei täytä asetettuja sisällöllisiä tai muodollisia vaatimuksia tai siinä on tietoisesti loukattu ammattieteisiä periaatteita. Hylätyn arvosanan saanut opiskelija ei valmistu sotatieteiden maisteriksi ennen kuin harjoitustyö on uusittu ja tullut lopullisesti hyväksytyksi.

Ensimmäisessä vaiheessa työn arvioi opiskelija itse. Itsearviointi on oleellinen osa oppimisprosessia, ja sen tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia elinikäiseen oppimiseen sekä oman toiminnan kriittiseen ja analyttiseen pohtimiseen.

Harjoitustyön 2. ohjaaja on työn varsinainen arvioija. Ainelaitoksen nimeämä 1. ohjaaja vastaa kokonaisarviointista sekä annettujen laatuvaatimusten ja yhteismitallisten kriteerien täyttymisestä.

Harjoitustyö arvioidaan hyväksytyksi, mikäli tuotoksen ja raportin numeraalinen arvosana on vähintään kolme (3) ja muiden osioiden vähintään kaksi (2).

Työ arvioidaan täydennettäväksi, mikäli jokin arvioitavista kohdista saa arvosanan yksi tai tuotos tai raportti arvosanan yksi tai kaksi. Tällöin harjoitustyö tulee täydentää ja korjata kyseessä olevan arviointikohteen osalta.

Työ arvioidaan hylätyksi, mikäli yksikin arvioitava kohta saa arvosanan nolla (0).

Suoritustapa:

Harjoitustyöt ovat luonteeltaan erilaisia, ja niiden toteuttamiseen on useita tapoja. Toteutustapa ja tuotos riippuu aiheesta ja kohderyhmästä, esim. artikkeli, opetusmateriaali, kenttäkoeraportti, opas, ohjeistus, kehittämissuunnitelma tai jokin muu tuotos/tuote/projekti tai vastaava.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan yleensä opiskelijan joukko-osastossa/vast. Harjoitustyön raportointi toteutetaan viimeistään SM-opiskeluvaiheessa MPKK:ssa Santahaminassa.

Opiskelijalla on ensisijainen vastuu harjoitustyönsä valmistumisesta. Opintojakson kokonaisuudesta ja seminaarien valmistelusta vastaa Taktiikan laitoksen tutkimusryhmän opettaja (maisterit). Harjoitustöiden ohjauksesta vastaavat ohjaajat.

2B06STRA Strategian harjoitustyö, 10 op

Osaamistavoite:

Strategian harjoitustyö perehdyttää strategian tieteenalan ja oppiaineen sisältökysymyksiin ja tieteenalan käytäntöihin sekä niiden soveltamiseen.

Sisältö:

Harjoitustyö käsittää työn suunnittelun, kirjallisen suunnitelman, itse harjoitustyön tapahtuman (vast.) pitämisen tai laatimisen, kirjallisen raportoinnin laatimisen sekä arviointiin osallistumisen.

Kirjallisuus:

Määräytyy opiskelijan aiheen mukaisesti.

- Sipilä & Koivula. 2013. Miten strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen. MPKK.

Arviointi:

Strategian laitos arvioi raportit, tulokset ja muilta tahoilta (joukko-osasto) saadut palautteet. Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty -periaatteella.

Suoritustapa:

Harjoitustyön osalta kyseeseen voi tulla esimerkiksi strategiaa, kansainvälisiä suhteita tai turvallisuuspolitiikkaa käsittelevän seminaarin tai paneelikeskustelun järjestäminen, kurssin

tai muun opetustapahtuman suunnitteluun ja pitämiseen osallistuminen tai pienimuotoisen julkaisun toimittaminen tai sivuston kehittämiseen osallistuminen.

Mahdollisuuksien mukaan opiskelija osallistuu Strategian laitoksen järjestämiin tieteellisiin seminaareihin (Suomenlinna-seminaari tai Venäjä-seminaari) sekä järjestelijänä että kuul-
telijana. Tavoitteena on antaa esimerkki tieteellisen seminaarin järjestelyistä ja seminaarin järjestämisellä saavutettavasta tieteellisestä hyödystä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu ja itseopiskelu

Opintojaksosta vastaa strategian professori yhdessä maisterikurssien opettajan kanssa.

2B06SHIS Sotahistorian harjoitustyö, 10 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tieteellisellä menetelmällä ratkaisemaan käytännön työelämään liittyvän tutkimustehtävän ja raportoimaan sen kirjallisesti.

Sisältö:

Opintojakso sisältää tutkimustehtävän määrittämisen, aineiston keruun ja kirjallisen raportin. Opiskelija oppii ratkaisemaan määrittämänsä tutkimusongelman ja raportoimaan sen kirjallisesti. Historiatieteissä ja sotahistoriassa se tarkoittaa yksityiskohtien selvittämistä, kysymysten hahmottamista ja suurempien kokonaisuuksien ymmärtämistä.

Kirjallisuus:

- Sotahistorian seminaariohje. 2013. (jaetaan SM-opintojen alussa)
- Ohje sotatieteiden maisteriopintojen yhteydessä laadittavasta harjoitustyöstä (MPKK ak AF4659). 2009.

Arviointi:

Harjoitustyö arvioidaan hyväksytyy-hylätty -periaatteella.

Suoritustapa:

Palveluspaikkaan, aselajiin tai puolustushaaraan liittyvä tutkimustehtävä, jota joukko-osasto ja Sotataidon laitos ohjaa omien tarpeidensa mukaan.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Pääsääntöisesti oma joukko-osasto.

Yhteiset sisältöopinnot 6 op**2C01 Sotataidon kehittyminen, 6 op****Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa nykyaikaisen taistelutilan olemuksen ja sen kehittymisen, sodan kuvan muutoksen ja Suomen puolustusjärjestelmän kehityksen ja

tulevaisuuden näkymät. Opiskelija osaa sotataidon kehityksen Suomessa ja ulkomailla sekä osaa esittää perusteltuja näkemyksiä sen vaikutuksista sodankäyntiä ajatellen.

Sisältö:

Opintojakso antaa yhtenäiset perusteet sotahistorian, strategian, operaatiotaidon ja taktiikan syventäville opinnoille sekä sotataidollisen osaamisen kehittämiseksi. Opintojaksolla käsiteltävät asiat liittyvät käsityksiin nykyaikaisesta sodankäynnistä, puolustusratkaisuista ja sodan kuvan muutoksesta. Tarkasteltavana on taistelutila, sodan kuva, puolustusjärjestelmän ja sodan teoriat. Tarkastelunäkökulma on sekä kansallinen että kansainvälinen. Opintojakson aikana käsitellään myös perusteet puolustushaarojen taistelusta.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika. 2005. Näkökulmia taktiikkaan. MPKK.
- Kulomaa, Jukka. 2007. Syvään taisteluun. Gummerus.
- Malkki, Marjomaa, Raitasalo, Karasjärvi, Sipilä. 2008. Sodan historia. Otava.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita.
- Rekkedal, Nils Marius. 2013. Operaatiotaito. MPKK.
- Raunio (toim.), Jouko, Kesseli ja Kulomaa. 2002. Suursotien vuosisata. Hakapaino.
- Tynkkynen, Vesa. 1996. Hyökkäyksestä puolustukseen – Taktiikan kehittymisen ensimmäiset vuosikymmenet Suomessa. Nettopaino OY.
- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen. MPKK.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu kolmen osajakson (sotahistoria, strategia ja taktiikka) arvosanan keskiarvosta. Kunkin osajakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä mahdollisista harjoitustöistä. Opintojakso arvioidaan numeraalisesti arviointiohjeen mukaisesti.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Noin kolmasosa opiskelusta toteutetaan omatoimisena opiskeluna ja erilaisina ryhmätöinä. Määritettävät oppimistehtävät tulevat ennen kaikkea puolustusjärjestelmän kokonaisuuden ymmärtämistä. Opintojakson tarkempi toteutus määritetään opintojaksokäskyssä.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson toteuttavat Maanpuolustuskorkeakoulussa Sotahistorian laitos, Strategian laitos ja Taktiikan laitos. Opintojakso muodostuu sotahistorian, strategian ja taktiikan osajakoista. Johtovastuu vaihtuu vuosittain. Opetustiloina käytetään pääsääntöisesti Maanpuolustuskorkeakoulun tiloja Santahaminassa.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan 1. lukuvuoden syys- ja kevätlukukaudella.

Pääaineittain eriytyvät sisältöopinnot 15 op

2.5.1 Pääaineena strategia**2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op****Osaamistavoite:**

Opintojakson osaamistavoite:

Opiskelijat syventävät aiemmissa opinnoissa saamaansa käsitystä ja ymmärrystä kansallisesta turvallisuudesta ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta. He osaavat tarkastella kokonaisuutta analyttisesti ja osallistua sen tiimoilta käytävään keskusteluun.

Sisältö:

Opintojakson aikana tarkastellaan yleisesti kansallista turvallisuutta ja erityisesti yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen liittyviä kokonaisuuksia. Opintojakson aikana käsitellään laajasti kansallisen turvallisuuspolitiikan ja puolustuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä sekä ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen sekä viranomaisyhteistoimintaan liittyviä teemoja.

Kirjallisuus:

- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen. MPKK
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2010.

Arviointi:

Arviointi muodostuu kirjallisen erillistarkastelun arvostelusta. Opettajien suorittamaa arviointia tuetaan opiskelijoiden vertais- ja itsearviointilla. Opintojakso arvioidaan numeraalisella arvosanalla asteikolla 0-5

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan pääosin lähiopiskeluna, josta osa on alustuksia, luentoja tai opiskelua pienryhmissä ja osa on vierailuja. Noin kolmasosa opintojaksosta on ohjattua itseopiskelua, esimerkiksi raportin (erillistarkastelu) tai seminaarityön laatimista.

Opintojakson opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan pääsääntöisesti Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa.

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymyksiä, 7 op

Osaamistavoite:

Opintojakson osaamistavoitteet:

- Opiskelija ymmärtää sotilaallisten konfliktien ja kriisien syntymiseen liittyvien tekijöitä, tyypillisiä tunnuspiirteitä ja osaa analysoida ajankohtaisten konfliktien ja kriisien todennäköisiä kehitystrendejä.
- Lisäksi opiskelija ymmärtää kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan merkityksen osana valtion turvallisuuspäämäärien saavuttamista.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelijat syventävät ymmärrystään kansainvälisen politiikan ilmiöistä ja ajankohtaisista tapahtumista. Opintojakson aikana pohditaan laaja-alaisesti kansainvälisen turvallisuusympäristön ajankohtaisia ilmiöitä ja tapahtumia. Käsittelyn painopiste on sotilaallisten konfliktien ja kriisien syntymiseen liittyvien tekijöiden, tyypillisten tunnuspiirteiden ja ajankohtaisten konfliktien ja kriisien todennäköisten kehitystrendien analysoinnissa. Lisäksi opintojakson aikana pohditaan kriisinhallinnan kokonaisuutta osana valtion turvallisuuspäämäärien saavuttamista.

Kirjallisuus:

- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen. MPKK.

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Arviointi koostuu kirjallisesta raportista, joka esitellään opintojakson lopussa pidettävässä seminaarissa. Opettajien suorittamaa arviointia tuetaan opiskelijoiden vertais- ja itsearviointilla. Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan pääosin lähiopiskeluna, josta osa on alustuksia, luentoja tai opiskelua pienryhmissä ja osa on vierailuja. Noin puolet opintojaksosta on ohjattu itseopiskelua, esimerkiksi raportin (erillistarkastelu) tai seminaarityön laatimista.

Opintojakson opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan pääsääntöisesti Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa.

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelijat osaavat analysoida kansainvälisten toimijoiden poliittisia, taloudellisia, sotilaallisia ja humanitaarisia tavoitteita, tarkoitusperiä ja voimavaroja kriisinhallintakonseptin valmistelussa.

Sisältö:

Kansainvälisten toimijoiden poliittisten, taloudellisten, sotilaallisten ja humanitaaristen tavoitteiden, tarkoitusperien ja voimavarojen järjestelmällinen analysointi. Toimintavaihtoehtojen suunnittelu ja kriisinhallintakonseptin valmistelu. (Euroopan unioni viitekehyksenä)

Kirjallisuus:

- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen.

Opintojaksolla tarvittava materiaali (harjoitusasiakirjat, maatietokannat jne.) ja työskentelyohjeet jaetaan jakson alussa. Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opettaja arvioi opiskelijoiden oppimista opintojakson aikana annettavien suullisten ja kirjallisten sekä yksilö- että pienryhmäkohtaisten näyttöjen perusteella. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Suoritustapa:

Kurssi toteutetaan pääosin lähiopetuksena, johon on sisällytetty sekä itsenäistä opiskelua että ryhmätyöskentelyä. Opiskelijoiden lukumäärä ja taustatiedot vaikuttavat merkittävästi opintojakson tarkempaan toteutustapaan.

Oppijakson aikana käsiteltävien asiakokonaisuuksien lähdemateriaali on pääosin englanninkielistä.

Opintojakson opetuskieli on suomi. Osassa opintojaksoa saatetaan käyttää vieraskielisiä luennoitsijoita tai alustajia.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan pääsääntöisesti Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa.

2.5.2 Pääaineena sotahistoria

2C02GVA Sotataidon teoriat, 3 op

Valinnaisena opintona, edellyttää 2A01 tai 2C01 suorittamista/vast. tietoja.

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa tunnetuimmat klassiset ja nykypäivänä sovellettavat sodankäynnin teoriat sekä niiden vaikutukset nykypäivän operatiiviseen ja taktiseen ajatteluun. Lisäksi opiskelijan on osattava liittää sotateorioiden kehittyminen oman aikakautensa kontekstiin, yhteiskuntaan ja ajankuvaan.

Opintojakson painopiste on länsimaisen sotataidollisen ajattelun kehittämisessä ja siihen liittyvissä teorioissa.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat klassiset sotateoreetikot, heidän teoriansa sodankäynnistä ja länsimaisen sotateoreettisen ajattelun kehittyminen sekä aikakauden sodankuvan ilmentyminen sotateoreetikkojen ajatuksissa.

Kirjallisuus:

- Kolstela, Risto. 1998. Clausewitz ja Yhdysvaltain sotataito. Gummerus.
- Lehto, Martti. 2012. Suomen Ilmavoimien johtamisjärjestelmän evoluutio. Juvenes Print OY. Ss. 171–198, 257–259, 280–281, 287–301.
- Mäkitalo, Janne. 2012. Partisaanisodasta alueelliseen puolustusjärjestelmään. Juvenes Print OY. Ss. 76–101.
- Stratchan, Hew. 2010. Clausewitzin sodankäynnistä. Ajatus Kirjat.
- Sunzi. 2005. Sodankäynnin taito (suom. Matti Nojonen). Gaudeamus kirja OY.
- Tiilikainen, Tuomas. 2010. Merellisen strategian peruseriaatteita - Sir Julian Stafford Corbett, julkaisussa Suomi merellä 2010.
- Tynkkynen, Vesa. 1996. Hyökkäyksestä puolustukseen. Taktiikan kehittymisen ensimmäiset vuosikymmenet Suomessa. Nettopaino OY. ss. 9–13, 22–23.
- Visuri, Pekka. 1996. Carl von Clausewitz ja modernin sodankäynnin teoria, julkaisussa Tiede ja Ase, Suomen Sotatieteellisen Seuran vuosijulkaisu N:o 54. Puna-Musta. Ss. 64–89.

Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti. Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä opintojakson aikana tehtävistä ryhmätöistä.

Oppimispäiväkirja tai tentti arvioidaan numeerisesti arviointiohjeen mukaisesti. Ryhmätöet arvioidaan hyväksyty – täydennettävä -periaatteella. Huolellisesti valmistellut ryhmätöet vaikuttavat opintojakson arvosanaan korottavasti.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, oppilasalustuksia ja ryhmätöitä. Opintojakso päättyy loppukeskusteluun. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopetusta on 27 h, omatoimista opiskelua 27 h ja ryhmätyöskentelyä 27 h.

Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Vaihtoehtoinen suoritustapa:

Opintojakso on mahdollista suorittaa lähiopetuksen sijaan tenttimällä kohdassa 10 lueteltu opintojaksokirjallisuus. Tenti sisältää useita esseetehtäviä, joissa opiskelijan on sovellettava itsenäisesti opiskelemaansa tietoa.

Sotahistorian tenttitilaisuudet järjestetään kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Toinen järjestetään kevät- ja toinen syyslukukauden aikana, Kadettikoulun uusinta- ja korotustenttien yhteydessä. Mikäli opiskelija haluaa suorittaa opintojakson kirjattenttina, tulee hänen ottaa yhteyttä opintojakson vastuuoopettajaan viimeistään viisi (5) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa. Sen toteuttamisesta vastaa Sotataidon laitoksen sotahistorian tiedeyhteisö.

2C02HV Liikesodankäynnin 1900-luvun sovellukset, 6 op

Opintomatkalta voivat osallistua vain sotahistoriaa suuntautumisvaihtoehtonaan opiskelevat.

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa 1900-luvun liikesodankäynnin teorioiden kehittymisen sekä tietää, kuinka niitä on sovellettu erilaisissa olosuhteissa ja eri aikakausina. Opintojakson aikana opiskelija syventyy myös puolustusratkaisujen ja doktriinien muotoutumiseen vaikuttaneisiin tekijöihin erilaisissa yhteiskunnallisissa tilanteissa ja historian vaiheissa.

Sisältö:

Opintojaksoon sisältönä ovat liikesodan (Manoeuvre Warfare) kehitysvaiheet, liikesodan teoreettiset mallit (esim. salamasota ja syvän taistelun oppi sekä ilma-maataistelu oppi) ja niiden soveltaminen sekä liikesodan doktriinit ja niihin liittyvät teoreettiset haasteet.

Kirjallisuus:

- Citino, Robert M. 2002. Decisive Victory From Stalemate to Blitzkrieg in Europe, 1899–1940. University Press of Kansas. Ss. 143–283.
- Citino, Robert M. 2004. Blitzkrieg to Desert storm – The Evolution of Operational

Warfare. University Press of Kansas. Ss. 11–152.

- House, Jonathan M. 1985. Toward combined arms warfare: a survey of 20th-century tactics, doctrine, and organization. U.S. Army Command and General Staff College. Ss. 58–78, 86–115.
- Kesseli, Pasi. 2001. In Pursuit of Mobility. Edita. Ss. 77–216.
- Kolstela, Risto. 1998. Clausewitz ja Yhdysvaltain sotataito. Gummerus.
- Kulomaa, Jukka. 2007. Syvään taisteluun. Gummerus.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita. Ss. 437–539.
- Rekkedal, Nils Marius et al. 2013. Operaatiotaito. Operaatiotaidon kehittyminen neljässä suurvallassa. Edita. Ss. 87–213.

Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti (asteikolla 0–5). Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä ryhmä- ja seminaaritöistä (=operaatiotarkastelut).

Oppimispäiväkirja tai tentti arvioidaan numeerisesti arviointiohjeen mukaisesti. Ryhmä- ja seminaarityöt arvioidaan hyväksyty – täydennettävä -periaatteella. Huolessisesti valmistellut ryhmä- ja seminaarityöt vaikuttavat opintojakson arvosanaan korottavasti.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopetusta on 54 h, omatoimista opiskelua 27 h ja ryhmä- tai parityöskentelyä 54 h. Opintojakson aikana sotahistoriaa suuntautumisvaihtoehtonaan opiskelevat opiskelijat tekevät teemaseminaarimatkan, joka sisältää lähiopetusta ja ryhmätyöskentelyä 27 h.

Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Vaihtoehtoinen suoritustapa:

Opintojakso on mahdollista suorittaa lähiopetuksen sijaan tenttimällä kohdassa 10 lueteltu opintojaksokirjallisuus. Tentti sisältää useita esseetehtäviä, joissa opiskelijan on sovellettava itsenäisesti opiskelemaansa tietoa.

Sotahistorian tenttitilaisuudet järjestetään kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Toinen järjestetään kevät- ja toinen syyslukukauden aikana, Kadettikoulun uusinta- ja korotustenttien yhteydessä. Mikäli opiskelija haluaa suorittaa opintojakson kirjatenttinä, tulee hänen ottaa yhteyttä opintojakson vastuupettajaan viimeistään viisi (5) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa. Sen toteuttamisesta vastaa Sotataidon laitoksen sotahistorian tiedeyhteisö.

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op

Valinnaisena opintona, edellyttää 2A01 tai 2C01 suorittamista/vast. tietoja.

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa nykypäivän kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodankäynnin ilmentymisen osana epätavanomaisen sodankäynnin historiaa.

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat epätavanomainen sota (Unconventional Warfare), kumouksellinen (Insurgency) ja vastakumouksellinen (Counter Insurgency, COIN) sodankäynti kylmän sodan aikana ja sen jälkeen sekä terrorismin ja terrorismin torjunnan historia.

Kirjallisuus:

- Galula, David. 2006. Counterinsurgency Warfare. Theory and Practice. Praeger Security International.
- HQ Department of the Army. 2006. FM 3-24 Counterinsurgency. ss. ix-x ja Chapter 1.
- Jones, Seth, G. 2008. Counterinsurgency in Afghanistan. RAND Corporation.
- Kesseli, Pasi (toim.). 1998. Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota. Gummerus.
- Kulomaa, Jukka. 2011. Punaisen Afganistanin puolesta. Edita.
- Seppänen, Esa. 1971. Sissisota – aikamme sota. Kirjayhtymä.
- Norton, Jason. 2007. The French-Algerian War and FM 3-24, Counterinsurgency - a Comparison. - US Army Command and General Staff College.
- UK Ministry of Defence. 2007. Operation BANNER – an Analysis of Military Operations in Northern Ireland.

Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti (asteikolla 0–5). Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä opintojakson aikana tehtävistä ryhmätoista.

Oppimispäiväkirja tai tentti arvioidaan numeerisesti arviointiohjeen mukaisesti. Ryhmätyöt arvioidaan hyväksytyt – täydennettävä -periaatteella. Huolellisesti valmistellut ryhmätyöt vaikuttavat opintojakson arvosanaan korottavasti.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopeutusta on 81 h, omatoimista opiskelua 54 h ja ryhmätyöskentelyä 27 h.

Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Vaihtoehtoinen suoritustapa:

Opintojakso on mahdollista suorittaa lähiopetuksen sijaan tenttimällä kohdassa 10 lueteltu opintojaksokirjallisuus. Tentti sisältää useita esseetehtäviä, joissa opiskelijan on sovellettava itsenäisesti opiskelemaansa tietoa.

Sotahistorian tenttitilaisuudet järjestetään kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Toinen järjestetään kevät- ja toinen syyslukukauden aikana, Kadettikoulun uusinta- ja korotustenttien yhteydessä. Mikäli opiskelija haluaa suorittaa opintojakson kirjatenttinä, tulee hänen ottaa yhteyttä opintojakson vastuupettajaan viimeistään viisi (5) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa. Sen toteuttamisesta vastaa Sotataidon laitoksen sotahistorian tiedeyhteisö.

2.5.3 Pääaineena taktiikka ja sotalinjojen eriytyvät sisältöopinnot**1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op****Osaamistavoite:**

Opintojakson oppimistavoitteena on, että opiskelija syventää tietämystään sodan ajan johtamisen toimintaympäristöstä. Tämä edellyttää, että opiskelija ymmärtää:

- Viranomaisyhteistyön
- Varautumisen
- Median
- Informaatio- ja kommunikaatioaktiviteetit ICA (kineettinen ja ei-kineettinen vaikuttaminen)
- Lainsäädännön ja
- Sotilassosiologian asettamat haasteet ja mahdollisuudet johtamiselle.

Sisältö:

Opintojakso toteutetaan kolmessa eri vaiheessa, joista jokaisella vaiheella on oma teema. Karkeana jaotteluna voidaan pitää seuraavaa jakoa:

1. viranomaisyhteistyö, varautuminen ja lainsäädäntö
2. oman aselajin / puolustushaaran SA -toimintaympäristö
3. ei-kineettinen vaikuttaminen ja sotilassosiologia

Kaikissa osa-alueissa korostuu kokonaisvaltainen johtamiskäsitys, jota mallinnetaan opiskelijoille johtamisen kuution avulla.

Kirjallisuus:

- Moderni kriisilainsäädäntö. Aine, Nurmi, Ossa, et. al., WSOYPRO 2011
- Gunnar Rosen, Juhani Parkkari: Sodan Lait käsikirja. Edita 2004
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää myös erikseen annettavien harjoitus- oppimistehtävien suorittamisen hyväksytysti.

Opintojakson arvosana muodostuu seuraavalla tavalla:

1. vaihe:

- harjoitus- tai oppimistehtäviä kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

2. vaihe:

- oppimistehtävän laadintaa

3. vaihe:

- harjoitustehtävä ja koko opintojakson yhteen kokoava oppimispäiväkirja tai muu kirjallinen työ.

Kurssin arvosana koostuu keskiarvona tenttien/oppimispäiväkirjojen/harjoitustöiden suorituksista sekä numeerisesti arvioitavasta oppimispäiväkirjasta.

Suoritustapa:

Opintojaksolla käytettävät opetus- ja työskentelymuodot tuntimäärineen voivat jakautua esimerkiksi seuraavasti:

- Luennot 40 h,
- Harjoitukset 6 h,
- Omatoiminen opiskelu harjoitustöiden tekeminen mukaan luettuna 75 h
- Ryhmätyöt purkuineen 14 h.

135 tuntia = 5 opintopistettä.

Opintojakson toteutetaan eri lukukausilla, 1. ja 2. vaihe ensimmäisen vuoden kevätlukukaudella ja 3. vaihe toisen vuoden syyslukukaudella.

Ensimmäisessä vaiheessa syvennytään kumppanuuksiin, viranomaisyhteistyöhön, varautumiseen, lainsäädännön ja sotilassosiologisten ilmiöiden vaikutukseen johtamiselle sekä siihen, miten nämä on otettava huomioon johtamisessa. Aiheita lähestytään esimerkkien ja case-tarkasteluiden kautta. Varautumisen osa toteutetaan yhteistyössä STRATL kanssa.

Toisessa vaiheessa opiskelijat analysoivat taktiikan harjoituksiin liittyen oman aselajinsa / puolustushaaransa mukaista toimintaympäristöä pohtien esiin nousevia haasteita johtamiselle yrittäen samalla etsiä niihin ratkaisuita.

Kolmannessa vaiheessa keskiössä on informaatio ja kommunikaatioaktiviteetit sen vaikutus johtamiseen. Johtaminen ei ole mahdollista ilman informaatiota ja opiskelijoiden huomio tulee kiinnittää informaation merkitykseen päätöksenteossa kaikilla tasoilla. Kolmannessa vaiheessa informaation ja sen manipuloinnin merkitystä tarkastellaan esimerkkien kautta. Viitekehystenä käytetään Alvin ja Heidi Tofflerin muodostamaa kolmen maailman mallia, jonka mukaan yhteiskunta on käyttänyt työkalujaan sodankäynnin välineinä - viimei-

simpänä informaatioyhteiskunta, jossa aseina ovat mm. kännykät, videot ja GPS:t. Strategisen viestinnän kautta siirrytään informaatio-operaatioiden käsittelyyn yksityiskohtaisten esimerkkien avulla.

Opintojakson kolmannessa vaiheessa palataan ensimmäisen ja toisen vaiheen aiheisiin linkittämällä sotilassosiologiset ilmiöt informaation ja sen manipuloinnin merkitykseen - suojautuminen psykologiselta vaikuttamiselta ja joukon henkisen suorituskyvyn turvaaminen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

JOSPEL/MPKK laitoksen sotahistorian tiedeyhteisö.

2C02DV_14 Joukkoyksikön taistelu rakennetulla alueella, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelija osaa opintojakson jälkeen:

- Tulkita suunnitteluperusteet ja komentajan antamat perusteet rakennetun alueen toimintavaihtoehdoiksi. (taso 5)
- Yhdistellä sotapelin tuloksilla perustellen järkevän toimintavaihtoehdon (taso 5)
- Perustella tehtyjä johtopäätöksiä suunnitteluprosessin vaiheiden 1-3. avulla (taso 5)
- Analysoida rakennetulla alueella taistelun kannalta keskeisen tiedon suunnitteluperusteet (SUPE) asiakirjaan. (taso 4)
- Soveltaa suunnitteluprosessia työkaluna käytettävissä olevan ajan ja muiden tarpeiden mukaisesti. (taso 3)
- Selittää suunnitteluprosessin mukaisen taistelusuunnitelman laatimisen vaiheet ja osa-alueet. (taso 2)
- Ilmaista omin sanoin rakennetun alueen eroja muihin taistelumaastoihin ja yleistää niiden välille merkityssuhteita. (taso 2)
- Selittää vihollisen hyökkäävän mekanisoidun joukon toimintaperiaatteet rakennetulla alueella sitoen toiminnan viimeisen 20 vuoden sotiin (taso 2)
- Erotella maavoimien taistelu 2015 periaatteiden vaikutukset rakennetulla alueella käytävään taisteluun sekä sen seurannaisvaikutukset. (taso 2)
- Tunnistaa muista viranomaisista keskeisimmät yhteistyökumppanit ja kertoa heidän vastaamistaan asiakokonaisuuksista. (taso 1)

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö on joukkoyksikön taistelun suunnittelu rakennetulla alueella sekä rakennetun alueen luomat erityispiirteet. Opintojaksoon sisältyy joukkoyksikön suunnitteluprosessi, päätös, taistelusuunnitelma sekä esikunnan toiminta. Esikuntatyöskentely voidaan toteuttaa joko pataljoonan tai taisteluosaston esikuntarakenteella. Komentajan ja esikunnan avainhenkilöstön johtamissuoritukset opintojakson aikana arvioidaan.

Kirjallisuus:

- Rakennetun alueen taistelun käsikirja
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012

- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O -ALJO, 2013)
- A2 mekanisointi pataljoonassa taistelussa (A2 MekP 2005)
- Olli Järvinen: Valmiusyhtymälle alistetun mekanisoidun taisteluosaston käyttö hyökättäessä rakennetulla alueella. Maanpuolustuskorkeakoulun diplomityö.
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty-hylätty laadittavien oppimistehtävien ja annettujen näyttöjen perusteella. Opintojaksoon voi kuulua tenttiluontoisesti toteutettava oppimistehtävä, jolla mitataan aihepiirin keskeisten oppisisältöjen hallintaa.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan lähiopetuksena (10 h), maastotarkasteluina (8 h) sekä oppimistehtäviä tekemällä (23 h). Oppimistehtävät voivat olla esimerkiksi päätöksen tai taistelusuunnitelman tai niiden osien laatimista joko yksin, pienryhmissä tai esikuntatyöskentelyä. Näiden lisäksi opintojaksoon liittyy sotaharjoituksena toteutettava vaihe (40 h), jossa laaditut suunnitelmat testataan.

Opetus tapahtuu suomenkielellä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoululla ja sen toteuttamisesta vastaa Taktiikan laitoksen kadettien opetusryhmä.

2C02EV_14 Joukkoyksikön viivytystaistelu laajalla alueella, 4 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa yhdistää aiempia taktiikan ja sitä tukevien opintojen asiakokonaisuuksia joukkoyksikön toimintaympäristöön viivytyksessä. Opiskelija harjaantuu joukkoyksikön komentajan ja esikunnan tilanteenarvio- ja päätöksentekoprosessissa, ja pystyy soveltamaan aikaisemmin oppimaansa tietoa joukkoyksikön viivytyksessä ja aktiivisessa puolustustaistelussa Pohjois-Suomen erityisolosuhteissa. Lisäksi opiskelija harjaantuu joukkoyksikön alajohtoportaiden toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa.

Sisältö:

Ydinaineksena ovat joukkoyksikön viivytystaistelun suunnitteluprosessi, viivytystaistelun johtaminen laajalla alueella sekä Pohjois-Suomen toimintaympäristö.

Kirjallisuus:

- Pentti Airio: Sallan suunnan taistelut 1939 – 1940
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPTS-TOS-O -ALJO, 2013)

- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML). 2005
- A2 Mekanisoitu pataljoona taistelussa (2005)
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/ 2001)
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää opintojakson oppimistehtävien ja opintojakson tentin hyväksytyä suorittamista sekä osallistumista opintojaksolla järjestettävään harjoitukseen. Oppimistehtävinä laaditaan joukkoyksikön suunnitteluprosessin tuotteita sekä yksilö- että ryhmätöinä. Opintojakson arvosana määräytyy esimies- ja vertaisarvioinnin sekä tentin perusteella. Opintojakso arvioidaan numeraalisella arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan oppitunnein, karttarajoituksin, maastotarkasteluin, kirjallisuuteen tutustuen ja ryhmätöin sekä tekemällä oppimistehtäviä. Luennoilla käsitellään toimintaympäristöä, taistelun suunnittelua ja toimeenpanoa. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähdekirjallisuuden (teosten) tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Opintojakson laskennallinen kuormittavuus on maastovuorokausien osalta 90 tuntia sekä etätehtävien ja luentojen osalta 18 tuntia.

Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätöinä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti.

Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus ja taistelusuunnitelman testaaminen yksipuoleisena sotapelinä joukkoyksikön taistelun johtamisesta. Ajattelun syvyyttä lisätään laatimalla suunnitelmia ja päätöksiä, joissa opiskelijat soveltavat oppimaansa.

Organisaationa käsitellään vahvistetuista harjoitusvahvuuksista muodostettua joukkoyksikköä joka taistelee ylempään johtoportaan osana. Opintojakson taktinen raami muodostetaan normaalioloissa laaditun, kuvitteellisen operaatiosuunnitelman pohjalta. Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Taktiikan laitoksen järjestämänä. Maastoharjoitus toteutetaan Sodankylän alueella.

2C02FV_14 Valmiusyhtymän taistelu, 3 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää valmiusyhtymän taistelun periaatteet ja kykenee käyttämään ja soveltamaan tietojaan ja taitojaan valmiusyhtymän osana taistelevan joukkoyksikön taistelun suunnittelussa ja johtamisessa. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy arvioimaan taktisia ratkaisujaan ja niiden välisiä suhteita ja yhdistämään aiempien opintojen asiakokonaisuuksia valmiusyhtymän joukkoyksikön toimintaympäristöön hyökkäyksessä.

Opiskelija kykenee tuottamaan joukkoyksikön komentajan ja esikunnan tilanteenarvio- ja päätöksentekoprosessiin liittyviä suunnitelmia. Opiskelija toteuttaa käytännössä joukkoyksikön alajohtoportaiden toiminnan suunnittelua ja johtamista. Lisäksi opiskelija ymmärtää kohtaamistaistelun erityisolosuhteet.

Sisältö:

Sisältönä on valmiusyhtymän hyökkäyksen suunnittelu ja johtaminen, taistelusuunnitelman laatiminen ja tämän testaaminen. Painopisteenä on joukkoyksikön komentajan ja esikunnan suunnitteluprosessi ja päätöksen tekeminen hyökättäessä mekanisoitua vihollista vastaan.

Kirjallisuus:

- Porin Jääkäriprikaati (harjoitusvahvuus A1, 2004)
- Jääkäripataljoona (PSAJON) taktinen ohje (2006)
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos 2012)
- Maavoimien alueellisten joukkojen jääkäripataljoonan taisteluosaston ohje (JPT-STOS-O -ALJO, 2013)
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (JYKSSUPE). 2012
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML). 2005
- A2 Mekanisoitu pataljoona taistelussa (2005)
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/ 2001)
- Muu kirjallisuus koostuu opintojakson toimeenpanokäskyssä määritetyistä ja Pvmoodle -verkkosovelluksessa jaettavista opintomonisteista

Arviointi:

Opintojakson erilliset ryhmätyöt ja oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti. Opintojakso tentitään jakson lopussa sovelletulla koulutyöllä. Opintojakso arvioidaan numeraalisesti arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa.

Suoritustapa:

Opintojakson laajuus on 3 opintopistettä ja se toteutetaan luennoin (3h), ryhmätöin (2 h) ja kartta- ja KESI-harjoituksin sekä maastotarkasteluin (50 h). Opintojaksojen luentojen tarkoituksena on johdattaa opiskelija aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää niiden tarjoamaa tietoa. Opintojaksoon kuuluu taistelusuunnitelman tekeminen rauhan ajan operatiivisin perustein, tehdyn suunnitelman maastontarkastelun sekä testaus KESI-pelinä.

Opintojakso toteutetaan opettajaohjauksessa oppilaiden itsenäisenä työskentelynä, jossa oppilaat pääsevät soveltamaan oppimaansa.

Opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa ja sen järjestää Sotataidon laitos.

2C02MERI Merisodan teoria ja meripuolustuksen uhkakuva, 7 op

Osaamistavoite:

Opiskelija tuntee 1900-lukujen merkittävät merisotaoperaatiot ja ymmärtämään niiden vaikutuksen nykyaikaiseen merisodankäyntiin.

Opiskelijan on kyettävä laatimaan toimintaympäristöanalyysi sekä taisteluosaston/rannikkoalueen uhka-arvio. Lisäksi opiskelijan on jakson jälkeen kyettävä toimimaan kurssin muissa taktiikan opintojaksojen harjoitustöissä aihealueen erityisosaajana.

Sisältö:

Opintojakson ensimmäisellä osajaksolla perehdytään merisodan teoreetikoihin, merisodan teorioihin, merisodan käsitteisiin ja määritelmiin sekä 1900-luvun merkittäviin merisotaoperaatioihin.

Opintojakson toisessa osajaksossa perehdytään meripuolustuksen uhkakuvaan ja toimintaympäristöön. Jakson aikana suoritetaan noin 5vrk:n maastontiedustelu keskeisille toiminta-alueille.

Kirjallisuus:

- Rekkedal Nils Marius, 2006: Nykyaikainen sotataito – Sotilaallinen voima muutoksessa ISBN: 951-25-1733-7.
- Huttunen Mika, 2005: Näkökulmia taktikkaan – taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 3 Nro 1.
- Huttunen Mika, 2010: Monimutkainen taktikka, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 1 Nro 2/2010
- Vego Milan: Soviet Naval Tactics, 1992
- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003
- Wikström Kaarle: Merisodan kuva 2025, MERISK julkaisusarja A nro 1/2005
- Meripuolustuksen operatiivinen konsepti 2025, MERIVE, 2011
- Merisodankäynnin kehityslinjoja, MPKK:n julkaisusarja 4 nro 4/2005
- Petteri Jouko, Harri Niskanen: Iso-Britannian merikuljetukset ja maaoperaatiot Falklandin sodassa. MPKK:n julkaisusarja 2 n:o 6.
- Theodore L. Gatchel: At the Water's Edge, 1996
- ISBN 1-55750-308-7

Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet sotataidon perusteet -kurssin oppisisällön kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa koulutusportaalissa.

Oheiskirjallisuus:

- Till Geoffrey: Seapower- A Guide to the Twenty First Century, 2004
- Till Geoffrey: Maritime Strategy and the Nuclear Age

Arviointi:

Merisodan teoria osajakson päätteeksi järjestetään tentti. Ryhmätöinä suoritettavat meriso- taoperaatioiden esittelyt sekä analysoinnit arvioidaan hyväksytyt/ hylätty periaatteella. Ryh- mätöyt ja erilliset oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti.

Meripuolustuksen uhkakuva osajakson päätteeksi järjestetään kirjallinen tentti.

Opintojakso arvioidaan MPKK:n arviointiohjeen mukaisesti numeerisesti asteikolla 1-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu luennoista, omatoimisesta opiskelusta, ryhmätöistä, harjoituksista ja kirjallisesta oppimistehtävästä. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuk- sen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan kokonaisuudessaan Merisotakoulussa. Opintojaksosta vastaa tak- tiikan opettajaryhmä/MERISK.

2C02DVMERI Merivoimien huoltojärjestelmä, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelijan on tunnettava meripuolustuksen tukitoiminnat sekä huoltojärjestelmä. Opiske- lijän on osattava merihuoltopataljoonan käytön perusteet sekä toiminta osana meripuolus- tusalueen huoltoa. Opiskelijan on tunnettava merivoimien erikoismateriaalin huoltojärjest- elmä sekä meripuolustuksen joukkojen vaatiman huollon logistiset perusteet.

Sisältö:

Opintojakson aikana perehdytään meripuolustuksen tukitoimintoihin sekä huoltojärjestel- mään.

Kirjallisuus:

- Logistiikkaopas (LOGOPAS) luonnos, Pääesikunta, 2013, ST IV
- Huollon käsikirja (Hkäsik), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001
- Huoltopalveluopas (HPalvOpas) luonnos, Pääesikunta, 2002

- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Täydennysopas (TäydOpas) luonnos, Pääesikunta, 2002

Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2

Arviointi:

Opintojakson arviointi on hyväksytyt/hylätty. Opintojakson arviointi perustuu opintojakson aikana laadittavaan muistioon tai oppimispäiväkirjaan.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, luennoin, ryhmitöin ja oppimistehtävin. Ryhmätöiden purkuun, oppimistehtäviin ja harjoituksiin liittyy olennaisesti opetuskeskustelut.

Opintojakso koostuu luennoista, omatoimisesta opiskelusta, ryhmätöistä ja harjoituksista, harjoituksista sekä kirjallisesta oppimistehtävästä. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Merisotakoulussa. Opintojaksosta vastaa taktiikan opettajaryhmä/MERISK.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan toisen opintovuoden keväällä.

2C02EVMERI14 Taisteluosaston taistelu 1, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelijan on osattava alueellisen taisteluosaston ja taisteluosaston (laiv) joukkojen toiminnan suunnittelun perusteet.

Sisältö:

Alueellisen taisteluosaston ja taisteluosaston (laiv) taistelun suunnitteluun ja toimintojen yhteensovittamiseen perehtyminen. Rannikkotaisteluharjoituksen valmisteluihin perehtyminen.

Kirjallisuus:

- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2

- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008, SAP 7610-10101035
- Laivastotaktiikka 2012
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002, PUMA 7610-448-7286
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008, SAP 7610-10099224
- Sotilasmerkitö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001, PUMA 7610-448-7255
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1073

Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003
- Rekkedal, Nils Marius: Nykyaikainen sotataito - sotilaallinen voima muutoksessa, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2006, ISBN 951-25-1733-7

Arviointi:

Opintojakson arviointimuodostu laajastakirjallisestakotityöstä, joka arvioidaan numeerisesti. Opintojakso arvioidaan MPKK:n arviointiohjeen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu luennoista, ryhmätöistä, harjoituksista sekä rannikkotaisteluharjoituksen valmistelutöistä ja omatoimisesta opiskelusta.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Merisotakoulussa sekä operatiivisissa yksiköissä rannikkotaisteluharjoituksen aikana. Opintojaksosta vastaa taktiikan opettajaryhmä/MERISK.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan toisen opintovuoden keväällä.

2C02FVMERI14 Taisteluosaston taistelu 2, 2 op

Osaamistavoite:

Opiskelijan on osattava merivoimien laivasto- ja rannikkojoukkojen taisteluosastojen toiminnan suunnittelun ja johtamisen perusteet osana yhtymän taistelua.

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään käytännössä laivasto- sekä alueellisen taisteluosaston toiminnan suunnitteluun ja johtamiseen esikunnissa. Opintojaksoon sisältyy laivueharjoitus ja/ tai rannikkotaisteluharjoitus merivoimien harjoitustoimintakalenterin mukaisesti.

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2
- Laivastotaktiikka (LT), 2012
- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008, SAP 7610-10101035
- Meripuolustuksen operatiivinen konsepti 2025, MERIVE, 2011
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002, PUMA 7610-448-7286
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008, SAP 7610-10099224
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001, PUMA 7610-448-7255
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999, ISBN 951-25-1073

Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsitellään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu laajasta kirjallisesta tentistä, joka arvioidaan numeerisesti.

Opintojakso arvioidaan MPKK:n arviointiohjeen mukaisesti numeerisella arvosanalla asteikolla 1-5.

Suoritustapa:

Opintojakso koostuu luennoista, omatoimisesta opiskelusta, ryhmätöistä, harjoituksista sekä kirjallisesta oppimistehtävästä, jotka sisältyvät omatoimiseen opiskeluun ja ryhmätöihin.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Merisotakoulussa rannikkotaisteluharjoituksessa. Tentti suoritetaan erikseen määritettävissä paikoissa. Opintojaksosta vastaa taktiikan opettajaryhmä/MERISK

2C02AILMA Ilmasodan teorit ja ilmiöt, 7 op

Osaamistavoite:

Opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA muodostavat kokonaisuuden, jonka aikana opiskelija

- Perehtyy toimialansa taktiikkaa määrittäviin tai rajoittaviin ilmiöihin perusteellisesti ja yhdistelee oppimaansa,
- Tulkitsee ilmiöitä sekä sodankäynnin yleisen teorian, ilmasodankäynnin teorian että muiden toimialansa sodankäynnin ilmiöiden tutkimiseen soveltuvien teorioiden kautta.

Osaamistavoitteena on että opiskelija tietää sodankäynnin yleisen teoriapohjan ja osaa tarkastella oppimaansa (toimialansa taktiset ja tekniset järjestelmäkurssit ja/tai harjoitukset) tämän teoreettisen kehityksen ja ilmasodankäynnin teoreettisen viitekehyksen kautta.

Sisältö:

Aselajin/toimialan/kaluston mukainen taktiikka osana ilmaoperaatioalueen taistelua. Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan esittämistä opinnoista/kursseista ja niiden pohjalta laaditusta raportista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta. Opintojakson sisällöksi voidaan esimerkiksi HN-koulutuksessa olevalta opiskelijalta hyväksyä HN-taktiikka.

Raportissa opiskelija kuvaa aselajinsa/toimialansa/kalustonsa taktisen käytön perusteet ja periaatteet ja sen liittymisen osaksi ilmaoperaatioalueen taistelua (ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin). Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin.

Opintojaksosta laaditaan raportti.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää ilmiön ja siihen liittyvän keskeisen kirjallisuuden. Esimerkkeinä tästä voi olla toimialan taktikkaan liittyvä taktinen ohjeistus (TOP 1) ja järjestelmien ohjekirjallisuus. Tarvittaessa ILMASK:n sotataidonpääopettaja auttaa kirjallisuuden valinnassa.

Arviointi:

Raportti arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määräytyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan kirjalliset raportit, jotka voivat olla jatkumo toisilleen. Opiskelija määrittää raporttinsa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti. Raportti kirjoitetaan suomenkielellä.

Opintojakson edistymistä seurataan opintojakson vastuuopettajan ja opiskelijan henkilökohtaisen mentorin toimesta opiskelijan raportin ja opetuskeskustelujen kautta. Opetuskieli pääosillaan suomi, osa opinnoista voidaan toteuttaa muillakin kielillä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojen toteutuspaikka valikoituu opiskelijan tarpeiden mukaan. Opintojen kokonaisuudesta vastaa ILMASK:n sotataidon pääopettaja.

2C02BILMA Ilmapuolustuksen taistelun erityispiirteet, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA muodostavat kokonaisuuden, jonka aikana opiskelija

- Perehtyy toimialansa taktiikkaa määrittäviin tai rajoittaviin ilmiöihin perusteellisesti ja yhdistelee oppimaansa,
- Tulkitsee ilmiöitä sekä sodankäynnin yleisen teorian, ilmasodankäynnin teorian että muiden toimialansa sodankäynnin ilmiöiden tutkimiseen soveltuvien teorioiden kautta.

Osaamistavoitteena on että opiskelija tietää sodankäynnin yleisen teoriapohjan ja osaa tarkastella oppimaansa (toimialansa taktiset ja tekniset järjestelmäkursnit ja/tai harjoitukset) tämän teoreettisen kehyyksen ja ilmasodankäynnin teoreettisen viitekehyyksen kautta.

Sisältö:

Aselajin/toimialan/kaluston mukainen taktiikka osana ilmaoperaatioalueen taistelua. Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan esittämistä opinnoista/kursseista ja niiden pohjalta laaditusta raportista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta. Opintojakson sisällöksi voidaan esimerkiksi HN-koulutuksessa olevalta opiskelijalta hyväksyä HN-taktiikka.

Raportissa opiskelija kuvaa aselajinsa/toimialansa/kalustonsa taktisen käytön perusteet ja periaatteet ja sen liittymisen osaksi ilmaoperaatioalueen taistelua (ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin). Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin.

Opintojaksosta laaditaan raportti.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää ilmiön ja siihen liittyvän keskeisen kirjallisuuden. Esimerkkeinä tästä voi olla toimialan taktiikkaan liittyvä taktinen ohjeistus (TOP 1) ja järjestelmien ohjekirjallisuus. Tarvittaessa ILMASK:n sotataidonpääopettaja auttaa soveltuvan kirjallisuuden valinnassa.

Arviointi:

Raportti arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määntyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan kirjalliset raportit, jotka voivat olla jatkumo toisilleen. Opiskelija

määrittää raporttinsa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti. Raportti kirjoitetaan suomenkielellä.

Opintojakson edistymistä seurataan opintojakson vastuupettajan ja opiskelijan henkilökohtaisen mentorin toimesta opiskelijan raportin ja opetuskeskustelujen kautta. Opetuskieli pääosillaan suomi, osa opinnoista voidaan toteuttaa muillakin kielillä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojen toteutuspaikka valikoituu opiskelijan tarpeiden mukaan. Opintojen kokonaisuudesta vastaa ILMASK:n sotataidon pääopettaja.

2C02CILMA Sotataidon soveltavat teoriat, 3 op

Osaamistavoite:

Opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA muodostavat kokonaisuuden, jonka aikana opiskelija

- Perehtyy toimialansa taktiikkaa määrittäviin tai rajoittaviin ilmiöihin perusteellisesti ja yhdistelee oppimaansa,
- Tulkitsee ilmiöitä sekä sodankäynnin yleisen teorian, ilmasodankäynnin teorian että muiden toimialansa sodankäynnin ilmiöiden tutkimiseen soveltuvien teorioiden kautta.

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy ilmasodankäynnin tulkitsemiseen soveltuviin vaihtoehtoihin teorioihin, joiden kautta syventää osaamistaan toimialansa taistelusta osana ilmaoperaatioalueen taistelua.

Sisältö:

Opiskelija esittää tämän jakson sisällöksi teoriakokonaisuuksia, joita ei ole vielä sisällytetty hänen opintoihinsa. Teoriakokonaisuus voi olla sotataidon tai jonkun muun oppiaineen tai tieteenalan teoria, kurssi tai kirjallisuutta. ILMASK:n sotataidon pääopettaja hyväksyy sisällöt opiskelijakohtaisesti ja valvoo opintojakson tasapuolista kuormittavuutta. Raporttissaan opiskelija tarkastelee valitsemansa teoriasisällön vaikuttavuutta oman toimialansa/kalustonsa/aselajinsa taktiikkaan.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää oppimispäiväkirjassaan ilmiön ja siihen liittyvän keskeisen kirjallisuuden.

Tarvittaessa ILMASK:n pääopettaja auttaa kirjallisuuden valinnassa.

Arviointi:

Raportti arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määräytyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja

2C02CILMA laaditaan kirjalliset raportit, jotka voivat olla jatkumo toisilleen. Opiskelija määrittää raporttinsa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti. Raportti kirjoitetaan suomenkielillä.

Opintojakson edistymistä seurataan opintojakson vastuunopettajan ja opiskelijan henkilökohtaisen mentorin toimesta opiskelijan raportin ja opetuskeskustelujen kautta. Opetuskieli pääosillaan suomi, osa opinnoista voidaan toteuttaa muillakin kielillä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojen toteutuspaikka valikoituu opiskelijan tarpeiden mukaan. Opintojen kokonaisuudesta vastaa ILMASK:n sotataidon pääopettaja.

2C02DILMA Sotataidon paradigma tieteiden kentässä, 2 op

Osaamistavoite:

Opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA muodostavat kokonaisuuden, jonka aikana opiskelija

- Perehtyy toimialansa taktiikkaa määrittäviin tai rajoittaviin ilmiöihin perusteellisesti ja yhdistelee oppimaansa,
- Tulkitsee ilmiöitä sekä sodankäynnin yleisen teorian, ilmasodankäynnin teorian että muiden toimialansa sodankäynnin ilmiöiden tutkimiseen soveltuvien teorioiden kautta.

Opintojaksossa 2C0DILMA opiskelija osaa soveltaa aikaisempien sotataidon opintojaksojen sekä pro gradu -työskentelyn kautta syntynyttä ymmärrystään sotataidon ilmiöistä. Opiskelija osaa hyödyntää ulkopuolista teoriaa arvioidessaan sotataidon paradigmaa tieteiden kentässä. Opintojakson tavoitteena on edistää osaltaan ilmasotataidon tieteellisen tutkimuskulttuurin jäsentymistä.

Sisältö:

Opintojaksossa 2C0DILMA opiskelija perehtyy toimialansa taktiikkaa määrittäviin tai rajoittaviin ilmiöihin ja tulkitsee niitä sodankäynnin yleisen teorian, ilmasodankäynnin teorian ja muiden sodankäynnin ilmiöiden tutkimiseen soveltuvien teorioiden kautta. Opintojakson sisältöjen kautta opiskelija perehtyy sotataidon vallitsevasta paradigmat johtuviin haasteisiin yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa ja edistää osaltaan ilmasotataidon tieteellisen tutkimuskulttuurin jäsentymistä. Opintojakso sisältää itsenäistä työskentelyä tiedonrakennusprosessissa, joka jäsentyy aikaisempien sotataidon opintojaksojen sisältöjen, itsenäisen pro gradu-työskentelyn, toisten opiskelijoiden laatimien tutkimusten arviointien, määritetyn kirjallisuuden sekä aktiivisen seminaarityöskentelyn kautta. Opiskelijalta edellytetään aktiivista osallistumista seminaarityöskentelyyn, puolustamalla omia näkemyksiään ja argumentoimalla muiden esityksiä. Tavoitteena on käsitteellistää sodan- ja sotataidon vallitsevien paradigmojen välisiä eroja saavutettavissa olevien tulosten ja menetelmien suhteen.

Kirjallisuus:

Opiskelijan tutkimuksessaan käyttämä tutkimusmenetelmiin ja tieteen filosofiaan liittyvä kirjallisuus, ja kaikille yhteisesti Thomas S. Kuhn: The Structure of Scientific Revolutions. Kirja tulee sisäistää ennen seminaariin osallistumista.

Muu täydentävä lukemisto:

- Riku Juti: Tiedon filosofiaa
- Huttunen Mika: Monimutkainen taktiikka (2010)
- Huttunen Mika ja Metteri Jussi: Ajatuksia Operaatitaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta (2008)
- Huttunen Mika: Näkökulmia Taktiikkaan (2005)
- Kuhn Thomas: The road since structure (2000)

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksyty / täydennettävä periaatteella.

Suoritustapa:

Seminaarityöskentelyn menetelmät, esitelmät, raportit, opponointi, opetuskeskustelut ja väittelyt.

Opintojaksolla voidaan käyttää opetuskielenä suomea tai englantia.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson seminaari järjestetään ILMASK:n sotataidon opettajaryhmän toimesta.

Valinnaiset opinnot yhteensä 10 op

Opinnot valitaan toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta korkeakoulusta.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op**2YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op****Osaamistavoite:**

Opintojaksolla kerrataan, mitä ovat tiede ja tutkimus, tutkimustoiminnan hyvät käytänteet ja tutkimuseettiset normit. Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimustoiminnan merkityksen puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämisessä. Opiskelija muistaa Maanpuolustuskorkeakoulun eri tutkimusalueet ja niissä käytettäviä tutkimusmenetelmiä ja osaa käyttää tieteellisiä tutkimusmenetelmiä pro gradu -tutkielman laatimiseen.

Sisältö:

- Tieteenfilosofian perusteet
- Tutkimusetiikka
- Tieteellinen kirjoittaminen ja lukeminen
- Tieteellisen tutkimuksen terminologia

- Tutkimustoiminta yliopistoissa yleisesti ja osana opinnäytteiden tekemistä
- Tutkimustoiminnan merkitys puolustusvoimissa
- Sotatieteet ja tutkimus Maanpuolustuskorkeakoulussa?
- Tiedonhaku
- Turvaluokitellun materiaalin käsittely ja käyttö tutkimuksessa
- Harjoitustyö
- Pro gradu -tutkielman laadinta ja tavoitteet

Kirjallisuus:

Opintojaksolla käytettävä opintomateriaali koostuu luentomateriaalista, valikoiduista opinnäytteistä sekä erikseen määrättävästä kirjallisuudesta.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopetukseen ja oppimistehtävien hyväksytyt suorittamista.

Suoritustapa:

Luennot ja harjoitustyö

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu

2C05TAKT Taktiikan tutkimus, 12 op

Osaamistavoite:

Sotatieteiden maisterin tutkintoon kuuluvan tutkimuskoulutuksen (operaatiotaito ja taktiikka pääaineena) kokonaistavoitteena on syventää metodisia ja käytännön valmiuksia tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseksi operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksen tekemisessä, josta näyttönä on pro gradu -tutkielman laatiminen.

Taktiikan tutkimus-opintojakson oppimistavoitteena on syventää metodisia ja käytännön valmiuksia tieteellisen tutkimuksen tekemiseksi, kehittää tieteellistä ajattelukykyä ja kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita noudattaen. Opintojaksoon kuuluu tyypillisesti operaatiotaidon ja taktiikan merkittävimpien tutkimusmenetelmien ja niiden käytön opetus esimerkkeineen mukaan lukien näyttöön perustuva tutkimus painottuen satunnaistetun ja kontrolloidun kokeen (SKK) johtamiseen. Opintojakso toteutetaan luentoina, ohjattuina oppimistehtävinä, satunnaistetun ja kontrolloidun kokeen kurssina ja tenttinä.

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi Taktiikan laitoksen julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä opinnäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opintojakson tärkeimmät asiasällöt jakautuvat seuraavasti:

- 20 luentoa
- 4 oppimistehtävää (taktiikan tutkimusmenetelmät, taktiikan trendit, tutkimuksen trendit ja SKK)
- Satunnaistetun ja kontrolloidun kokeen kurssi
- Tentti: Tutkimusmenetelmien soveltaminen käytäntöön.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Mitattua taktiikkaa – Komppanian hyökkäyksen menestystekijät, 2010
- Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ486 30.8.2013).
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu oppimistehtävistä, tentistä ja jatkuvasta arvioinnista. Sekä oppimistehtävät, tentti että koko opintojakso arvioidaan hyväksyty/hylätty -periaatteella. Oppimistehtävien, tentin ja koko oppimisprosessin arviointiin sisältyy verraten paljon yksityiskohtaista palautetta. Tämä palaute kirjataan ja/tai annetaan suoraan vastauspereihin sekä kasvokkain.

Hylätty-tapauksissa suoritetaan joko oppimistehtävä uusintana tai tentti uusin kysymyksiin.

Suoritustapa:

Opetusmenetelmien valintaan vaikuttavat tavoitteiden ja opettajan lisäksi erityisesti opiskelijat. On tärkeää jo etukäteen miettiä, mutta erityisesti opetuksen aikana aistia, kuinka opiskelijat motivoituvat ja sitoutuvat tutkimuksen ja -menetelmien opiskeluun ja kuinka tehokkaasti oppiminen toteutuu. Opiskelijat eivät itsestään selvästi hyväksy ja omaksu esitettyjä asioita ja/tai niiden esittämistapoja. Olennaista on perustella asiasällön lisäksi myös opetusmenetelmiin liittyvät valinnat hyvin.

Käyttökelpoisia opiskelumenetelmiä ovat ongelmalähtöinen oppiminen, tekemällä oppiminen ja havainnollistava opetus. Opintojaksolla käytetään useita opetus- ja opiskelumenetelmiä. Opetuksessa painotetaan aktiivisia oppimistehtäviä ja oppimiskeskusteluja. Perusteita opiskellaan luennoilla ja itseopiskeluna, mutta tekemistä ja asioita syventäviä keskusteluita painotetaan mahdollisimman paljon. Luennoilla painotetaan asioita, joita voi olla hankala

oppia pelkästään kirjallisesta materiaalista. Opiskelijoita kannustetaan aktiiviseen perustaiden opiskeluun sekä rohkeaan keskusteluun luennoilla.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Taktiikan tutkimus -opintojakso toteutetaan kokonaisuudessaan Maanpuolustuskorkeakoululla Santahaminassa Sotataidon laitoksen johtamana. Opintojaksosta vastaa Taktiikan laitoksen tutkimusryhmän maistereiden vastuuoopettaja.

2C05STRA Strategian tutkimus, 12 op

Osaamistavoite:

Opiskelija ymmärtää strategian tutkimuksen lähtökohdat niin, että kykenee käyttämään niitä hyvin omassa tutkimustyössään ja kykenee arvioimaan tieteenalan keskustelua näiden lähtökohtien perusteella.

Sisältö:

Strategian ja kansainvälisten suhteiden keskeisimpien teoriakoulukuntien ontologiset, epistemologiset ja metodologiset lähtökohdat ja niiden asema tutkimuksen tekemisessä sekä tutkimusmenetelmät.

Opintojaksoon integroidaan 1 op opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op - toinen op on integroitu opintojaksoon 2C04STRA).

Kirjallisuus:

- Russett & Starr, ”World Politics: Menu for Choice” (7th edition tai uudempi)
- Robert Jackson and Georg Sorensen: “Introduction to International Relations Theories and Approaches” (2nd edition tai uudempi)
- Sipilä, Joonas - Koivula, Tommi (2013). Kuinka strategiaa tutkitaan. Strategian laitos, julkaisusarja 2, No 50.
- Sivonen, Pekka (toim. 2013). Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen. Strategian laitos, julkaisusarja 1, No 33.

Lisäksi artikkeleita ja muita teoksia kurssin harjoitteina ja tutkielman aiheiden mukaisesti erikseen sovittavalla tavalla.

Arviointi:

Opintojakson arviointiin kuuluu kirjallisten töiden arviointi ja jatkuva opettaja-arviointi. Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty-hylätty.

Suoritustapa:

Kurssi toteutetaan pääosin asiantuntija-alustusten käynnistämänä monimuoto-opiskeluna. Kurssiin kuuluu neljä lähijaksoa ja niitä yhdistävät etäjakso. Lähipäivinä luodaan perusteita strategian teoriakentän ja tutkimusmenetelmien ymmärtämiselle. Lisäksi lähipäivillä opiskellaan luennoin ja käytännön harjoittein tutkijan taitoja. Etäjaksoilla opiskelija perehtyy hänelle osoitettuun materiaaliin, valmistele kirjallisen esseen, jossa vertailee eri te-

oriakoulukuntien lähtökohtia ja niiden vaikutuksia tutkimukselle sekä laatii muita harjoitustöitä. Pienryhmätöiden ja itsenäisesti laadittavien esitysten tavoite on tukea opiskelijan pro gradu -työtä antamalla esimerkkejä erilaisista käyttökelpoisista lähestymistavoista tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin sekä laajentamalla opiskelijan metodologista tietämystä. Tavoitteena on, että osia seminaaritutkielmasta voidaan käyttää suoraan pro gradu -työssä.

Valtaosa kurssimateriaalista on englanninkielistä.

Opintojakson opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa. Kielen asiantuntijan tekstin- ja kielenhuollon ohjaus toteutetaan verkkotuettuna monimuoto-opiskeluna.

Sotataidon laitoksen strategian professori, apunaan menetelmäopettaja vastaa opintojakson suunnittelusta ja johtamisesta.

2C05SHIS Sotahistorian tutkimus, 12 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija hallitsee sotahistorian tutkimuksen menetelmät ja pystyy laatimaan pro gradu -tutkielman. Opintojakson päätyttyä opiskelijan on kyettävä tarkastelemaan menneisyyttä kriittisesti, tieteelliseen ajatteluun perustuen.

Sisältö:

Opintojaksolla syvennetään tietämystä (sota)historian tutkimuksen tieteellisestä traditiosta, erilaisten tutkimusmenetelmien ja lähdeaineistojen käytöstä sekä harjaannutaan arksistolähteiden käytössä.

Kirjallisuus:

- Kalela, Jorma. 2000. Historiantutkimus ja historia. Gaudeamus.
- Lauerma, Matti. 1977. Sotahistorian tutkimuksen problematiikkaa ja metodiikkaa. Tiede ja Ase. Suomen sotatieteellisen seuran vuosijulkaisu n:o 35.
- Renvall, Pentti. 1965. Nykyajan historiantutkimus. WSOY.
- Sotahistorian seminaariohje. 2013. (jaetaan opintojakson alussa)

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty -periaatteella. Opintojakson aikana suoritettavat harjoitustehtävät ja tentti arvioidaan hyväksyty-täydennettävä -periaatteella.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää alustuksia, harjoitustehtäviä, perehtymiskäyntejä, tutkimuskirjallisuuteen perehtymistä ja perehtymistä valmistuneisiin tutkimustöihin. Opintojaksoon varatusta ajasta alustuksia on n. 60 tuntia, harjoitustehtäviä n. 110 tuntia, perehtymistä tentittävään metodikirjallisuuteen n. 90 tuntia, tutustumiskäyntejä n. 35 tuntia sekä perehtymistä valmistuneisiin tutkimustöihin n. 30 tuntia.

Yllä esitetty tuntijako on suuntaa-antava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Sotahistorian laitos ja vuodesta 2015 alkaen Sotataidon laitos toteuttaa opintojakson Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Tutkielmaopinnot 34 op

2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Osaamistavoite:

Sotatieteiden maisterin tutkintoon kuuluvan tutkimuskoulutuksen (operaatiotaito ja taktiikka pääaineena) kokonaistavoitteena on syventää metodisia ja käytännön valmiuksia tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseksi operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksen tekemisessä, josta näyttönä on pro gradu -tutkielman laatiminen.

Taktiikan pro gradu -tutkielmaopintojakson tarkoitus on kehittää tieteellistä ajattelukykyä osoittamalla perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, valittujen tutkimusmenetelmien hallintaa ja kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita noudattaen. Aihe liitetään puolustusvoimien kehittämiseen. Aihe voi olla osa laajempaa puolustusvoimia kehittävää tutkimusprojektia. Taktiikan tutkimuksen menetelmäopintojakson jälkeen toteutettavassa työseminaarissa opiskelijan työtä ohjataan seuraavien viiden ydinasian osalta: Tutkimustehtävä, viitekehys, näkökulma ja rajaukset, lähdemateriaali ja työsuunnitelma.

Proseminaarien tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä perehtymällä lähdeaineiston ja menetelmien hakuun, perusteltuun valintaan ja käyttöön sekä tutkimuksen kirjoittamiseen. Samalla opiskelijat oppivat tieteellisen seminaarikäytännön. Ensimmäisessä proseminaarissa opiskelija esittelee tutkimussuunnitelmansa, joka ohjataan täyttämään kriteerit. Toisessa proseminaarissa opiskelija esittää työnsä sisällysluettelon alaluvuittain sekä johdannon. Ohjauksella varmistetaan tutkimuksen oikea asemoituminen ja tavoiteasetanta. Kolmannessa proseminaarissa opiskelija esittää yhden valmiin luvun sekä muiden lukujen sisällön luettelaviivoina, kuvioina tai vastaavalla tavalla. Ohjauksella varmistetaan oikea etenemissuunta ja -tahti. Neljännessä proseminaarissa opiskelija esittää viimeistelyä vaille valmiin työn. Ohjauksella varmistetaan, että tutkimuskoulutuksen tavoitteet saavutetaan. Seminaaripalautteiden avulla viimeistellään pro gradu -tutkielma. Kypsyysnäyte annetaan tyypillisesti neljännen proseminaarin yhteydessä, jotta se nivoutuu parhaalla mahdollisella tavalla opetukseen.

Taktiikan pro gradu -tutkielmaopintojaksolla syvennetään ja yhdistetään opittua tietoa laatimalla noin 60-80 sivun mittainen pro gradu -tutkielma. Opiskelijan tulee suorittaa pro gradu -tutkielmaan kuuluva kypsyysnäyte sisällön osalta ennen tutkielman lopullista hyväksyntää. Opinnäytetyön jättämisen jälkeen tutkimuskoulutusta tuetaan esittelemällä parhaista pro gradu -tutkielmia.

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi Taktiikan laitoksen julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä opinnäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opintojakson tärkein tavoite on tutustua kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä alan aineistoihin ja menetelmiin, tekemällä opinnäytetyötutkimus ja raporttoimalla se.

Opintojakson tavoitteesta johtuu, että opiskelijan on tärkeää hallita ensimmäisenä perusasiana tieteellisen uskomusten luomisen menetelmän (tiedon hankinnan) erityiset piirteet erotuksena kolmesta muusta uskomusten luomisen menetelmästä. Tämä on tärkeää myös pitkällä aikajänteellä, sillä pitää opiskelijan sotatieteellisen ymmärryksen ja tutkivan työotteen kehittymistä.

Toinen keskeinen hallittava käsite on todistusvoima (virhevapauden aste), jonka suhteen yksittäiset tutkimukset voidaan asettaa tärkeysjärjestykseen. On hyvä huomata, että tämä on eri asia, kuin tutkimusten paremmuusjärjestys tai tutkimusten laatu. Kolmas keskeinen hallittava käsite on tieteellinen näyttö, jonka saavutettu aste voidaan määrittää, kun tarkasteltavaa ilmiötä on tutkittu usealla tutkimuksella.

Tutkimusraportin menetelmäosiossa edellytetään yhden tai useamman tutkimuksessa sovelletun menetelmän perusteltua valintaa ja kuvaamista kullakin neljällä osa-alueella: Tiedonkeruu, analysointi, tulkinta ja tuloksen esittäminen.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Mitattua taktiikkaa – Komppanian hyökkäyksen menestystekijät, 2010
- Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ486 30.8.2013).
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).

Arviointi:

Pro gradu -tutkielmille asetetaan kaksi ohjaajaa. Ensimmäinen ohjaaja vastaa kokonaisuudesta. Toinen ohjaaja on ns. sisältöohjaaja. Ohjaajat arvioivat tutkielman edistymistä jatkuvasti tutkimusprosessin edetessä. Tutkielman etenemisen tarkistuspiiret liittyvät seminaar-

reihin ja tutkimustyön tekemiseen varattuihin aikajaksoihin. Tarvittaessa ohjaajien käytössä on seuraavia arviontia tukevia keinoja:

- Tutkielmaan liittyvien osioiden vaatiminen tarkastettavaksi tiuhennetyin välein
- Opiskelijan asettaminen valvontaan yhteistyössä KADK:n kanssa.

Tutkielman arviointi tapahtuu Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ486 30.8.2013) mukaisesti.

Suoritustapa:

Opetus- ja opiskelumenetelmät kiteytyvät opiskelijan itsenäiseen työhön ja opinnäytetyön ohjaukseen. Kullekin opinnäytetyölle pyritään takaamaan mahdollisimman asiantuntevat lähtökohdat. Ohjaukseen liittyy oleellisesti sitoutuminen opiskelijan tutkimukseen. Ohjaajan tulee muistaa, että maisteriopiskelija ei pelkästään noudata ohjaajan antamia neuvoja, vaan hän tekee jo joitakin tutkimuksellisia ratkaisuja itsenäisesti. Ohjaajan vastuu korostuu erityisesti opintojakson alkuvaiheessa. Ohjaajan tulee olla suunnannäyttävä, joka innostaa etsimään vastauksia ja antaa vinkkejä, mistä vastaus löytyy, ei niinkään valmiiden vastausten antaja.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Seminaarit toteutetaan yleensä Maanpuolustuskorkeakoululla. Tutkielmaa opiskelija voi kirjoittaa valitsemassaan paikassa ottaen huomioon turvaluokkaan liittyvät velvoitteet.

2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Osaamistavoite:

Pro Gradu -tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelukykyä. Opiskelijan tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielmansa aihepiiriin, valitsemiensa tutkimusmenetelmien hallintaa ja kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita noudattaen. Tutkielman aihe voi olla itse valittu tai osa jotain laajaa tutkimusprojektia. Opiskelija osallistuu opinnäytetyötä tukevaan seminaarityöskentelyyn sekä harjaantuu tieteelliseen keskusteluun ja tekstipalautteen antamiseen ja hyödyntämiseen opponentin ja respondentin rooleissa.

Sisältö:

Opintojakson sisältöön kuuluvat tieteensuuntaiset suuntaukset, tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet sekä tieteellinen asiatylin normit täyttävä argumentointi. Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakso ja maisterintutkinnon kypsyysnäyte.

Kirjallisuus:

Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä
Opiskelija valitsee itse työn lähteet.

Seuraavia teorianeoksia suositellaan taustamateriaaliksi:

Yleisteos:

- Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara. Tutki ja kirjoita. 2004 tai uudempi.
- Sipilä, Joonas - Koivula, Tommi (2013). Kuinka strategiaa tutkitaan. Strategian laitos, julkaisusarja 2, No 50.

Strategian ja kansainvälisen politiikan tutkimus

- Baylis, John & Wirtz, James, Gray, Colin S. & Cohen, Eliot (eds.): *Strategy in the Contemporary World*, 3rd ed. (2010).
- Carlsnaes, Walter & Risse, Thomas & Simmons, Beth A. (eds.): *Handbook of International Relations* (2002).
- Collins, Alan (eds.): *Contemporary Security Studies* (2007).
- Hakovirta, Harto: *Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus* (2002).
- Hollis, Martin & Smith, Steve: *Explaining and Understanding International Relations* (1991).
- Jackson, Robert & Sørensen, Georg: *Introduction to International Relations: Theories and approaches*, 3rd ed. (2007).
- Kantola, Johanna & Valenius, Johanna (toim.): *Toinen maailmanpolitiikka: 10 käsitettä feministiseen kansainvälisten suhteiden tutkimukseen* (2007).
- Sivonen, Pekka (toim. 2013). *Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen*. Strategian laitos, julkaisusarja 1, No 33.
- Ó Tuathail, Gearóid & Dalby Simon & Routledge, Paul: *The Geopolitics Reader* (2006).
- Russett, Bruce & Starr, Harvey & Kinsella, David: *World Politics: The Menu for Choice*, 9th ed. (2010).

Yhteiskuntatieteellinen tutkimus

- Alasuutari, Pertti: *Laadullinen tutkimus* (1999).
- George, Alexander L. & Benneth, Andrew: *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences* (2005).
- Hakala, Juha T.: *Graduopas: Melkein maisterin niksikirja* (1999).
- Mahoney, James & Rueschemeyer, Dietrich (eds.): *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences* (2003).
- Marsh, David & Gerry Stoker (eds.) : *Theory and Methods in Political Science* (2002).
- Metsämuuronen, Jari: *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä* (2006).
- Metsämuuronen, Jari (toim.): *Laadullisen tutkimuksen käsikirja* (2006).
- Raatikainen, Panu: *Ihmistieteet ja filosofia* (2004).
- Raunio, Kyösti: *Positivismi ja ihmistiede: Sosiaalitutkimuksen perustat ja käytännöt* (1999).
- Schiffrin, Deborah & Tannen, Deborah & Hamilton, Heidi, E.: *The Handbook of Discourse Analysis* (2003).
- Trachtenberg, Marc: *The Craft of International History: A Guide to Method* (2006).
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli: *Laadullinen tutkimus ja sisällysanalyysi* (2003).
- Töttö, Pertti: *Pirullisen positivismin paluu: Laadullisen ja määrällisen tarkastelua* (2000).

- De Vaus, David: Surveys in Social Research (2002).
- Yin, Robert K.: Case Study Research: Design and Methods (2003)

Arviointi:

Seminaariesitelmät hyväksytyt/hylätyt. Pro gradu asteikolla Approbatur – Laudatur. YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu kyseisen opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

Suoritustapa:

Opintojakson opetusmenetelminä käytetään seminaarityöskentelyä, tekstien muokkausta sekä itsenäistä pro gradu -tutkielman laatimista. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli / englanti. Opintojakso toteutetaan seuraavasti:

Seminaarit (15 op)

Seminaari 1, tutkimussuunnitelman laatiminen ja esittely (5 op), 1. lukuvuosi joulukuun

Seminaari 2, tutkimuksen menetelmän ja teoreettisen taustan esittely (4 op), 2. lukuvuosi syyskuu

Seminaari 3, tutkimuksen käsikirjoituksen esittely (4 op), 2. lukuvuosi helmikuu

Huom. Opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä opintojaksosta YM02 Vieras kieli (englanti, 1 op) kirjataan suoritetuiksi 3. seminaarin jälkeen, mikäli 1) työn ohjaaja hyväksyy opiskelijan osoittaneen kykyä tieteelliseen suomen- tai ruotsinkieliseen ilmaisuun sekä 2) opiskelija on osoittanut käyttäneensä työnsä lähdeaineistona vähintään kahta englanninkielistä lähdetä.

Tutkielman laatiminen (19 op).

Opinnäytteen laatiminen itsenäisesti 1. ja 2. lukuvuoden aikana, ohjaustapaamiset eri suunnitelman/ohjaussopimuksen mukaan, ohjaukseen kuuluu tekstin- ja kielenhuoltoa, jossa opiskelijat lähettävät noin 4 sivua valitsemaansa tekstiä (esim. tiivistelmä, johdanto tai yhdistelmä) kielen asiantuntijan tekstipalautetta varten.

Maisterintutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen (pro gradu -tutkielman tiivistelmän) laatiminen ja muokkaaminen sisällön ohjaajan ohjauksessa.

Opintojakson opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa. Kielen asiantuntijan tekstin- ja kielenhuollon ohjaus toteutetaan verkkotuettuna monimuoto-opiskeluna.

Sotataidon laitoksen strategian professori, apunaan menetelmäopettaja vastaa opintojakson suunnittelusta ja johtamisesta.

2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii muodostamaan ja ratkaisemaan tutkimusongelman, esittämään itsenäisiä johtopäätöksiä, raportoimaan ne kirjallisesti sekä puolustamaan tutkimustyönsä eri vaiheita seminaareissa.

Sisältö:

Opintojaksoon kuuluu kolme seminaaria ja tutkimustyön tekeminen. Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakso ja maisterintutkinnon kypsyysnäyte.

Opintojaksoon kuuluvissa seminaareissa pidetään oppilasalustuksia, harjoitellaan tieteellistä keskustelua ja opponentin toimintaa sekä tieteellisen tekstin tuottamista.

Kirjallisuus:

- Sotahistorian laitoksen seminaariohje. 2013.

Arviointi:

Opponentin seminaarityöskentely arvioidaan hyväksytyy-täydennettävä-periaatteella. Jos respondentin työ ei täytä seminaarille asetettuja tavoitteita, hänet voidaan asettaa valvontaan. Pro gradu -tutkielma arvioidaan arvolauseella Maanpuolustuskorkeakoulun arviointiohjeen mukaisesti.

YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson ja maisterintutkinnon kypsyysnäytteen arviointi on kuvattu em. opintojaksojen pedagogisissa käsikirjoituksissa.

Suoritustapa:

Opintojakso sisältää kolme seminaaria ja tutkimustyön tekemiseen varattua aikaa. Seminaareihin on varattu n. 80 tuntia ja tutkimustyön tekemiseen n. 835 tuntia.

Yllä esitetty tuntijako on suuntaa-antava. Opintojakson (seminaarien) johtaja suunnittelee seminaarien yksityiskohtaisen toteutuksen. Seminaarien yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen ensimmäistä seminaaria.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Sotahistorian laitos ja vuodesta 2015 alkaen Sotataidon laitos toteuttaa opintojakson seminaarit Maanpuolustuskorkeakoulussa, Santahaminassa.

2.6 Sotatekniikka pääaineena 80 op

Aineopinnot 10 op

4B08 Sotatekniikan harjoitustyö, 10 op

Osaamistavoite:

Harjoitustyön tavoitteena on osoittaa opiskelijan valmiutta soveltaa tietojaan ja taitojaan työelämälähtöisen aiheen tutkimisessa ja kehittämisessä. Se lisää valmiuksia itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn, tiedonhakuun, kriittiseen tiedon arviointiin sekä käytännönläheisten ongelmien ratkaisuun. Aiheen valinnassa on suositeltavaa, että harjoitustyölle saa toimeksiantajan. Tavoitteena ei ole kuitenkaan varsinainen tulos, vaan itse suoritusstapaan tutustuminen, suunnitelman tekeminen ja sen toteuttaminen.

Sisältö:

Opintojaksossa opiskelija suunnittelee ja toteuttaa työelämälähtöisen tutkimustyön. Työstä laadittavan raportin tulee sisältää tutkimuksen taustatiedot, toteutuksen järjestelyt sekä keskeisten tulosten analysoinnin. Raportin keskeisen sisällön opiskelija esittelee seminaarissa.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004. Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustus-korkeakoulussa, Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002. Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville.
- -Vilkkä, H., Airaksinen, T., Toiminnallinen opinnäytetyö, 2003, Tammi.

Arviointi:

Harjoitustyön arvioivat työn ohjaaja, mahdollinen projektin toimeksiantaja tai aiheohjaaja sekä työn tekijä itse. Työn varsinainen ohjaaja arvioi työn eri arviointien perusteella joko hyväksytyksi tai hylätyksi.

Harjoitustyö voidaan arvioida hylätyksi, mikäli se ei täytä asetettuja sisällöllisiä tai muodollisia vaatimuksia tai siinä on tietoisesti loukattu tutkimuseettisiä periaatteita. Hylätyn arvostuksen saanut opiskelija ei valmistu sotatieteiden maisterin tutkintoon ennen kuin harjoitustyö on uusittu ja tullut lopullisesti hyväksytyksi. Uusittu harjoitustyö arvioidaan samoin perustein kuin mikä muu harjoitustyö tahansa.

Opintojakso arvioidaan hyväksyty / hylätty.

Suoritustapa:

Harjoitustyö sisältää kaksi arvioitavaa kokonaisuutta: toiminnallisen osuuden tai tuotteen sekä opinnäytetyöraportin. Laajuudeltaan raportti on 15–20 tekstisivua, joiden lisäksi esitetään liitteet ja lähteet.

Opiskelija määrittää harjoitustyön aiheen yhdessä joukko-osastonsa kanssa ja esittää sen hyväksyttäväksi sivuaineesta vastaavalle ainelaitokselle. Aiheen valinnan kannalta on suositeltavaa, että harjoitustyöllä on toimeksiantaja, esimerkiksi joukko-osasto, ainelaitos tai muu puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen yksikkö tai muu työelämään vaikuttava taho. Ainelaitos määrää harjoitustyölle ohjaajan. Kieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa ja/tai työssäoloaikana omassa joukko-osastossa. Opintojaksosta vastaa Sotatekniikan laitos, työn tekemisestä opiskelija itse.

Yhteiset sisältöopinnot 20 op

4C01 Paikkatiedon jatkokurssi, 3 op

Osaamistavoite:

Aiemmin kandidaattiopinnoissaan opiskelija on tutustunut geoinformatiikan perusteisiin. Opintojaksos jälkeen opiskelija tuntee paikkatietopohjaisen suunnittelun käsitteet, tiedon tuottamisen välineet. Hallitsee terminologian niin, että osaa lukea alan kirjallisuutta. Oppilaalla on myöhemmin edellytykset tehdä ohjatusti alaan liittyvää analysointia puolustusvoimien aineistolla ja välineillä.

Sisältö:

Opintojaksolla syvennyttään menetelmiin joilla paikkatietoaineistoa kootaan, muokataan ja visualisoidaan. Kirjallisuuden avulla perehdyttään periaatteisiin, joilla maastoanalyysjä tehdään. Tähän liittyen voidaan perehtyä maasto-olosuhteisiin ja koota tietoja harjoitustehtäviä varten.

Keskeiset käsitteet:

Kartat ja visualisointi, maastomallien periaatteet, aineistojen ominaisuudet (mm rasteri- ja vektoriaineisto), paikkatietoaineiston kokoaminen, muokkaaminen, laskennan visualisointi ja maasto-analyysi.

Kirjallisuus:

Moodlessa jaetut opetusmonisteet, luentokalvot sekä harjoitustehtävät

- Longley, Goodchild, Maguire ja Rhind: Geographic Information Systems and Science, John Wiley & Sons. John Wiley & Sons, 2001.
- ArcGIS ohjelmiston käsikirja.
- Excel-ohjelmisto

Arviointi:

Opintojaksossa järjestetään PVMoodlen avulla ”open book”-koe. Numeerinen arviointiasteikko 0-5. Oppilaiden esitykset ja ennen koetta jätetyt harjoitustyöt arvostellaan. Erinomaiset työt korottavat tentistä saatua pistemäärää 15% laskettuna kurssin parhaasta koepistemäärästä.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Oppijat tuottavat yhdessä keskeisen osan opintojakson kertaukseen käytettävästä materiaalista. Keskeinen materiaali on englanninkielistä. Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Opintojaksosta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C02 Elektronisen sodankäynnin seminaari, 3 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija syventää tietämystään itselleen kaikkien puolustushaarojen keskeisten tietoliikenne- tutka- ja optoelektroniikan sovellutusten perusteita.

Opiskelija pystyy keskustelemaan ELSO:oon liittyvistä käsitteistä ja määritelmistä eri puolustushaarojen edustajien ja asiantuntijoiden kanssa. Opintojakson jälkeen opiskelijalla on tiedolliset valmiudet järjestelmäkohtaiseen ELSO-opetukseen osallistumiseen.

Sisältö:

Opintojaksolla syvennyttään ELSO:n eri elementteihin ja niiden sotilaalliseen toimintaan vaikuttamiseen. ELSO uhka-arviota käsitellään siihen liittyvien käsitteiden tunnistamisen ja käyttöön perehtymisen kautta. Opintojakso kytkeytyy opiskelijan omaan Pro gradu aihealueeseen käsittelemällä tutkimustyön aihetta sähkömagneettisen spektrin näkökulmasta.

Kirjallisuus:

- Kosola, J, Jokinen, J. 2004. Elektroninen sodankäynti. Osa 1, Taistelun viides dimensio. TeknL.
- Kosola, J, Jokinen, J. 2005. Elektroninen sodankäynti. Osa 2, Toimeenpano sotilasoperaatioissa. TeknL.
- Ajankohtainen opiskelijoiden opinnäytetöitä sivuava materiaali.

Arviointi:

Harjoitustyö arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5, josta muodostuu opintojakson perusosa.

Arvosanojen 4,5 ja 5 saavuttamiseksi esitelmän tulee olla suoritettu arvioinnilla erinomaisen.

Pidettävä seminaariesitys arvioidaan täydennettävä/ hyväksytyt / eriomainen asteikolla.

Suoritustapa:

Opintojaksolla pidetään aloitusluennot, joiden tarkoituksena on perehdyttää opiskelija aiheeseen ja luoda pohja laadittavalle harjoitustyölle. Harjoitustyön lisäksi opiskelija laatii seminaariesitelmän omaa opinnäytetyötään sivuavasta aiheesta.

Opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Opetuksesta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C03 Soveltava tiedustelu- ja valvontatekniikka, 4 op**Osaamistavoite:**

Aiemmin kandidaattiopinnoissaan opiskelija on perehtynyt aihealueen perusteisiin. Opintojakso luo edellytykset tiedustelu- ja valvontatekniikan monitasoisuuden ymmärtämiseen. Opiskelija hallitsee tärkeimpiin nykyaikaisen taistelukentän tiedustelu- ja valvontasensorien tekniseen rakenteeseen, toimintaperiaatteisiin ja suorituskyykyyn. Opiskelijalla on edellytykset hallita niin taistelukentän olosuhteiden vaikutukset sensorien suorituskyykyyn, sekä tästä johdetut valmiudet niin taktiikassa kuin sotataloudessa.

Sisältö:

Opintojaksossa syvennyttään tiedustelu- ja valvontajärjestelmissä käytettävien sensoreiden rakenteeseen sekä mallintamisessa käytettäviin laskentamenetelmiin. Opintojakso syventää myös ymmärrystä taistelukentän olosuhteiden vaikutuksesta sensorien suorituskyykyyn.

Kirjallisuus:

- Opetusmoniste.
- PVMOODLEssa luentokalvot, linkkilista ja harjoitustehtävät.
- Kleemola O, Lehto A: Tutkatekniikka. Otatiето, 1998 (korjattu painos).
- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd, 1999.
- Nenonen, Mekanisoidujen Joukkojen Tilannekuvan Muodostuminen 2010-luvulla, MPKK TeknL Julkaisusarja 1 N:o 15
- Räisänen A. Lehto A: Radiotekniikka. Otatiето, 1999.
- Excel-ohjelmisto.

Arviointi:

Opintojaksossa järjestetään Moodlen avulla ”open book”-koe. Arviointi perustuu 75%:ti tenttiin ja 25%:ti ryhmissä tai yksilöinä tehtäviin arvosteltaviin harjoitustöihin ja esitelmiin. Numeerinen arviointiasteikko 0-5.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Oppijat tuottavat yhdessä keskeisen osan opintojakson kertautukseen käytettävästä materiaalista. Opetuskielenä on suomi. Keskeinen materiaali on englanninkielistä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Opintojaksosta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C04 Taistelujärjestelmät, 6 op

Osaamistavoite:

Aiemmin kandidaattiopinnoissaan opiskelija on perehtynyt aihealueen perusteisiin. Opintojakson jälkeen opiskelijan on tunnettava erilaisten asejärjestelmien muodostama kokonaisuus ja lähitulevaisuuden kehitysnäkymät osana puolustusjärjestelmää. Oppilaan on kyettävä tunnistamaan erilaisia asejärjestelmiä ja erittelemään niiden alajärjestelmiä toisistaan sekä tunnistamaan niiden kriittisiä ominaisuuksia ja rajapintoja. Opintojakson hyväksyty suoritus edellyttää aktiivista osallistumista ryhmittöihin ja seminaareihin sekä vaadittujen oppinnäytetöiden hyväksytyä suorittamista.

Sisältö:

Opetuksen keskeisen sisältö koostuu vallitsevista teknologiasuuntauksista ja niiden soveltamisesta sotilaallisissa järjestelmissä. Opetus luo perusteet oppilaille ymmärtää järjestelmäkokonaisuuksia ja erilaisten asejärjestelmien sekä niiden osajärjestelmien toimintaa ja suorituskyvyn vaikutusta. Ryhmittöissä syvennyttään kompleksisen asejärjestelmän ominaisuuksiin ja rajapintoihin usean alajärjestelmän näkökulmasta. Opintojakson aikana kukin opiskelija syventää vastuuolettajan kanssa valitsemansa teknologian osalta tietoaan ja laatii siitä seminaariesitelmän.

Kirjallisuus:

- Yleinen ase- ja asejärjestelmäopas, 2001.
- Sotatekninen arvio ja ennuste 2020, osa 1 ja 2 (osittain)
- Kosola: Vaatimustenhallinnan opas 2013.
- Kosola: Teknologisen kehityksen vaikutuksia sodankäyntiin 2015-2025
- Luennot
- Ryhmytömmateriaali

Kirjallisuuden käytöstä annetaan tarkempia ohjeita opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, jonka hyväksyty suorittaminen on edellytys opintojakson hyväksytylle suorittamiselle. Arviointiasteikko on numeerinen, arvosana 0 - 5. Opintojakson hyväksyty suoritus edellyttää myös aktiivista osallistumista ryhmittöihin ja seminaareihin sekä vaadittujen ryhmä- ja yksilötöiden hyväksytyä suorittamista.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Oppijat tuottavat yhdessä keskeisen osan opintojakson kertaukseen käytettävästä materiaalista. Opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso pidetään pääosin Maanpuolustuskorkeakoulussa ja siihen liittyy vierailumatka ulkopuoliseen joukko-osastoon. Yhteydenpidossa hyödynnetään PVMOODLE-oppimisympäristön tarjoamia mahdollisuuksia. Yhteydenpitoon käytetään myös sähköpostijärjestelmiä. Vastuuyksikkö Sotatekniikan laitos/MPKK.

4C05_14 Sotatalouden perusteet, 4 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sotatalouden peruskäsitteet kyttäkseen osallistumaan oman puolustushaaransa tai aselajinsa järjestelmien määrittelyyn, kehittämiseen ja testaamiseen osana isomman suorituskyvykkönäisyyden rakentamista. Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää materiaalisen suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen perusteet osana suorituskyvyn elinjakson hallintaa.

Sisältö:

Opintojakson tärkeimmät teoreettiset asiasisällöt ovat:

- Suorituskyvyn suunnittelun ja rakentaminen prosessi ja peruskäsitteet
- Hankeprosessi ja sen ohjaus Puolustusvoimissa
- Projektinhallinta Puolustusvoimissa
- Vaatimustenhallinta; suorituskyvy-, kyvykkyys- ja järjestelmävaatimukset

Kirjallisuus:

- Kosola: Suorituskyvyn elinjakson hallinta, STEKNL:n julkaisu 2007
- Pasivirta - Kosola: Vaatimustenhallinnan soveltaminen puolustusvoimissa, STEK-NL:n julkaisu 2007
- Kosola: Puolustusvoimien projektiohje, 2012
- Kosola: Puolustusvoimien vaatimustenhallintaopas, 2013
- Opintomonisteet.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, josta on saatava hyväksyttävä arvosana. Merkintä opintojaksosta annetaan, kun sekä tentti että mahdolliset yksilö- ja/tai ryhmätyöt on suoritettu hyväksytysti. Arvosana on numeerinen asteikolla 1-5.

Suoritustapa:

Opintojaksolla pidetään aloitusluennot, joiden tarkoituksena on perehdyttää opiskelija aiheeseen ja luoda pohja laadittavalle harjoitustyölle. Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Sotatekniikan laitoksen johdolla Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Valinnaiset sisältöopinnot 11 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta korkeakoulusta.

4C06AV Täsmäasetekniikka, 4 op

Osaamistavoite:

Opiskelijan on ymmärrettävä täsmäaseen, erityisesti ohjuksen rakenne, toimintaperiaate ja asevaikutuksen arviointi. Opiskelijan on ymmärrettävä sensorien/sensoritekniikan merki-

tys osana täsmäasejärjestelmiä. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää vaadittujen suoritusten hyväksyttyä suorittamista.

Sisältö:

Opetuksen sisällöllinen käsittelytapa pyrkii olemaan käytännönläheinen ja liittämään opetuksen erityisesti Suomen armeijan käytössä oleviin täsmäaseisiin ja täsmäasejärjestelmiin. Opintoihin kuuluu täsmäaseet, ohjukset, ohjautuvat pommit, satelliittipaikannukseen perustuvien täsmäaseiden toimintaperiaatteisiin, inertipaikannukseen ja mobiilipaikannuksen tekniikka täsmäasejärjestelmissä, reititys, sensorit, maalinpaikannus, asevaikutus ja propulsio. Opiskelija perehtyy tarkemmin valittuun, tietyn taistelujärjestelmän ominaisuuksiin ja saa monipuolista tietoa sen teknisestä rakenteesta. Opiskelija hankkii valmiuksia tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen ja esittämiseen. Opiskelija ymmärtää täsmäasetekniikan mahdollisuudet ja rajoitukset sotilaskäytössä. Opintojakso luo myös edellytykset erilaisten asejärjestelmäkokonaisuuksien ymmärtämiseen.

Kirjallisuus:

Opintojakson lähtötasona on 4C03 opintojakson kirjallisuus (alla):

- Poutanen Markku: GPS-paikannmääritys, Tähtitieteellinen yhdistys URSA, 1999.
- Tekniikan sanastokeskus. Paikannussanasto TSK 30. Helsinki 2002.
- Longley, Goodchild, Maguire ja Rhind. Geographic Information Systems and Science, John Wiley & Sons, 2001.
- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd, 1999.
- Brassey's Guided Weapons. Brassey's Inc, 3 Sub edition, 1997.
- Guided Weapons: Including Light, Unguided Anti-Tank Weapons. Elsevier Science Publishing Company, 1983.
- Artman. A, Westman. Lärobok i militärteknik. Stockholm, 2007.
- Luentomonistheet

Kirjallisuuden käytöstä annetaan tarvittaessa tarkempia ohjeita opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään kirjallinen tentti ja/tai harjoitustyö, minkä perusteella opintojakso hyväksytään toteutetuksi asteikolla hyväksytyt/hylätty.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää lisäksi opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojakson ajan.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Opetuskielenä on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa, vastuuyksikkönä on Sotatekniikan laitos / MPKK.

4C06BV Tieto- ja tietoliikennejärjestelmät, 3 op

Osaamistavoite:

Opiskelija perehtyy tärkeimpien tieto- ja tietoliikennejärjestelmien toimintaperiaatteisiin ja rakenteisiin. Opiskelija ymmärtää niiden mahdollisuudet ja rajoitukset sotilaskäytössä.

Sisältö:

Opintojaksossa syvennyttään tieto ja tietoliikennejärjestelmän keskeisiin asioihin, kuten:

- TCP / IP
- Johtamisjärjestelmät
- Verkon hallinta
- Tietoturva
- Langattomat verkot
- Tulevaisuuden taistelijan tietoverkot

Kirjallisuus:

- Vankka Jouko: Maavoimien taktisen verkon tekniikka ja standardit, Viestikoulu, 2009.
- Luentomonisteet.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään kirjallinen tentti ja/tai harjoitustyö, minkä perusteella opintojakso hyväksytään toteutetuksi asteikolla hyväksytty/hylätty.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää lisäksi opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojakson ajan.

Suoritustapa:

Opiskelumenetelminä käytetään luento-opetusta, tutustumismatkoja, käytännön harjoituksia sekä raporttien kirjoitustehtäviä. Keskeisessä roolissa on oppija itse, joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä vaihtelevassa ympäristössä.

Opetuskieli on suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Opintojaksosta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C06CV Aselavettien rakenne ja järjestelmätutkimus, 4 op

Osaamistavoite:

Opintojaksolla syvennyttään erilaisten aselavettien rakenteeseen, toimintaan ja suorituskykyyn sekä järjestelmätutkimuksen toteutukseen eri puolustushaaroissa.

Sisältö:

Opetuksen sisällöllinen käsittelytapa pyrkii olemaan käytännönläheinen ja liittämään opetuksen eri maiden armeijoiden käytössä oleviin aselavetteihin. Lavettien yleiset ominaisuus-

det käsitellään luento-opetuksena, jota täydennetään omatoimisella lähteisiin tutustumisella ja mahdollisuuksien mukaan varikko- tai muilla vastaavilla vierailuilla. Kukin opiskelija perehtyy tarkemmin valittuun yhteen aselavettiin ja sen ominaisuuksiin saaden monipuolista tietoa sen teknisestä rakenteesta. Opintojakso luo myös edellytykset erilaisten aselavettien ja asejärjestelmäkokonaisuuksien ymmärtämiseen.

Opetuksessa esitellään erilaisia aselavetteja: pyöriällä liikkuvat lavetit, telaketjuilla liikkuvat lavetit, ilma-alukset, alukset, hybridit. Aselaveteille asetettavat yleiset vaatimukset, joita ovat liikkuvuus, kantavuus sekä taistelunkestävyys.

Kirjallisuus:

- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd,
- 1999.
- Luentomonisteet
- Erikseen määritetty kirjallisuus

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään kirjallinen tentti ja/tai harjoitustyö, minkä perusteella opintojakso hyväksytään toteutetuksi asteikolla hyväksyty/hylätty.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää lisäksi opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojakson ajan.

Suoritustapa:

Lavettien yleiset periaatteet käsitellään luento-opetuksena, jota täydennetään omatoimisella lähteisiin tutustumisella ja mahdollisuuksien mukaan varikko- tai muilla vierailulla. Kukin opiskelija perehtyy yhteen aselavettiin, hakee sitä koskevaa tietoa ja esittää tiedon kirjallisesti sekä suullisesti seminaarissa.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Vastuuyksikkö STEKNL/MPKK.

4C06DV Sotatekniikan erikoiskurssi, 4 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson teemana on perehtyä sotatekniikan alan ajankohtaiseen aihealueeseen. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää erikoiskurssilla käsitellyn aiheen mahdollisuudet ja rajoitukset sotilaskäytössä sekä samassa yhteydessä kykenee hankkimaan valmiuksia sotateknisen tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen ja esittämiseen.

Sisältö:

Sisältö määritetään vuosittain, perustuen ajankohtaisiin teemoihin.

Kirjallisuus:

- Aihepiiriin liittyvä kirjallisuus.
- Luentomonisteet
- Alaan liittyvät kotimaiset ja ulkomaiset oppikirjat sopimuksen mukaan

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään kirjallinen tentti ja/tai harjoitustyö, minkä perusteella opintojakso hyväksytään toteutetuksi asteikolla hyväksytty/hylätty.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää lisäksi opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojakson ajan.

Suoritustapa:

Määritetään erikoiskurssin luonteen ja kulloistenkin aihepiirien tavoitteiden mukaisesti. Opiskelumenetelminä voidaan käyttää luento-opetusta, laboratoriotunteja, mahdollista tutustumismatkaa, käytännön harjoituksia sekä raporttien kirjoitustehtäviä. Keskeisessä roolissa on oppija itse, joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä vaihtelevassa ympäristössä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Vastuuyksikkö STEKNL/MPKK.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op**4YTJTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op****Osaamistavoite:**

Opintojaksolla kerrataan, mitä ovat tiede ja tutkimus, tutkimustoiminnan hyvät käytänteet ja tutkimuseettiset normit. Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimustoiminnan merkityksen puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämisessä. Opiskelija muistaa Maanpuolustuskorkeakoulun eri tutkimusalueet ja niissä käytettäviä tutkimusmenetelmiä ja osaa käyttää tieteellisiä tutkimusmenetelmiä pro gradu -tutkielman laatimiseen.

Sisältö:

- Tieteenfilosofian perusteet
- Tutkimusetiikka
- Tieteellinen kirjoittaminen ja lukeminen
- Tieteellisen tutkimuksen terminologia
- Tutkimustoiminta yliopistoissa yleisesti ja osana opinnäytteiden tekemistä
- Tutkimustoiminnan merkitys puolustusvoimissa
- Sotateet ja tutkimus Maanpuolustuskorkeakoulussa?
- Tiedonhaku
- Turvaluokitellun materiaalin käsittely ja käyttö tutkimuksessa
- Harjoitustyö
- Pro gradu -tutkielman laadinta ja tavoitteet

Kirjallisuus:

Opintojaksolla käytettävä opintomateriaali koostuu luentomateriaalista, valikoiduista opin-
näytetöistä sekä erikseen määrättävästä kirjallisuudesta.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopetukseen ja oppi-
mistehtävien hyväksytyä suorittamista.

Suoritustapa:

Luennot ja harjoitustyö

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu

4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op**Osaamistavoite:**

Pro gradu -tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelua. Tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin ja valitun tutkimusmenetelmän hal-
lintaa sekä kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita
noudattaen. Tutkielman aihe voi olla itse valittu tai osa jotain laajempaa tutkimusprojektia.
Opiskelija osallistuu oppinnäytetyötä tukevaan seminaarityöskentelyyn sekä harjaantuu ti-
eteelliseen keskusteluun. Työn jälkeen opiskelijan on osattava laatia Pro gradu -työn tasoisia
selvitystöitä ja raportteja työelämässä.

Sisältö:

Opintojaksoon kuuluu pro gradu-tutkielman laatiminen, osallistuminen kolmeen pro gra-
du-seminariin ja kypsyysnäytteen kirjoittaminen.

Seminaari 1: Tutkimussuunnitelma, 1. vuoden syyslukukausi

Seminaari 2: Kirjallisuuteen perustuva osuus (asiantuntemuksen osoittaminen, kirjallisuus),
1. vuoden kevätlukukausi

Seminaari 3: Työn tulokset ja jatkosuunnitelma työn loppuunsaattamiseksi, 2. vuoden ke-
vätlukukausi

Seminaarityöstä saadun palautteen avulla viimeistellään tutkielma

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista oppinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004, Tekniset tutkimusmenetelmät
Maan-puolustuskorkeakoulussa, Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002, Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville.

Arviointi:

Oppinnäytetyö arvioidaan arvovauseella seitsenportaisella asteikolla.

Suoritustapa:

Pro gradu-tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelua. Tutkielman on osoitettava tekijänsä perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, valitun tutkimusmenetelmän hallintaa ja kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita noudattaen. Pro gradu -tutkielmalta edellytetään laajaa ja monipuolista lähdeaineiston käyttöä ja lähdekritiikkiä, riittävää asiallista virheettömyyttä sekä tieteellisen asiatyylin mukaista esittämistä.

Tutkielman rakenne ja laajuus voi vaihdella tutkimuksen aiheen ja tutkimusotteen mukaan. Rakenteesta on syytä neuvotella etukäteen ohjaajan kanssa. Suositus tutkielman laajuudeksi on 60–80 sivua. Työn lähde- ja viiteluettelo sekä liitesivut eivät sisälly tähän.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa ja PAT- kouluissa. Opintojaksosta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C08A Sotatekniikan tutkimusmenetelmät, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson jälkeen opiskelija tuntee erilaiset menetelmät (kirjallisuustutkimus, haastattelu, kysely, vertailu, simulointi, vaatimusmäärittely, kenttäkokeet, testaus, matemaattinen mallinnus) ja osaa ohjattuna tehdä tutkimustyötään tieteellisen prosessin vaatimusten mukaisesti. Opiskelija oppii myös käyttämään tutkimusmenetelmiä ja etsimään kirjallisuutta.

Sisältö:

Opintojaksossa esitellään seuraavia sotatekniikassa käytettäviä tutkimusmenetelmiä: kirjallisuustutkimus, haastattelu, kysely, vertailu, simulointi, vaatimusmäärittely, kenttäkokeet, testaus, matemaattinen mallinnus. Tämän lisäksi perehdytään harjoituksen kautta opinnäytetyön tuloksiin.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004. Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002. Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville. TEK.
- Lehtinen, M. 2004 Pieni simulointikirja. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.

Arviointi:

Opintojakson ryhmätyöt ja harjoitukset arvioidaan. Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luentoja, harjoituksia ja ryhmätöitä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa, opetuksesta vastaa Sotatekniikan laitos.

4C08B Matemaattiset ohjelmistot, 3 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija oppii ryhmätyöskentelyä ja oppii tunnistamaan erilaiset matemaattiset ohjelmistot ja tuntee niiden toimintaperiaatteet ja käyttötarkoitukset, sekä oppii ohjelmoinnin peruseräperiaatteita. Opiskelija oppii hyödyntämään matematiikkaa työssään.

Sisältö:

Opintojaksolla syvennyttään numeerisiin menetelmiin, tilastoihin ja optimointiin.

Kirjallisuus:

Oppimateriaali jaetaan tunnilla tai se julkaistaan PVMOODLEssa.

Arviointi:

Arviointi perustuu jatkuvaan kokonaisarviointiin, jossa oppilaan aktiivisuus, testeissä menestyminen ja harjoitustyöt vaikuttavat opintojakson arvosanaan. Opintojaksoon sisältyy tietokoneavusteinen koe ja harjoitustyö. Numeerinen 1-5.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta ja esimerkkejä yhdistettynä kolmentyyppisiin tehtäviin, jotka jakautuvat tunti-, koti- ja etätyypeihin. Tuntitehtävissä opiskelijoiden aktiivisuus ja omatoimisuus on keskeisen tärkeää. Näissä opiskelijoita rohkaistaan keskustelemaan muiden opiskelijoiden kanssa ja hakemaan ratkaisua heidän kanssaan. Opintojaksoon kuuluu harjoitustyö, joka tehdään ryhmissä ja esitellään seminaarin kaltaisessa tilaisuudessa.

- Opetusmetodina käytetään pääasiassa ohjattua tietokone harjoittelua, jota täydennetään luento-opetuksella.
- Opiskelijat esittävät ratkaisujaan annetuista harjoitustöistä.
- Ryhmätyöskentely

Opetuskielenä on Suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Sotatekniikan laitos/ MPKK

4C08C Simulointi ja simulaatio-ohjelmien käyttö, 3 op**Osaamistavoite:**

Opiskelija ymmärtää simuloinnin merkityksen tutkimusmenetelmänä ja käyttämään simulaatioita sotateknisen tutkimuksen apuna. Opiskelija tulee tietoiseksi simuloinnin pohjana olevista periaatteista ja sen mahdollisuuksista ja rajoituksista. Opiskelija tiedostaa simuloinnin käytön Puolustusvoimissa.

Sisältö:

Opintojakson sisältö koostuu seuraavista osa-alueista:

- Yleistä simuloinnista menetelmänä
- Satunnaisluvut ja jakaumat
- Ehtolauseen käyttö
- Monte Carlo
- Markovin ketjut
- Lanchesterin yhtälöt

Kirjallisuus:

Oppimateriaali jaetaan tunnilla tai tulee PVMOODLEen.

Arviointi:

Arviointi perustuu jatkuvaan kokonaisarviointiin, jossa opintojakson aktiivisuus, testeissä menestyminen ja harjoitustyö vaikuttavat arvosanaan. Opintojaksoon sisältyy tietokoneavusteinen koe ja harjoitustyö. Numeerinen 1-5.

Suoritustapa:

Tehtävät, jotka jakautuvat tunti-, koti- ja etätyypeihin. Tuntitehtävissä opiskelijoiden aktiivisuus ja omatoimisuus on keskeisen tärkeää. Näissä opiskelijoita rohkaistaan keskustelemaan muiden opiskelijoiden kanssa ja hakemaan ratkaisua heidän kanssaan. Opintojaksoon kuuluu harjoitustyö, joka tehdään ryhmissä ja esitellään seminaarin kaltaisessa tilaisuudessa.

- Opetusmenetelmä käytetään pääasiassa ohjattua tietokoneharjoittelua, jota täydennetään luento-opetuksella.
- Opiskelijat esittävät ratkaisujaan annetuista harjoitustöistä.
- Ryhmätyöskentely

Opetuskielenä on Suomi.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Sotatekniikan laitos/ MPKK

4C08D_14 Tekniikan henkilökohtaiset tutkimusmenetelmät, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson aikana opiskelija etsii tietoa opinnäytetyöhönsä liittyvästä ajankohtaisesta tutkimusmenetelmästä. Jakson jälkeen opiskelija tiedostaa menetelmien merkityksen tutkimuksessa sekä uusien järjestelmien suunnittelussa sekä kehittämisessä. Opintojakson kuuluva harjoitustyö sidotaan kunkin opiskelijan oman pro gradu -työn tutkimusmenetelmiin.

Sisältö:

Opintojakson tarkka sisältö määritetään vuosittain erikseen valitun opintojakson mukaisesti. Opetusta tukevat vierailijaluennot, opiskelija perehtyy itsenäisesti valittuun menetelmään sekä opiskelija suorittaa harjoitustyön ohjaus- ja palautusistunnot.

Kirjallisuus:

- Jormakka (ed). 2006. Management issues in technical research. Helsinki: Edita.
- Menetelmäopetuksen tietovaranto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/index.html>
- Muu kirjallisuus ja opintomonisteet valittuun sisältöön ja menetelmään liittyen.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan seminaarityön ja seminaariesityksen perusteella.

Arvosana, numeerinen 0 - 5.

Suoritustapa:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta sekä ohjataan opiskelijat hakemaan tietoa omatoimisesti eri lähteistä. Tavoitteena on tukea opiskelijan oman Pro gradu -tutkielman valmistamista antamalla opiskelijalle työkaluja opetuksen kautta.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakso toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa. Sotatekniikan laitos / MPKK.

3 Sotatieteiden maisterin tutkinto (SMSIV)

Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008) avasi sotatieteiden maisterin tutkinnon myös muille kuin upseerin virkaan opiskeleville. Puolustusvoimien tahdon ja tarpeen perusteella MPKK valitsee sotatieteiden maisterin tutkintoa opiskelemaan opiskelijoita, joiden aiempi korkeakoulututkinto tukee sotatieteiden opiskelua. He suorittavat tutkinnon, joka ei johda upseerin virkaan. Puolustusvoimat kouluttaa heistä kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden asiantuntijoita kokonaisuomaanpuolustuksen ja viranomaisyhteistyön tarpeisiin.

3.1 Opintojen sisältö ja kulku

Opinnot alkavat orientoivasta vaiheesta ennen varsinaisten opintojen alkamista, tarkoituksena antaa perusteet ja valmiudet sotatieteiden maisterin tutkinnon suorittamiseen sekä varsinaisten opintojen aloittamiseen. Orientoivan vaiheen tärkeimpänä tehtävänä on opiskella täydentävät opinnot. Täydentäviä opintoja voidaan edellyttää enintään 60 opintopistettä.

Pääaineesta vastaava ainelaitos perehtyy opiskelijan esittelystä aikaisempiin opintoihin sekä osaamiseen ja määrittää tarvittavat täydentävät opinnot, jotka eivät tule kuulumaan tutkintoon. Opiskelija laatii selvityksen osaamisestaan (AHOT = aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen).

Opiskelija voi aloittaa tutkintoon kuuluvat opinnot suoritettuaan täydentävät opinnot. Orientoivan vaiheen aikana opiskelija tutustuu tulevaan opintotarjontaan, pohtii tulevan tutkimustyön aihealuetta ja aloittaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimisen. Tutkinnon pääaine määärätty hakeutumisen yhteydessä. Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdon pääaine on johtaminen. Kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdon pääaine on sotataito, joka eriytyy joko strategiaan tai sotahistoriaan.

Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdolla sivuaine on sotataito, sotilaspedagogiikka tai muu viranomaisyhteistyötä tukeva sotatieteellinen ala. Kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdossa sivuaine on johtaminen, sotilaspedagogiikka tai muu kriisinhallintaa tukeva sotatieteellinen ala.

Varsinaiset opinnot aloitetaan Maanpuolustuskorkeakoululla kaikille yhteisillä ja pakollisilla tutkimusmenetelmäopinnoilla sekä HOPS:n viimeistelyllä yhteistyössä ainelaitosten, opintohallinnon ja kurssinjohdon kanssa. Yhteisten opintojen jälkeen opiskelijat eriytyvät omien pääaineidensa syventäviin opintoihin ja perehtyvät pro gradu -tutkielman tekemiseen.

Opiskelijat aloittavat asiantuntijuutta syventävän harjoittelupaikan (ASH) hakemisen orientoivan vaiheen aikana. Ensimmäisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella opiskelijat

jatkavat pääaineen syventävien opintojen sekä sivuaineen opiskelua. Viimeistään kevätlukukaudella aloitetaan myös pro gradu-tutkielman tekeminen.

Toisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella keskitytään opiskelemaan pää- ja sivuaineen opintoja sekä viimeistellään pro gradu -tutkielma. Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu toteutetaan toisen opintovuoden heinä - joulukuussa. Opinnot päättyvät elokuussa yhteisiin opintoihin, pro gradu -seminaareihin ja opintojen reflektointiin.

3.2 Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto

3.2.1 Opintopolku

Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdossa pääaineena on johtaminen.

PÄÄAINEOPINNOT 80 op

Tutkimusmenetelmäopinnot (15 op) ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia.

1YTUTKMEN	Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op
1C05A_14	Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op
1C05B_14	Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op
1C05C_14	Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op

Tutkielmaopinnot (34 op) ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia.

1C06	Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op
-------------	--

Valinnaiset pääaineopinnot (31 op)

1C01	Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op
1C02_14	Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op
1C03_14	Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op
1C04	Kehityjästä valmentajaksi, 3 op
1C07_14	Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op
1C08A_14	Strateginen johtaminen, 10 op
1C08B_14	Johtamisopit ja teoriat ilmiöinä, 10 op
1C08C_14	Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op
1C08D_14	Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op
1C09_14	Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa, 3 op
1YEK1.12	Strateginen johtaminen, 5 op
1EUK1.21	Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, 3 op

Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset pääaineen opinnot, yhteensä vähintään 31 op.

SIVUAINEOPINNOT 25 op

Pakollinen sivuaineopintojakso (6 op)

2C01	Sotataidon kehittyminen, 6 op
-------------	--------------------------------------

Opintojakso on kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollinen sivuaineopintojakso.

Valinnaiset sivuaineopinnot (19 op)

Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, yhteensä vähintään 19 op.

Sotataito (operaatiotaito ja taktiikka, strategia, sotahistoria)

2C02AV	Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op
2C02BV	Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset, 7 op

2C02CV	Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op
2C02GVA	Sotataidon teoriat, 3 op
2C02IVA	Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op
2C02JVA	Turvallisuuskeskustelun ajankohtaisia kysymyksiä, 4 op
5C05	Yhtymän taistelu, 3 op (Esikunta- ja johtamisharjoitus, ainutkertainen)

Sotilaspedagogiikka

3C03_14	Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op
3C08A_14	Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op
3C08C_14	Toimintakyvyn syventäminen, 10 op
3C08D_14	Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op
5C05	Yhtymän taistelu, 3 op (Esikunta- ja johtamisharjoitus, ainutkertainen)
5C07	Maisterikurssin liikuntaleiri, 0 op

ASIAINTUNTIJUUTTA SYVENTÄVÄ HARJOITTELU 10 op

ASH Harjoittelu, 10 op

Opintojakso on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen.

YLEISET OPINNOT 5 op

Pakolliset kieli- ja viestintäopinnot (5 op)

KYPSSM	Maisterin kypsyysnäyte, 0 op
KYPSSM	Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp
YM01A	Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op tai
YM01B	Vetenskapligt skrivande, 2 sp
YM02A	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot:
••YM02AE	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
••YM02AS	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op
••YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
••YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Kypsyysnäyte on pakollinen maisterintutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, joka integroidaan opinnäytteeseen. Jos opiskelija on osoittanut kielitaitonsa kandidaattivaiheessa, sitä ei tarvitse osoittaa uudelleen maisterivaiheessa. Maisterivaiheessa opiskelijan tulee osoittaa tutkielmansa tieteenalan hallintaa. Kypsyysnäyte ei tuota erillisiä opintopisteitä tutkintoon.

Opintojakso YM01A/B valitaan äidinkielen mukaan.

Opintojakso YM02A jakaantuu neljään kielivaihtoehtoon: englanti, saksa, ranska ja venäjä. Opiskeltava kieli valitaan taitotason mukaan.

Valinnaiset kieliopinnot

Pakollisten kieli- ja viestintäopinnot lisäksi opiskelija voi halutessaan suorittaa valinnaisia kieliopintoja, jotka ovat ylimääräisiä opintoja tutkintoon kuuluvien pakollisten opintojen lisäksi.

YM03V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op
YM04V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op
YM05V	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso:
••YM05VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op
••YM05VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op
••YM05VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op
YM06V	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso:
••YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
••YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
••YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

3.2.2 Opintojaksokuvaukset

PÄÄAINEOPINNOT 80 op

Pakolliset tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

1YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op

Katso oppaan sivu 76

1C05A_14 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op

Katso oppaan sivu 77

1C05B_14 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät, 5 op

Katso oppaan sivu 78

1C05C_14 Tieteenfilosofia ja metodologia, 2 op

Katso oppaan sivu 79

Pakolliset tutkielmaopinnot 34 op

1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Katso oppaan sivu 80

Valinnaiset pääaineopinnot 31 op

1C01 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op

Katso oppaan sivu 69

1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op

Katso oppaan sivu 70

1C03_14 Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op

Katso oppaan sivu 72

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi, 3 op

Katso oppaan sivu 73

1C07_14 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op

Katso oppaan sivu 74

1C08A_14 Strateginen johtaminen, 10 op

Katso oppaan sivu 82

1C08B_14 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä, 10 op

Katso oppaan sivu 83

1C08C_14 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op

Katso oppaan sivu 84

1C08D_14 Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op

Katso oppaan sivu 84

1C09_14 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa, 3 op

Katso oppaan sivu 75

1YEK1.12 Strateginen johtaminen, 5 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kokonaisvaltaisen ja kriittisen ajattelun merkityksen strategisessa, pitkän aikavälin suunnittelussa. Lisäksi opintojakson jälkeen opiskelija kykenee käsittelemään puolustushallinnon kehittämiseen liittyviä haasteita ja löytämään niihin perusteltavissa olevia lähestymistapoja ja ratkaisuja. Opintojakso on integroitu tutkimuskoulutukseen sisältyvään Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojaksoon.

Sisältö:

Opiskelija tietää strategisen suunnittelun perusmenetelmät ja oppii erilaisten näkökulmien kautta hahmottamaan puolustusvoimien strategisen suunnittelun heikkouksia ja vahvuuksia jatkuvasti muuttuvassa globaalissa, alueellisessa ja kansallisessa toimintaympäristössä. Opiskelija kykenee ja harjaantuu käsitteelliseen ajatteluun ja sen käytännön soveltamiseen strategisen johtamisen viitekehyksessä. Opintojakson päätuotteena syntyy ryhmätöinä strategisen suunnittelun metodeja hyväksikäyttäen tulevaisuusskenaario/-skenaariot Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojaksolle.

Kirjallisuus:

Materiaali ilmoitetaan PVMOODLE:ssa opintojaksoa ennen ja sen kuluessa.

Arviointi:

Opintojakson aikana laaditaan ryhmitöitä palvelemaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaistoksen kehittämisharjoitus -opintojakson lopputuotetta. Ryhmätyöt arvioidaan suoritettu / hylätty.

Suoritustapa:

Lähiopetus 27h.

Omatoiminen opiskelu 27h.

Ryhmätyöt 81h.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK, JOSPEL.

Toteutusajankohta:

Yleisesikuntaupseerikurssin syys- ja kevätlukukausi

1EUK1.21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, 3 op

Suoritus on osa 7 op:n opintojaksoa. Maisteriopiskelijat suorittavat kursseista vain taktiikan harjoituksen. Alla oleva kuvaus koskee koko 7 op:n kokonaisuutta.

Osaamistavoite:

Opintojakson kokonaisuus koostuu neljästä osajaksosta: Osajaksot ovat:

- Esikuntatyöskentelyn perusteet (1op, TAKTL V)
- Esikuntatekninen harjoitus (2 op, TAKTL V)
- Sodan ajan johtamisen perusteet (1op, JOSPEL V)
- Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) (3op, JOSPEL V).

Esikuntatyöskentelyn perusteet ja esikuntateknisen harjoituksen osaamistavoitteena on, että esikuntateknisen harjoituksen jälkeen opiskelija:

- Tuntee yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet
- Tuntee esikunnan ja sen osien työskentelyn perusteet
- Tuntee tärkeimpien tietojärjestelmien käytön.

Sodan ajan johtamisen perusteet osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- Ymmärtää strategisen kommunikaation ja informaatio-operaatioiden merkityksen poikkeusoloissa sekä kriisinhallintaoperaatioissa
- Tunnistaa puolustusvoimien operatiivisen tason informaatio-operaatioiden erityispiirteet sekä puolustusvoimien tietoverkko-operaatioiden nykytilan ja tulevaisuuden kehitysnäkymät
- Ymmärtää kriisijohtamisen peruskäsitteet sekä ihmisen käyttäytymisen erityispiirteet stressin alla
- Tunnistaa suomalaisen joukon sekä kansainvälisen esikunnan/osaston johtamisen erityispiirteet kansainvälisissä operaatioissa.

Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- Ymmärtää kansainvälisen kriisinhallinnan merkityksen ja eri toimijoiden roolit
- Ymmärtää suunnittelu- ja johtamisprosessin monikansallisessa esikunnassa sekä
- Tunnistaa monikansallisen esikunnan työskentelyn periaatteet ja erilaisista taustoista johtuvat erot eri kansallisuuksien välillä
- Tunnistaa suomalaisten upseerien osaamistason verrattuna ulkomaalaisiin upseereihin ml. kielitaito
- Tunnistaa oman kielitaitonsa kehittämistarpeet ammatillisessa viitekehyksessä
- Kykenee toimimaan tehtäväkohtaisen täydennyskoulutuksen jälkeen toimistoupseerina monikansallisessa esikunnassa.

Sisältö:

Osajaksoilla 1 ja 2 käsiteltäviä aiheita ovat perusyhtymän esikuntaohje, esikunnan kokoonpano, tehtävät ja työjärjestys, FINGOP operatiivisen suunnittelun työkaluna sekä puolustushaaransa mukaisesti MATTI- ja MESI- tietojärjestelmät. Ilmasotalinjalle koulutetaan myös MATTI-tietojärjestelmän perusteet. Lisäksi maasotalinjalle opetetaan maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (YHTSUPE).

Sodan ajan johtamisen perusteet osajakson keskeistä sisältöä ovat luennot strategisen kommunikaation käsitteistä sekä luennot puolustusvoimien informaatio-operaatioiden sekä tietoverkko-operaatioiden nykytilanteesta. Tämä täydentää jo aikaisemmin kurssilla annettua informaatiotosodankäynnin perusopetusta (TAKTL). Opetettava asia on rajattu operaatiotaidon ja taktiikan opetusta täydentäväksi ja laajemmalle tasolle, jolloin perusolettamus on, että oppijoilla on jo valmiiksi käsitys informaatiotosodankäynnin perusteista. Johtaminen kansainvälisessä toimintaympäristössä huomioidaan kriisinhallintaoperaatioista kertovilla luennoilla. Viimeisenä aiheena ovat luennot kriisijohtamisesta ja stressin hallinnasta.

KVH 1 osajakson keskeinen sisältö koostuu kansainvälisen kriisinhallinnan periaatteista ja juridisesta perustasta (osa opetuksesta oikeudellisen opetuksen alla). Lisäksi jaksolla perehdytään monikansallisen esikunnan rakenteeseen ja toimintaperiaatteisiin sekä kriisinhallintaoperaatioissa käytettävään taktiikkaan ja joukkojen sekä voimankäyttöön. Kansainvälisessä harjoituksessa harjaannutaan toimimaan prikaatin/vast tai sitä ylemmän monikansallisen esikunnan esikuntaupseerin tehtävissä.

Kirjallisuus:

Osajakson 1 ja 2 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Operatiivisen suunnittelun perusteet (FINGOP),
- Maavoimien Yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet osat A, B, ja C.
- Harjoitusvahvuudet A1 merivoimat, LUONNOS 2008 (TLL IV)
- Lippueen esikuntapalvelu- ja suunnitteluohje, TAKTL julkaisu 4/2003 (TLL III)
- Puolustusvoimien toimistopalvelun opas, 1997
- Rannikkoalueen esikuntapalveluohje, TAKTL julkaisu 3/2003 (TLL IV)
- Rannikkoalueen operatiivisten asiakirjojen laadinta ja tilannekuvan esittäminen MESIillä, TAKTL julkaisu 4/2002 (TLL III).

Osajaksos 3 ja 4 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Informaatio-operaatiot konsepti 2011 (Suojaustaso IV), TAKTL:n jakaa.
- Opetusta tukeva kirjallisuus lisämateriaalina:
- Eronen edit: Needs of Comprehensiveness - Building Blocks for Finnish Crisis Management . FINCENT 2008.
- Ådahl edit: Varying Cultures in Modern Crisis Management. FINCENT 2009
- Guidelines for operational Planning (GOP)
- Muut lähteet
- CJSExx portaali; http://www.ltc.mil.se/cjse_xx/default.aspx (vaatii erillisen rekisteröitymisen eri ohjeen mukaisesti)
- <http://www.globalsecurity.org/jhtml/jframe.html#http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/101-5/f540.pdf> | |

Harjoituksen operatiiviset perusteet löytyvät harjoitusportaalista noin 1 kuukausi ennen opintojakson alkua. Tämä mahdollistaa omakohtaisen itseopiskelun ja orientoitumisen harjoitukseen jo ennen varsinaista valmistavaa vaihetta.

Suomenkielistä lähdekirjallisuutta voidaan kuormittavuuslaskelmien mukaan antaa luettavaksi n 300 sivua.

PVMOODLE:n KRIHA opetuspaketti

Osajaksosien lukumateriaali määritetään yksityiskohtaisesti erikseen.

Arviointi:

Osajaksosien hyväksytyt suoritus edellyttää osallistumista harjoitusviikon lähiopiskelutapahtumiin. Osallistuminen kansainväliseen harjoitukseen on yksi kurssilta valmistumisen edellytys (ns. kurssin aikana tapahtuva ainutkertainen opetus). Osajaksosoihin ei liity koulutyötä.

Suoritustapa:

Osajaksosot 1 ja 2 koostuvat lähiopetuksesta (32 h) sekä omatoimisesta opiskelusta (4 h) sekä harjaantumisesta myöhemmissä taktiikan harjoituksissa (45 h). Opetuskieli on pääosin suomi. Harjoituksen kieli on englanti.

Sodan ajan johtamisen perusteet osajaksosolla käytetään lähiopetukseen 12 h ja itseopiskeluun 15 h. Osa jakson ajasta käytetään KV - harjoituksen (CJSE 14) valmisteluihin.

KVH1 osajaksoson opetus jakaantuu kahteen vaiheeseen:

- Valmistavaan ja perusteita antavaan vaiheeseen, joka toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoululla
- Sovellettuun esikuntaharjoitukseen, joka toteutetaan Ruotsissa.

Valmistavassa vaiheessa lähiopetuksessa käsitellään kriisinhallinnan ja monikansallisen esikunnan toiminnan perusteita luento-opetuksena ja pienryhmissä tapahtuvana työskentelynä. Ryhmätöillä perehdytään harjoituksen yleisilanteeseen ja harjoituksen operatiivisiin

perusteisiin. Harjoituksessa pääpaino on yksilön toiminnassa (oppimisessa) osana monikansallista esikuntaa.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK. Osajaksosta 1 ja 2 vastaa TAKTL (2015 SOTATL). Osajaksosta 3 ja 4 vastaa JOSPEL.

Toteutusajankohta:

Osajaksot 1 ja 2 toteutetaan EUK:n syyslukukaudella 2014 ja harjaantuminen tapahtuu kurssin kestäessä eri taktiikan harjoituksissa. Opintojakson perusteet annetaan taktiikan harjoitus 1 (TH 1) sekä esikuntateknisen harjoituksen yhteydessä.

Osajaksot 3 ja 4 toteutetaan kevätlukukaudella 2015.

SIVUAINEOPINNOT 25 op**Pakollinen opintojakso 6 op****2C01 Sotataidon kehittyminen, 6 op**

Katso oppaan sivu 111

Valinnaiset sivuaineopinnot 19 op**2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op**

Katso oppaan sivu 113

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymyksiä, 7 op

Katso oppaan sivu 114

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op

Katso oppaan sivu 115

2C02GVA Sotataidon teoriat, 3 op

Katso oppaan sivu 116

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op

Katso oppaan sivu 119

2C02JVA Turvallisuuskeskustelun ajankohtaisia kysymyksiä, 4 op**Osaamistavoite:**

Opiskelijat ymmärtävät kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuskeskusteluun liittyviä kokonaisuuksia sekä niiden taustatekijöitä ja osaavat analysoida turvallisuuteen liittyviä todennäköisiä kehitystrendejä.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelijat syventävät ymmärrystään kansainvälisen politiikan ilmiöistä ja ajankohtaisista turvallisuuskeskustelun keskeisistä tapahtumista. Opintojakson aikana pohditaan laaja-alaisesti kansainvälisen turvallisuusympäristön ajankohtaisia ilmiöitä ja tapahtumia.

Käsittelyn painopiste on sotilaallisten konfliktien ja kriisien syntymiseen liittyvien tekijöiden, tyypillisten tunnuspiirteiden ja ajankohtaisten konfliktien ja kriisien kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuteen liittyvien vaikutusten analysoinnissa.

Kirjallisuus:

- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen.

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan sen aikana laadittavan kirjallisen työn perusteella. Se arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan pääosin etäopetuksena sekä omatoimisena, itsenäisenä työskentelynä. Opintojakso sisältää aiheeseen perehdyttämistarkoituksessa toteutetun lyhyen lähiopetusjakson.

Opintojakson aikana käsiteltävien asiakokonaisuuksien lähdemateriaalista on osa englanninkielistä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan kaksi kertaa kalenterivuoden aikana, kerran keväällä ja toisen kerran syksyllä. Ajankohdat sovitaan erikseen SMSIV-opinnoista vastaavan henkilön sekä strategian maisteriopiskelijoiden opetuksesta vastaavan henkilön välillä.

3C03_14 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op

Katso oppaan sivu 90

3C08A_14 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op

Katso oppaan sivu 94

3C08C_14 Toimintakyvyn syventäminen, 10 op

Katso oppaan sivu 96

3C08D_14 Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op

Katso oppaan sivu 96

5C05 Yhtymän taistelu, 3 op

Katso oppaan sivu 33

5C07 Maisterikurssin liikuntaleiri, 0 op

Osa opintojaksoa 5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus, 2 op

Opintojaksosta käydään TYHY ja TYKY toimintaa koskevat osuudet.

Maisterikurssin liikuntaleirille osallistuminen on vapaaehtoista. Osallistuminen ei tuota erillisiä opintopisteitä tutkintoon.

Katso oppaan sivu 65

ASH Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu, 10 op

Osaamistavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelijan valmius yhteiskunnan turvallisuuteen liittyviin johto-, suunnittelu- ja asiantuntijatehtäviin on vahvistunut. Opiskelija on opintojakson aikana perehtynyt kokonaisturvallisuuteen liittyviin työtehtäviin ja luonut kontakteja alan asiantuntijoihin. Opiskelija on harjaannuttanut yleisiä työelämävalmiuksia ja -taitoja (viestintä- ja kielitaidot, esiintymistaito, sosiaaliset taidot, tiedonhankintataidot, tekniset taidot). Opintojakson aikana opiskelija on soveltanut sotatieteellisiä teorioita käytäntöön sekä kehittänyt valmiuksiaan itsenäiseen työskentelyyn. Opiskelija ymmärtää kansallisen tai kansainvälisen turvallisuuden asiantuntijatehtävänsä merkityksen kokonaisuun puolustuksen ja viranomaisyhteistyön tarvelähtökohdista.

Sisältö:

- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia
- Ammatillinen asiantuntijuus
- Turvallisuustoimijoiden verkosto
- Sotatieteiden väitekehyksessä harjoittelupaikan rajapinnat yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan
- Kokonaisturvallisuus
- Viranomaisyhteistyö

Kirjallisuus:

- NCWE/CSU, Suomessa lisenssin haltija Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu. Laadukas harjoittelu, käsikirja harjoittelun ohjaukseen ja työkokemuksen hyödyntämiseen.
- BILLET, S. 2001. Learning in the workplace: Strategies for Effective Practise. Allen & Unwin.
- JARVIS, P. 2004. Adult education and lifelong learning: theory and practice. London: Routledge Falmer.

- WENGER, E. 1999. Communities of practice. Learning, meaning and identity. Cambridge: Cambridge University Press.
- HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 2004. Tutkiva oppiminen. Helsinki: WSOY

Arviointi:

Raportti ja sen perusteella koko harjoittelu arvioidaan asteikolla hyväksytty - hylätty. Hyväksytyin raportin perusteella opintojakso merkitään suoritusmerkinnällä opintohallintojärjestelmään.

Suoritustapa:

Suoritustapa on määritetty tarkemmin ohjeessa AJ24104/18.12.2013 'Sotatieteiden maisterin tutkintoon kuuluva asiantuntijuutta syventävä harjoittelu'.

Opintojakso koostuu valmistautumisesta, kahdeksan viikon harjoittelusta ja laadittavasta raportista. Harjoittelupaikan etsiminen ja hankkiminen aloitetaan opintojen orientoivan vaiheen aikana. Harjoittelusopimus tulee allekirjoittaa ensimmäisen opintovuoden aikana. Opiskelija suorittaa harjoittelun toisen opintovuoden heinä-joulukuun välisenä aikana. Harjoitteluraportti tulee palauttaa arvioitavaksi toisen opintovuoden kevätlukukauden loppuun mennessä. Raportin pituus on 10–20 sivua.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Toteutuspaikka on opiskelijan hankkima harjoittelupaikka, jonka kurssinjohtaja hyväksyy ennen harjoittelusopimuksen allekirjoitusta. Opintojakson vastuutaho on Maisteriosasto.

YLEISET OPINNOT 5 op**Pakolliset kieli- ja viestintäopinnot 5 op****KYPSSM Maisterin kypsyysnäyte, 0 op**

Katso oppaan sivu 22

KYPSSM Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp

Katso oppaan sivu 24

YM01A Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op

Katso oppaan sivu 18

YM01B Vetenskapligt skrivande, 2 sp

Katso oppaan sivu 20

**YM02A Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot
(pakollinen, valitaan seuraavista kielivaihtoehdoista)**

Katso oppaan sivu 26

- YM02AE Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
YM02AS Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op

YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Valinnaiset kieliopinnot

YM03V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op

Katso oppaan sivu 27

YM04V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op

Katso oppaan sivu 28

YM05V Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehtoista)

Katso oppaan sivu 29

YM05VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op
YM05VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op
YM05VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op

YM06V Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehtoista)

Katso oppaan sivu 30

YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

Myös kaikki SK-tutkinnon vapaaehtoiset vieraiden kielten opintojaksot ovat avoimia SM-opiskelijoille.

3.3 Kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto

3.3.1 Opintopolku

Kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdossa pääaine on sotataito.

PÄÄAINEOPINNOT 80 op

Pakollinen opintojakso (6 op)

2C01 Sotataidon kehittyminen, 6 op

Tutkimusmenetelmäopinnot (15 op) ovat kaikille sotataidon pääaineopiskelijoille pakollisia.

2YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op

2C05SHIS Sotahistorian tutkimus, 12 op tai

2C05STRA Strategian tutkimus, 12 op

Tutkielmaopinnot (34 op) ovat kaikille sotataidon pääaineopiskelijoille pakollisia.

2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op tai

2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op tai

Valinnaiset pääaineopinnot (25 op)

2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset, 7 op

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op

2C02GVA Sotataidon teorit, 3 op

2C02HV Liikesodankäynnin 1900 -luvun sovellukset, 6 op

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op

2C02JVA Turvallisuuskeskustelun ajankohtaisia kysymyksiä, 4 op

5C05 Yhtymän taistelu, 3 op (Esikunta- ja johtamisharjoitus, ainutkertainen)

2YEK2.2 Kriisinhallinta, 1 op

2YEK2.3 Nordic Security Seminar, 2 op

2YEK2.8_14 Kokonaisuoppinnot ja yhteiskunnan turvallisuus, 3 op

2YEK2.9 Sotilasstrategia ja kansainväliset konfliktit, 2 op

SIVUAINEOPINNOT 25 op

Valinnaiset opinnot

Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, yhteensä vähintään 25 op.

Johtaminen

1C01 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op

1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op

1C03_14 Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op

1C04	Kehittyjästä valmentajaksi, 3 op
1C07_14	Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op
1C08A_14	Strateginen johtaminen, 10 op
1C08B_14	Johtamisopit ja teoriat ilmiönä, 10 op
1C08C_14	Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op
1C08D_14	Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op
1C09_14	Johtaminen kriisinhallintaoperaatiossa, 3 op
1YEK1.12	Strateginen johtaminen, 5 op
1EUK1.21	Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, 3 op

Sotilaspedagogiikka

3C03_14	Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op
3C08A_14	Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op
3C08C_14	Toimintakyvyn syventäminen, 10 op
3C08D_14	Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op
5C07	Maisterikurssin liikuntaleiri, 0 op

ASIAINTUNTIJUUTTA SYVENTÄVÄ HARJOITTELU 10 op

ASH Harjoittelu, 10 op

Opintojakso on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen.

YLEISET OPINNOT 5 op

Pakolliset kieli- ja viestintäopinnot (5 op)

KYPSSM	Maisterin kypsyysnäyte, 0 op
KYPSSM	Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp
YM01A	Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op tai
YM01B	Vetenskapligt skrivande, 2 sp
YM02A	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot:
••YM02AE	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
••YM02AS	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op
••YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
••YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Kypsyysnäyte on pakollinen maisterintutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, joka integroidaan opinnäytteeseen. Jos opiskelija on osoittanut kielitaitonsa kandidaattivaiheessa, sitä ei tarvitse osoittaa uudelleen maisterivaiheessa. Maisterivaiheessa opiskelijan tulee osoittaa tutkielmansa tieteenalan hallintaa. Kypsyysnäyte ei tuota erillisiä opintopisteitä tutkintoon.

Opintojakso YM01A/B valitaan äidinkielen mukaan.

Opintojakso YM02A jakaantuu neljään kielivaihtoehtoon: englanti, saksa, ranska ja venäjä. Opiskeltava kieli valitaan taitotason mukaan.

Valinnaiset kieliopinnot

Pakollisten kieli- ja viestintäopinnot lisäksi opiskelija voi halutessaan suorittaa valinnaisia kieliopintoja, jotka ovat ylimääräisiä opintoja tutkintoon kuuluvien pakollisten opintojen lisäksi.

YM03V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op
YM04V	Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op
YM05V	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso:
••YM05VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op
••YM05VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op
••YM05VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op
YM06V	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso:
••YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
••YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
••YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

3.3.2 Opintojaksokuvaukset

PÄÄAINEOPINNOT 80 op

Pakolliset opinnot 6 op

2C01 Sotataidon kehittyminen, 6 op

Katso oppaan sivu 111

Pakolliset tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

2YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 3 op

Katso oppaan sivu 135

2C05SHIS Sotahistorian tutkimus, 12 op

Katso oppaan sivu 139

2C05STRA Strategian tutkimus, 12 op

Katso oppaan sivu 138

Pakolliset tutkielmaopinnot 34 op

2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Katso oppaan sivu 145

2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 34 op

Katso oppaan sivu 142

Valinnaiset pääaineopinnot 25 op

2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka, 5 op

Katso oppaan sivu 113

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymyksiä, 7 op

Katso oppaan sivu 114

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus, 3 op

Katso oppaan sivu 115

2C02GVA Sotataidon teoriat, 3 op

Katso oppaan sivu 116

2C02HV Liikesodankäynnin 1900-luvun sovellukset, 6 op

Katso oppaan sivu 117

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa, 6 op

Katso oppaan sivu 119

2C02JVA Turvallisuuskeskustelun ajankohtaisia kysymyksiä, 4 op

Osaamistavoite:

Opintojakson osaamistavoitteet:

Opiskelijat ymmärtävät kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuskeskusteluun liittyviä kokonaisuuksia sekä niiden taustatekijöitä ja osaavat analysoida turvallisuuteen liittyviä todennäköisiä kehitystrendejä.

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelijat syventävät ymmärrystään kansainvälisen politiikan ilmiöistä ja ajankohtaisista turvallisuuskeskustelun keskeisistä tapahtumista. Opintojakson aikana pohditaan laaja-alaisesti kansainvälisen turvallisuusympäristön ajankohtaisia ilmiöitä ja tapahtumia.

Käsittelyn painopiste on sotilaallisten konfliktien ja kriisien syntymiseen liittyvien tekijöiden, tyypillisten tunnuspiirteiden ja ajankohtaisten konfliktien ja kriisien kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuteen liittyvien vaikutusten analysoinnissa.

Kirjallisuus:

- Sipilä & Koivula. 2013. Kuinka strategiaa tutkitaan. MPKK
- Sivonen. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen.

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan sen aikana laadittavan kirjallisen työn perusteella. Se arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Suoritustapa:

Opintojakso toteutetaan pääosin etäopetuksena sekä omatoimisena, itsenäisenä työskentelynä. Opintojakso sisältää aiheeseen perehdyttämistarkoituksessa toteutetun lyhyen lähiopetusjakson.

Opintojakson aikana käsiteltävien asiakokonaisuuksien lähdemateriaalista on osa englanninkielistä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Opintojakson lähiopetus toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoulun tiloissa Santahaminassa.

Toteutusajankohta:

Opintojakso toteutetaan kaksi kertaa kalenterivuoden aikana, kerran keväällä ja toisen kerran syksyllä. Ajankohdat sovitaan erikseen SMSIV-opinnoista vastaavan henkilön sekä strategian maisteriopiskelijoiden opetuksesta vastaavan henkilön välillä.

5C05 Yhtymän taistelu, 3 op

Katso oppaan sivu 33

2YEK2.8 Kokonaismaanpuolustus ja yhteiskunnan turvallisuus, 3 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson aikana tarkastellaan yleisesti kansallista turvallisuutta ja erityisesti yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen liittyviä kokonaisuuksia. Opiskelija osaa käsitellä laaja-alaisesti kansallisen turvallisuuspolitiikan ja puolustuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä sekä ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen sekä viranomaisyhteistoimintaan liittyviä ajankohtaisia teemoja.

Opiskelijalla on valmiudet pohtia puolustusratkaisuun sekä puolustuksen uskottavuuteen ja asevelvollisuuteen liittyviä teemoja. Opiskelija osaa arvioida yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen ja puolustusjärjestelmän kehittämiseen liittyviä tekijöitä, ajankohtaisia ilmiöitä ja muutostarpeita useasta eri näkökulmasta (poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen).

Sisältö:

- Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden konsepti ja laajan turvallisuuden käsite
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen
- Asevelvollisuuden tulevaisuus
- Suomen talouden kehitysnäkymät
- Kyberturvallisuus

Kirjallisuus:

- Tietoja Suomen kokonaismaanpuolustuksesta (uusin)

- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia (uusin)
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (uusin)
- Suomen kyberturvallisuusstrategia
- Sivonen, Pekka. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen (erikseen käsketyt artikkelit)
- Sipilä, Joonas. 2013. Asevoiman järjestämisen tavat ja Suomi. Teoksessa Mäkinen, Juha (toim.). Asevelvollisuuden tulevaisuus.

Arviointi:

Opintojakso tentitään muiden strategian opintojaksojen kanssa Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmäkeskustelut, paneelikeskustelu ja tentti (Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä)

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, STRATL

2YEK2.2 Kriisinhallinta, 1 op

Osaamistavoite:

Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia arvioida laaja-alaisesti kansainväliseen kriisinhallintaan liittyviä asiakokonaisuuksia. Kriisinhallintaa käsitellään kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan -käsitteen kautta. Opintojakso luo myös valmiudet arvioida suurvaltojen ja keskeisten turvallisuusorganisaatioiden (YK, EU, Nato) kriisinhallinnan yleisiä periaatteita ja kehitysnäkymiä.

Opiskelija osaa selittää rauhanturvaamisessa ja kriisinhallinnassa tapahtuneita kylmän sodan jälkeisiä muutostekijöitä.

Sisältö:

- Tulevaisuuden kriisinhallintaympäristö
- Kriisinhallintaorganisaatiot, painotukset ja operaatiot
- Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia
- Eurooppalaisen kriisinhallinnan kehitysnäkökulmat

Kirjallisuus:

- Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia, Ulkoministeriö, 2009.
- Pyykönen, Juha. 2008. Sotilaallisen kriisinhallinnan kuvan muutos. Teoksessa Raitasalo, Jyri & Sipilä, Joonas. Sota - Teoria ja todellisuus. Näkökulmia sodan muutokseen, sivut 99–134.

Opintojakson kirjallisuus käsketään tarkemmin opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan tentissä osana muiden opintojaksojen arvostelua numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmätyöskentely, omatoiminen opiskelu ja tentti (tentitään suoritettua strategian opintojaksot)

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, STRATL

2YEK2.3 Nordic Security Seminar, 2 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on perehtyä Pohjoismaiden turvallisuuspoliittisiin ratkaisuihin sekä maiden asevoimien kehittämislinjauksiin. Lisäksi kurssin tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden analyttisiä valmiuksia turvallisuusympäristön hahmottamisessa perehtymällä laajan turvallisuuskäsityksen avulla kansainvälisen turvallisuusympäristön muutokseen.

Sisältö:

- The Broadening Conceptions of Security
- Military Transformation
- Nordic Armed Forces for the 21st Century

Nordic cooperation - strategic perspective

- Civil/Political - military interaction

Kirjallisuus:

Opintojakson kirjallisuus käsketään tarkemmin opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso tentitään Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmätyöt (2) ja tentti (Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä). Seminaari toteutetaan englannin kielellä.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu ja STRATL yhteistyössä Ruotsin Försvarshögskolanin kanssa

2YEK2.9 Sotilasstrategia ja kansainväliset konfliktit, 2 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on perehtyä tärkeimpien kansainvälisten turvallisuusorganisaatioiden toimintaan sekä keskeisten maailmanpolitiikan toimijoiden turvallisuuspoliittisiin ja sotilasstrategisiin tavoiteasetteluihin ja niiden vaikutuksiin Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

Opiskelija osaa analysoida maailmanpolitiikan tapahtumien ja kansainvälisten kriisien ja konfliktien vaikutuksia Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja yleisesti Suomen turvallisuusympäristöön.

Sisältö:

- Suurvaltojen kansalliset intressit ja sotilasstrategiset valinnat
- Kansainväliset organisaatiot
- Pohjoismaiden turvallisuuspoliittiset ratkaisut
- Kauko-idän strateginen muutos
- Kaukovaikuttaminen sotilasstrategisena kysymyksenä

Kirjallisuus:

- Sivonen, Pekka. 2013. Suomalaisia näkökulmia strategian tutkimukseen (erikseen käsketyt artikkelit)
- Kerttunen, Mika. 2010. Kuinka sota voitetaan. Sotilasstrategiasta ja sen tutkimisesta.

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakson lopussa järjestetään pienryhmissä opettajajohtoinen ryhmäkeskustelu, jossa opiskelijoiden osaaminen arvioidaan hyväksytyt/hylätyt. Opintojaksolla käsiteltävät asiat tentitään yhdessä muiden strategian opintojaksojen kanssa Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

Suoritustapa:

Luennot, ryhmäkeskustelu ja tentti (Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä)

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

Maanpuolustuskorkeakoulu, STRATL

SIVUAINEOPINNOT 25 op**Valinnaiset opinnot****1C01 Johdatus syventäviin opintoihin, 3 op**

Katso oppaan sivu 69

1C02_14 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2, 5 op

Katso oppaan sivu 70

1C03_14 Johtamisopit ja taistelun johtaminen, 3 op

Katso oppaan sivu 72

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi, 3 op

Katso oppaan sivu 73

1C07_14 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä, 4 op

Katso oppaan sivu 74

1C08A_14 Strateginen johtaminen, 10 op

Katso oppaan sivu 82

1C08B_14 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä, 10 op

Katso oppaan sivu 83

1C08C_14 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt, 10 op

Katso oppaan sivu 84

1C08D_14 Johtaminen ja käyttäytymistieteet, 10 op

Katso oppaan sivu 84

1C09_14 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa, 3 op

Katso oppaan sivu 75

1YEK1.12 Strateginen johtaminen, 5 op**Osaamistavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää kokonaisvaltaisen ja kriittisen ajattelun merkityksen strategisessa, pitkän aikavälin suunnittelussa. Lisäksi opintojakson jälkeen opiskelija kykenee käsittelemään puolustushallinnon kehittämiseen liittyviä haasteita ja löytämään niihin perusteltavissa olevia lähestymistapoja ja ratkaisuja. Opintojakso on integroitu tutkimuskoulutukseen sisältyvään Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojaksoon.

Sisältö:

Opiskelija tietää strategisen suunnittelun perusmenetelmät ja oppii erilaisten näkökulmien kautta hahmottamaan puolustusvoimien strategisen suunnittelun heikkouksia ja vahvuuksia jatkuvasti muuttuvassa globaalissa, alueellisessa ja kansallisessa toimintaympäristössä. Opiskelija kykenee ja harjaantuu käsitteelliseen ajatteluun ja sen käytännön soveltamiseen strategisen johtamisen viitekehyksessä. Opintojakson päätuotteena syntyy ryhmätöinä strategisen suunnittelun metodeja hyväksikäyttäen tulevaisuusskenaario/-skenaariot Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojaksolle.

Kirjallisuus:

Materiaali ilmoitetaan PVMOODLE:ssa opintojaksoa ennen ja sen kuluessa.

Arviointi:

Opintojakson aikana laaditaan ryhmätöitä palvelemaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojakson lopputuotetta. Ryhmätöet arvioidaan suoritettu / hylätty.

Suoritustapa:

Lähiopetus 27h.

Omatoiminen opiskelu 27h.

Ryhmätyöt 81h.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK, JOSPEL.

Toteutusajankohta:

Yleisesikuntaupseerikurssin syys- ja kevätlukukausi

1EUK1.21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, 3 op

Opintojakso on osa 7 op:n kokonaisuutta, jonka opintojaksokuvaus on alla. 3 op:n kokonaisuus sisältää vain taktiikan harjoituksen.

Osaamistavoite:

Opintojakson kokonaisuus koostuu neljästä osajaksosta: Osajaksot ovat:

- Esikuntatyöskentelyn perusteet (1op, TAKTL V)
- Esikuntatekninen harjoitus (2 op, TAKTL V)
- Sodan ajan johtamisen perusteet (1op, JOSPEL V)
- Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) (3op, JOSPEL V).

Esikuntatyöskentelyn perusteet ja esikuntateknisen harjoituksen osaamistavoitteena on, että esikuntateknisen harjoituksen jälkeen opiskelija:

- Tuntee yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet
- Tuntee esikunnan ja sen osien työskentelyn perusteet
- Tuntee tärkeimpien tietojärjestelmien käytön.

Sodan ajan johtamisen perusteet osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- Ymmärtää strategisen kommunikaation ja informaatio-operaatioiden merkityksen poikkeusoloissa sekä kriisinhallintaoperaatioissa
- Tunnistaa puolustusvoimien operatiivisen tason informaatio-operaatioiden erityispiirteet sekä puolustusvoimien tietoverkko-operaatioiden nykytilan ja tulevaisuuden kehitysnäkymät
- Ymmärtää kriisijohtamisen peruskäsitteet sekä ihmisen käyttäytymisen erityispiirteet stressin alla
- Tunnistaa Suomalaisen joukon sekä kansainvälisen esikunnan/osaston johtamisen erityispiirteet kansainvälisissä operaatioissa.

Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- Ymmärtää kansainvälisen kriisinhallinnan merkityksen ja eri toimijoiden roolit
- Ymmärtää suunnittelu- ja johtamisprosessin monikansallisessa esikunnassa sekä

- Tunnistaa monikansallisen esikunnan työskentelyn periaatteet ja erilaisista taustoista johtuvat erot eri kansallisuuksien välillä
- Tunnistaa suomalaisten upseerien osaamistason verrattuna ulkomaalaisiin upseereihin ml. kielitaito
- Tunnistaa oman kielitaitonsa kehittämistarpeet ammatillisessa viitekehyksessä
- Kykenee toimimaan tehtäväkohtaisen täydennyskoulutuksen jälkeen toimistoupseerina monikansallisessa esikunnassa.

Sisältö:

Osajaksilla 1 ja 2 käsiteltäviä aiheita ovat perusyhtymän esikuntaohje, esikunnan kokoonpano, tehtävät ja työjärjestys, FINGOP operatiivisen suunnittelun työkaluna sekä puolustushaarasuunnitelman mukaisesti MATTI- ja MESI- tietojärjestelmät. Ilmasotalinjalle koulutetaan myös MATTI-tietojärjestelmän perusteet. Lisäksi maasotalinjalle opetetaan maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (YHTSUPE).

Sodan ajan johtamisen perusteet osajaksosarjan keskeistä sisältöä ovat luennot strategisen kommunikaation käsitteistä sekä luennot puolustusvoimien informaatio-operaatioiden sekä tietoverkko-operaatioiden nykytilanteesta. Tämä täydentää jo aikaisemmin kurssilla annettua informaatio- ja viestintäopetuksen perusopetusta (TAKTL). Opetettava asia on rajattu operaatiotaidon ja taktiikan opetusta täydentäväksi ja laajemmalle tasolle, jolloin perusolettamus on, että oppijoilla on jo valmiiksi käsitys informaatio- ja viestintäopetuksen perusteista. Johtaminen kansainvälisessä toimintaympäristössä huomioidaan kriisinhallintaoperaatioista kertovilla luennoilla. Viimeisenä aiheena ovat luennot kriisijohtamisesta ja stressin hallinnasta.

KVH 1 osajaksosarjan keskeinen sisältö koostuu kansainvälisen kriisinhallinnan periaatteista ja juridisesta perustasta (osa opetuksesta oikeudellisen opetuksen alla). Lisäksi jaksolla perehdytään monikansallisen esikunnan rakenteeseen ja toimintaperiaatteisiin sekä kriisinhallintaoperaatioissa käytettävään taktiikkaan ja joukkojen sekä voimankäyttöön. Kansainvälisessä harjoituksessa harjaannutetaan toimimaan prikaatin/vast tai sitä ylemmän monikansallisen esikunnan esikuntaupseerina tehtävissä.

Kirjallisuus:

Osajaksosarjan 1 ja 2 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Operatiivisen suunnittelun perusteet (FINGOP),
- Maavoimien Yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet osat A, B, ja C.
- Harjoitusvahvuudet A1 merivoimat, LUONNOS 2008 (TLL IV)
- Lippueen esikuntapalvelu- ja suunnitteluohje, TAKTL julkaisu 4/2003 (TLL III)
- Puolustusvoimien toimistopalvelun opas, 1997
- Rannikkoalueen esikuntapalveluohje, TAKTL julkaisu 3/2003 (TLL IV)
- Rannikkoalueen operatiivisten asiakirjojen laadinta ja tilannekuvan esittäminen MESillä, TAKTL julkaisu 4/2002 (TLL III).

Osajaksosarjan 3 ja 4 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Informaatio-operaatiot konsepti 2011 (Suojautaso IV), TAKTL:n jakaa.
- Opetusta tukeva kirjallisuus lisämateriaalina:

- Eronen edit: Needs of Comprehensiveness - Building Blocks for Finnish Crisis Management . FINCENT 2008.
- Ådahl edit: Varying Cultures in Modern Crisis Management. FINCENT 2009
- Guidelines for operational Planning (GOP)
- Muut lähteet
- CJSExx portaali; http://www.ltc.mil.se/cjse_xx/default.aspx (vaatii erillisen rekisteröitymisen eri ohjeen mukaisesti)
- <http://www.globalsecurity.org/jhtml/jframe.html#http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/101-5/f540.pdf> | |

PVMOODLE:n KRIHA opetuspaketti

Osajaksojen lukumateriaali määritetään yksityiskohtaisesti erikseen.

Harjoituksen operatiiviset perusteet löytyvät harjoitusportaalista noin 1 kuukausi ennen opintojakson alkua. Tämä mahdollistaa omachtoisen itseopiskelun ja orientoitumisen harjoitukseen jo ennen varsinaista valmistavaa vaihetta.

Suomenkielistä lähdekirjallisuutta voidaan kuormittavuuslaskelmien mukaan antaa luettavaksi n 300 sivua.

Arviointi:

Osajaksojen hyväksytyt suoritus edellyttää osallistumista harjoitusviikon lähiopiskelutapahumiin. Osallistuminen kansainväliseen harjoitukseen on yksi kurssilta valmistumisen edellytys (ns. kurssin aikana tapahtuva ainutkertainen opetus). Osajaksoihin ei liity koulutyötä.

Suoritustapa:

Osajaksot 1 ja 2 koostuvat lähiopetuksesta (32 h) sekä omatoimisesta opiskelusta (4 h) sekä harjaantumisesta myöhemmissä taktiikan harjoituksissa (45 h). Opetuskieli on pääosin suomi. Harjoituksen kieli on englanti.

Sodan ajan johtamisen perusteet osajaksolla käytetään lähiopetukseen 12 h ja itseopiskeluun 15 h. Osa jakson ajasta käytetään KV - harjoituksen (CJSE 14) valmisteluihin.

KVH1 osajakson opetus jakaantuu kahteen vaiheeseen:

- Valmistavaan ja perusteita antavaan vaiheeseen, joka toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoululla
- Sovellettuun esikuntaharjoitukseen, joka toteutetaan Ruotsissa.

Valmistavassa vaiheessa lähiopetuksessa käsitellään kriisinhallinnan ja monikansallisen esikunnan toiminnan perusteita luento-opetuksena ja pienryhmissä tapahtuvana työskentelyä. Ryhmätoilla perehdytään harjoituksen yleistilanteeseen ja harjoituksen operatiivisiin perusteisiin. Harjoituksessa pääpaino on yksilön toiminnassa (oppimisessa) osana monikansallista esikuntaa.

Toteutuspaikka ja vastuutaho:

MPKK. Osajaksoista 1 ja 2 vastaa TAKTL (2015 SOTATL). Osajaksoista 3 ja 4 vastaa JOSPEL.

Toteutusajankohta:

Osajaksot 1 ja 2 toteutetaan EUK:n syyslukukaudella 2014 ja harjaantuminen tapahtuu kurssin kestäessä eri taktiikan harjoituksissa. Opintojakson perusteet annetaan taktiikan harjoitus 1 (TH 1) sekä esikuntateknisen harjoituksen yhteydessä.

Osajaksot 3 ja 4 toteutetaan kevätlukukaudella 2015.

3C03_14 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta, 4 op

Katso oppaan sivu 90

3C08A_14 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, 10 op

Katso oppaan sivu 94

3C08C_14 Toimintakyvyn syventäminen, 10 op

Katso oppaan sivu 96

3C08D_14 Asevoimat ja yhteiskunta, 10 op

Katso oppaan sivu 96

5C07 Maisterikurssin liikuntaleiri, 0 op

Osa opintojaksoa 5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus, 2 op. Oppaan sivu 65

Maisterikurssin liikuntaleirille osallistuminen on vapaaehtoista. Osallistuminen ei tuota erillisiä opintopisteitä tutkintoon. Opintojakson 5C07 2 op:n kokonaisuudesta suoritetaan TYKY ja TYHY toimintoja koskevat sisältöalueet.

ASH Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu, 10 op

Katso oppaan sivu 172

YLEISET OPINNOT 5 op**Pakolliset kieli- ja viestintäopinnot 5 op****KYPSSM Maisterin kypsyysnäyte, 0 op**

Katso oppaan sivu 22

KYPSSM Mognadsprov för magisterexamen, 0 sp

Katso oppaan sivu 24

YM01A Tieteellinen kirjoittaminen, 2 op

Katso oppaan sivu 18

YM01B Vetenskapligt skrivande, 2 sp

Katso oppaan sivu 20

YM02A Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot (pakollinen, valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

Katso oppaan sivu 26

YM02AE	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti, 3 op
YM02AS	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa, 3 op
YM02AR	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska, 3 op
YM02AV	Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä, 3 op

Valinnaiset kieliopinnot**YM03V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts, 2 op**

Katso oppaan sivu 27

YM04V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing, 2 op

Katso oppaan sivu 28

YM05V Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

Katso oppaan sivu 29

YM05VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa, 2 op
YM05VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska, 2 op
YM05VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä, 2 op

YM06V Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso (valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

Katso oppaan sivu 30

YM06VS	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa, 2 op
YM06VR	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska, 2 op
YM06VV	Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä, 2 op

Myös kaikki SK-tutkinnon vapaaehtoiset vieraiden kielten opintojaksot ovat avoimia SM-opiskelijoille.